

İÇİNDEKİLER

Önsöz	i
Akşehir Kirazı İhracat Pazar Araştırması	3
1. Araştırmada Kullanılan Veriler ve Güvenilirliği	3
2. Araştırmanın Metodolojisi	5
3. Kiraza Yönelik GTİP Belirlenmesi	9
4. Kirazla İlgili Olarak Küresel İthalatın Analizi	9
5. Kirazla İlgili Olarak Küresel İhracatın Analizi	11
6. Kiraz İhracatına Yönelik Türkiye'ye Rakip Olan Ülkelerin Belirlenmesi	13
7. Kiraz İhracatına Yönelik Türkiye'nin Olası Dış Pazarlarının Analizi	16
8. Uluslararası Kiraz Ticaretine Yönelik Birim Fiyat Analizi	22
8.1. Uluslararası Kiraz Ticaretinde İthalata Yönelik Birim Fiyat Analizi	22
8.2. Uluslararası Kiraz Ticaretinde İhracata Yönelik Birim Fiyat Analizi	25
9. Türkiye'nin Kiraz İhracatının Analizi Ve Değerlendirilmesi	27
9.1. Kiraz İhracatı Konusunda Türkiye'nin Mevcut Rekabetçiliğinin Analizi	34

9.2. Kiraz İhracatı Konusunda Türkiye'nin Etkin Olamadığı Fırsat Pazarlar	48
10. Uluslararası Kiraz Ticaretinde Türkiye'nin Rakipleri Olan İspanya Ve Şilinin Değerlendirilmesi	49
11. Uluslararası Kiraz Ticaretinde Türkiye'nin İhracatının Arttığı Ülkeler İle Fırsat Pazarlarının Değerlendirilmesi	54
12. Uluslararası Kiraz Ticareti Konusunda Dünya Ticaret Dengesi	67
13. Sonuç ve Genel Değerlendirme	70
13.1. Türkiye'nin Fiili Rekabetçiliğinin Değerlendirilmesi	72
13.2. Türkiye'nin Kiraz İhracatının Küresel Ortamda Karşılaştırılması	73
13.3. Türkiye'nin Kiraz İhracatını Artırdığı Ülkelerin Değerlendirilmesi	75
13.4. Türkiye'nin Kiraz İhracatında Odaklanabileceği Potansiyel Hedef Pazarlar	80
Sonsöz	84
EK-1: Uluslararası Kiraz Ticaretinde Potansiyel Müşteriler Ve İletişim Bilgileri	85
EK-2: Uluslararası Kiraz Ticaretinde Çeşitli Ülkelerin Türk Kirazına Uyguladıkları Gümrük Vergi Oranları	112
Kaynakça	115

ÖNSÖZ

Küresel rekabet içiresinde etkin olabilmenin en temel adımlarından biri de, ürünler bazında hedef pazarların tespit edilmesi ve bu pazarlara odaklanarak ihracatın daha hızlı ve az masraflı olarak gerçekleştirilmesidir. Hedef pazar kavramı kaynakların etkin kullanıldığı, daha karlı, daha kalıcı pazarlara girmenin pratik bir anahtarını vermektedir. Bu durum aynı zamanda sürdürülebilir karlılığın da bir anlamda teminatıdır.

Burada yapılan araştırmanın en önemli özelliği, tek bir ürün bazında (kiraz) potansiyel hedef pazarların tespit edilmesidir. Çeşitli kurum ve kuruluşlarca yapılan sektör bazındaki araştırmalar, genel durum hakkında bazı fikirler vermesine rağmen, pragmatik bir yaklaşımla uygulanabilir sonuçlar yaratmaktan genellikle uzak olmuşlardır. Bu nedenle Akşehir Kirazı İhracat Pazar Araştırması sadece Akşehir Köylere Hizmet Götürme Birliği'ne yönelik bir çalışma olmayıp, aynı zamanda uluslararası ticareti meslek olarak görenler için de bir model oluşturmaktadır.

Ekonomi biliminin bakış açısıyla gerçekleştirilen ve sektörel bazda yapılan potansiyel hedef Pazar araştırmaları elbette çok faydalıdır. Ancak bunlar daha genel kapsamlı dış ticarete yönelik çalışmalar olup, uluslararası ticarete uygulanabilir yaklaşımlardan genellikle uzak olmaktadır. Bu noktada bir ürün bazında yapılan pazar araştırması ise daha özeldir ve ürünün hedef pazarlarını daha az hatayla göstermektedir.

Uluslararası pazarlama ve ticaret açısından ürün bazında potansiyel hedef pazarların belirlenmesi, konuyla ilgili en önemli stratejik karar alanlarından biridir. Hedef pazarları belirsiz bir pazarlama anlayışının süreklilik şansı yoktur. O halde burada yapılan araştırma ürün bazında (kiraz) araştırmaları ortaya koyarak karlı ve sürekli pazarlara yönelmenin pratik bir yolunu göstermeye çalışmaktadır. Üstelik yine burada gerçekleştirilen pazar araştırması çalışması, Türkiye açısından ihracatın teşvik ve geliştirmesi konusunda temel bir değerlendirme kriteri ve modeli olarak da düşünülebilir. Ayrıca bu türdeki spesifik araştırmalar Türk İhracatçılarının uluslararası ticarete yönelik ihtiyaç duyduğu ticari bilgi ve istihbaratla desteklenmeleri açısından da ayrı bir öneme sahiptirler.

Doç.Dr. Murat CANITEZ

Öğr. Gör. Yaman KOÇ

AKŞEHİR KİRAZI İHRACAT PAZAR ARAŞTIRMASI

1. ARAŞTIRMADA KULLANILAN VERİLER VE GÜVENİLİRLİLİĞİ

Bu Araştırmalarda kullanılan temel istatistikî veriler ITC-TRADE MAP (International Trade Center) ve Birleşmiş Milletlerin veri tabanı olan COMTRADE ve EUROSTAT (Avrupa Birliği) veri tabanlarından alınmış, biçimlendirilmiş ve yorumlanarak potansiyel hedef pazarlar tespitinde kullanılmıştır. ITC veri tabanı ülkelerin istatistik kurumlarından da veriler derleyerek veri tabanının daha güncel olmasını sağlamaktadır. Esas itibariyle devlet kaynaklarından gelen, 6 haneli GTİP'ler (Harmonised Code System) bazında ki istatistik veriler; yıllar, çeyrekler ve aylar itibariyle, ülkeler arasındaki ticari akışları değer ve ağırlık bazında vermektedir. Bu kaynaklar tamamen gümrüklerdeki fiili gerçekleşmiş aksiyon bilgilerine dayanmaktadır ve bu aksiyonlar rakamsal ve grafiksel olarak sorgulanıp, isteğe bağlı tablolar oluşturulabilecek formatlarda sunulmaktadırlar.

Söz konusu verilerin güvenilirliği önemlidir ve araştırmada kullanılan veri tabanları Dünyadaki en güvenilir kaynaklar olarak (COMTRADE, EUROSTAT TRADEMAP) kabul edilirler. Bütün bunlara rağmen söz konusu verilerde dikkatle ele alınması gereken noktalar vardır. Uluslararası ticarete kullanılan Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon numaralarının ilk 6 hanesi, Dünya Gümrük Örgütü (WCO) tarafından belirlenmiş olup, ekonomik birliktelikler (Avrupa Birliği gibi) ile ülkeler bazında aynı ürün için bu ilk 6 haneden sonra farklı numaralar kullanılabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, Türkiye'den ihracatı yapılan bir malın GTİP'i giriş yapılan ülkede değiştiğinde bu durum istatistikî verilere

yansımadır. Türkiye ihracatı ile o ülkenin aynı maldaki Türkiye ithalatı farklılık gösterebilmektedir. Araştırmalarda bu husus göz önüne alınmalıdır ancak bu farklılık veriler incelendiğinde ve detaya inildiğinde aşılabilmekte ve konuyla ilgili hata oranı da düşürülebilmektedir.

Söz konusu kaynaklardaki istatistikî veriler analiz edildiğinde ülkeler arasındaki fiili ticaret her boyutu ile ortaya çıkmaktadır. Hatta ülkeler arasında “*düşük fatura*” uygulamaları da istatistikî olarak tespit edilebilmektedir.

Yine kullanılan veri tabanlarında, kendi ülke verilerini Birleşmiş Milletlere geç veren veya hiç vermeyen az sayıda ülkenin oluşturduğu sorun ise “*mirror data*” yani “*yansıma veri*” sistemiyle aşılmaktadır. Hiç veri vermeyen bir ülkenin ihracat ve ithalat verileri, o ülkeye mal satan ve ondan mal alan ülkelerin veri toplamları ile elde edilmekte ve buna da “*mirror data*” adı verilmektedir. Yansıma veriler bazı durumlarda veri güvenliği zayıf ülkeler için daha sağlıklı bilgilere ulaşılmasını sağlamaktadırlar.

Yukarıda açıklanan eksikliklerin iyi anlaşılması sistemin kullanımında bu eksikliklerin üstesinden gelinmesini temin etmektedir. Bu anlamda okuyucular kullanılan veri türünü daha iyi anlamaları için “*mirror data*” kullanılan yerler turuncu renk ile gösterilmiştir.

Daha öncede açıklandığı gibi kullanılan veri tabanları dünya ölçeğinde kabul gören ve pazar araştırmalarında kullanılan temel veri tabanlarıdır. Özellikle son yıllardaki gelişmelerle birlikte bu kaynaklar, tek tek ülkeler bazında (ve GTİP olarak 12 haneye kadar), içinde bulunulan günden 3 ay öncesine kadar sağlıklı veriler sunmaktadırlar. Bu durum aylar ve çeyrekler bazında ticari akışları değerlendirmek imkânı vermektedir.

Ayrıca önceki dönemlerde bir önceki yıla ait verilerle analiz yapılırken günümüzde artık üç ay öncesinin verilerine aylık olarak

ulaşılabilmektedir. Bu ise ihracatçılara mevcut ticari akışları dünya ölçeğinde ve neredeyse günü gününe kavrama konusunda müthiş bir imkân sağlamaktadır. İhracata yönelik ticari istihbarat açısından bu durum büyük önem taşımaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Gerçekleştirilen bu pazar araştırmasının temel özelliği hedef pazarları “*tek bir ürün (kiraz)*” için belirlemesidir. Daha önce açıklandığı gibi genellikle hedef pazar araştırmaları sektörler bazında yapılır. Bu yaklaşım da önemlidir ve gereklidir ancak sektörel bazda hedef pazarları göstermektedir. Ancak özele inildiğinde durum farklılaşmaktadır. Örneğin Mobilya sektöründe yapılan bir hedef pazar araştırması tüm mobilya türlerini genel olarak kapsar ve tek tek ürünlere inemediği için de gerçeklikten belirli oranlarda uzaklaşır.

Bir başka ifadele örneğin ofis mobilyası için hedef pazar olan bir ülke mutfak mobilyası için aynı caziplikte olmayabilir. Ofis mobilyası içindeki ürünlerde bile aynı durum söz konusu olabilir. Döner koltukların potansiyel hedef pazarları ofis masalarından farklı olabilir. Her iki üründe de rakiplerin gücü farklılıklar taşıyabilir. Örneğin döner koltukta birçok pazarda Çinlilerle rekabet etmemiz çok zorken ofis masalarında daha fazla rekabet şansımızın olduğu sektördekilerce pratik olarak bilinmektedir. Bu anlamda *hedef pazarların tespitine tek bir ürün açısından bakmak çağdaş ihracatın temel yöntemlerinden birisidir.*

Bu çalışmaların temel mantığı, ülkeler arasındaki ticari akışları tek bir ürün perspektifinden değerlendirerek ortaya Türk firmaları açısından *bir rekabetçilik analizi* yapmasıdır. Sözü edilen rekabetçilik analizi Türk firmaların uluslararası pazarlarda tek bir ürün açısından rekabetçiliğini ölçerek ve bu noktadan hareketle modeller oluşturarak, dünya pazarlarında hangi hedef pazarlara yönelmesi gerektiğini açıklayabilmektir. Bu nokta araştırmanın

bir anlamda objektif yönüdür. Diğer bir ifadeyle tek tek firmalardan bağımsız olarak tek bir üründe, Türk işletmeleri açısından dünyadaki uygun ve rekabet edilebilir pazarların belirlenmesi çalışmasıdır.

Ancak araştırma süreci sadece objektif yani bizim dışımızdaki bir gerçekliğin kavranması ile sınırlı değildir. Burada işin içine hedef pazarlara yönelecek firmaların amaç ve beklentileri de girmektedir. Aynı ürünü üreten ve hemen hemen benzer özelliklere sahip iki Türk firması bu türden bir hedef pazar araştırmasını değerlendirerek farklı pazarlara yönelebilirler çünkü amaçları ve hedefleri farklı olabilmektedir. *Bir işletme ihracata konu ülkelerde bayilikler oluşturarak ihracat yapmayı hedefliyorsa, bu firmanın yöneleceği pazarlar ile çok sayıda pazara aynı anda az miktarda satışlar yaparak girmeyi düşünen bir firmanın hedef pazarları, aynı verilere rağmen, farklı olabilmektedir. Bu nedenle hedef pazar seçiminde ilgili firmalara has subjektif konularda gündeme gelebilmektedir.*

Benzer pazar araştırmaları yapıldığında, bazı pazarlar oransal ve miktarsal olarak hızla büyürken, bazıları da uzun yıllar içerisinde aşamalı bir büyüme kaydetmektedir. Buna ek olarak yine bazı küresel pazarların ithalatı çok düşüktür ancak hızlı şekilde büyürler ve bu durum bazı firmalar için daha cazip gelebilmektedir. Bu noktada bizim hedef pazar araştırmamızda önerilerimiz rekabet edebileceğimiz, uygun koşulların olduğu ve rahat girilebilecek pazarlardır. Ancak bu araştırmadan istifade eden işletmeler ve/veya okuyucular verileri özgürce yeniden yorumlayarak farklı pazarları hedef pazarlar olarak öngörebilirler. O halde araştırmaların bu açıdan diğer bir hizmeti de, değişik işletme amaçlarına yönelik uygun verileri ve sonuçları üretmesidir.

Bu araştırmanın metodolojisinin diğer bir önemli özelliği de; Türkiye'nin ihracatının büyüdüğü ülkelerde, ülkemiz ve dünyadan yapılan ithalatın miktar ve oran olarak karşılaştırılabilmesidir.

Ayrıca ünyadan ithalatını artıran ülkelerdeki ithalatın, bizim ihracatımızın büyüme miktarı ve oranı ile kıyaslanması bize çok etkin olamadığımız pazarlar hakkında ipuçları da verebilmektedir. Bu sayede küresel ortamda kaçırılan cazip pazarlar hakkında bilgi tedarik edilebilmektedir. Bazı dış pazarlarda ise dünya ithalatı düşmesine rağmen Türk firmaların ihracatı artmaktadır. Bu türden ülkeler model oluşturma açısından önemli ve ölçüt ülkeler olarak algılanabilir. Pazar daraldığı halde ülkemiz ihracatının artışında, rekabet edebildiğimiz ülkelerin tespiti bize yeni bakış açıları kazandırır ve burada uygulanan yaklaşım yeteri kadar etkin olamadığımız pazarlar için de uygulanabilir.

Araştırmaların temel amacı ürün bazında (kiraz) küresel potansiyel hedef pazarları belirlemek ve buralardaki yine potansiyel müşterilerin iletişim bilgilerine ulaşmaktır. Söz konusu hedef pazarlar firmalar açısından amaçlarına, imkan ve yeteneklerine uygun olarak seçebilecektir. Ancak buraya tüm işletmeler için hedef pazar konusunda ortak özellik **“kolay rekabet edebilecek”** hedef pazarlar olmasıdır.

Yine burada yapılan araştırma kapsamında hedef ülkelerin bize ve olası rakiplerimize uyguladığı gümrük vergileri de bulunabilecektir. Hedef pazarlardaki gümrük vergileri konusu özellikle rekabet analizleri açısından önemlidir. Ayrıca ürün bazında (kiraz) ülkelerin ihracat ve ithalatındaki dengeyi ortaya koyan ticari açık (trade balance) kavramı da bize hedef pazarların seçilmesinde ilave bir ölçüt olabilmektedir. Bu noktada dış ticaret dengesi ithalat aleyhine bozuk olan ülkeler daha kolay hedef pazarlar olabilmektedirler.

Daha öncede açıklandığı gibi, araştırmanın temel amacı kiraz açısından olası hedef pazarları tespit edebilmektir. Çalışmalarda kullanılan temel yöntem fiili verilerden hareket ederek ülkemizin rekabet edilebilirliğinin tespit edilmesi ve bunun çeyrekler ile aylar bazında güncellenmesi ile de bu rekabet edilebilirliğinin ülkeler

açısından netleştirilmesidir. Bu durum yüksek bir soyutlama düzeyi meydana getirebilmektedir ve koşullar gerçeklikten belirli bir miktar uzaklaşma anlamı kazanabilmektedir. Olası hedef ülkelerde pazarı etkileyebilecek diğer faktörler bu çalışmalarda ele alınmamıştır. Örneğin ülke nüfusunun büyümesi bu analizlerde yoktur. Pazarlamadaki kültürel etkiler de ele alınmamıştır ancak fiili olarak rekabetçi olunması ve bir pazarda fiili olarak büyümenin gerçekleşmesi de zaten bu faktörlerin bir karması olarak gerçekleşmektedir. Fiili rekabetçilik çok sayıda faktörün zaten aşılması anlamı taşımaktadır ve aşılabildiği için rekabetçi olunabilmektedir.

Uluslararası pazarlamaya yönelik olarak hazırlanan hedef pazar araştırmalarındaki tüm dikkatlere rağmen, bu araştırmaların eksik noktası hedef pazardaki yerel imalatçıların, pazarın iç büyüme dinamiklerinin, ürün çeşitlenmelerinin, standartlarının, fiyatların, kültürün ve kalitenin analizidir. Burada sözü edilen faktörler için bir çalışma tespit edilen hedef pazarlara yönelik ayrıca ve detaylı bir şekilde yapılmalıdır. Diğer bir ifadeyle muhtemle olarak tespit edilen hedef pazarlar içinden seçim yapabilmesi için, ilgili işletmenin imkan ve kaynakları da dikkate alınarak daha kapsamlı bir araştırma sürdürülmelidir. Bu şekilde sürdürülen çalışmalardan sonra hedef pazarlar çok daha kesin ve net olarak tanımlanabilir.

Bazı işletmeler açısından içinde bulundukları iç ve dış koşullar nedeniyle potansiyel hedef pazarların genel olarak tespiti pazara giriş için yeterli kabul edilebilir. Bu tespitten sonra pazarın durumu bazı pratik uygulamalar ve pazara giriş çabaları ile test edilebilmektedir. Gerekliyorsa hedef pazarlar ikinci bir süzmeye tabi tutularak, olası hedef pazara giriş gerçekleştirilebilir.

3. KİRAZA YÖNELİK GTİP BELİRLENMESİ

Dünya Gümrük Örgütü (WCO) dünyada uluslararası ticarete konu olan tüm malların ilk 6 hanesini belirler ve yıllık olarak da WCO'ne üye olan ülkeler kendi Gümrük Tarife Cetvelini yayımlarlar. Diğer bir ifadeyle 12 haneden oluşan GTİP numaralarının ilk 6 hanesini WCO belirlerken, eğer ilgili ülke bir ekonomik birliğin (Gümrük Birliği gibi) üyesiyse, 7. ve 8. hane rakamları ilgili ekonomik birlik tarafından ve kalan 9., 10., 11. ve 12. hane de ilgili ülke tarafından tayin edilmektedir.

Türkiye'de 2011 yılında yayımlanan Gümrük Tarife Cetveli dahil, kirazın GTİP numarası **080920** olmuştur. Ancak Dünya Gümrük Örgütü (WCO) 2012 yılı için hazırladığı cetvelde, kirazın GTİP numarasını **080929** olarak belirlemiş ve Türkiye'de diğer üye ülkeler gibi aynı GTİP numarasını 2012'den itibaren kullanmaya başlamıştır. O halde 2012 yılından itibaren araştırmaya konu olan kirazın GTİP numarası **080929** olarak dikkate alınmalıdır. Ancak 2011 ve öncesine yönelik araştırmalarda kirazın GTİP numarası **080920** olarak analizlere tabi tutulmuştur.

4. KİRAZLA İLGİLİ OLARAK KÜRESEL İTHA-LATIN ANALİZİ

Aşağıdaki tabloda, International Trade Centre (ITC)'nin Trademap verilerine göre kirazla ilgili küresel ithalat bilgileri gösterilmektedir.

İthalatçılar	2007 yılında ithalat değeri	2008 yılında ithalat değeri	2009 yılında ithalat değeri	2010 yılında ithalat değeri	2011 yılında ithalat değeri	artış miktarı	oran%
Dünya	1,003,696	1,144,271	1,099,835	1,286,387	1,598,121	311,734	24

Tablo-1: Son Beş Yıllık Bazda Küresel Kiraz İthalatı (000 USD)

Tablo-1 incelendiğinde 2011 yılında toplam küresel kiraz ithalatı yaklaşık 1,6 Milyar Dolar civarında gerçekleşmiştir. Bu rakam 2010 yılına göre yaklaşık 312 Milyon Dolarlık veya

%24'lük bir artış demektir. Buna ek olarak, dünyada en fazla kiraz ithalatı yapan ülkelerde, ithalatlarındaki artış miktarına göre aşağıdaki tabloda açıklanmaktadır.

İthalatçılar	İthalat Değeri 2010	İthalat Değeri 2011	Artış Miktarı	Oran %
Dünya	1,286,387	1,598,121	311,734	24
Hong Kong	124,458	179,400	54,942	44
Çin	88,975	178,324	89,349	100
Almanya	89,406	161,551	72,145	81
Kanada	131,204	160,480	29,276	22
Japonya	94,389	104,519	10,130	11
Tayvan	56,865	80,432	23,567	41
İngiltere	66,671	77,675	11,004	17
Kore	33,051	47,890	14,839	45
Hollanda	32,572	35,251	2,679	8
Belçika	20,098	31,775	11,677	58
Fransa	16,978	26,297	9,319	55
Avustralya	18,683	23,146	4,463	24
Brezilya	14,839	18,760	3,921	26
Singapur	11,854	15,186	3,332	28
Litvanya	3,313	9,936	6,623	200
Norveç	6,694	8,914	2,220	33
Polonya	2,799	4,413	1,614	58
Moldova	1,032	4,088	3,056	296
Mısır	1,412	2,930	1,518	108
Vietnam	1,235	2,805	1,570	127

Tablo-2: İthalat Artış Miktarına Göre Dünyada En Fazla Kiraz İthalatı Yapan Ülkeler (000 USD)

Tablo-2 incelendiğinde, 2011 yılının en büyük ithalatçısı **Hong Kong'dur**. Bu ülke 179.4 milyon dolar ithalat ve 54.9 milyon dolar artışla çok önemli bir pazar olarak değerlendirilebilir ancak Türkiye'ye olan uzaklık önemli bir problem oluşturmaktadır. Buna rağmen Hong Kong pazarı ile ilgili olarak araştırmanın ilerleyen kısımlarında mesafe konusunun nasıl aşılabileceği konusunda bir yaklaşım ve veri ortaya konulmuştur.

Yukarıdaki tabloda 1.5 milyon doların üstünde ithalat yapan, 2011'de de 1.5 milyon doların üstünde ve %25 oranında büyümüş ülkeler kırmızı ile renklendirilmiştir. **Hong Kong, Çin, Almanya, Tayvan, Kore, Belçika ve Fransa** bu üç koşula da sahip olan ülkeler arasında bulunmaktadır.

Söz konusu koşullardan 2 tanesini kapsayan ülkeler ise **Kanada, Japonya, İngiltere, Hollanda, Avustralya, Brezilya, Singapur, Litvanya, Norveç, Polonya, ve Vietnam** olarak belirlenmiştir. Bunlara ek olarak %100'ün üstünde büyüyen ülkeler ise **Çin, Litvanya, Moldova, Mısır ve Vietnam'dan** meydana gelmektedir.

5. KİRAZLA İLGİLİ OLARAK KÜRESEL İHRA-CATIN ANALİZİ

Kirazla ilgili olarak ithalatın analizine benzer bir şekilde, küresel bazda dünya kiraz ihracatı, ihracat miktarı büyüklüğüne göre ülkeler açısından aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Aşağıdaki tablo özellikle kiraz ihracatı konusunda Türkiye'nin rakipleri ve bu rakipler içerisinde Türkiye'nin konumunu göstermesi açısından son derece önemlidir.

Aşağıdaki Tablo-3 incelendiğinde; ABD 449,2 milyon dolar ve %92,7 büyüme oranı ile dünya ihracatında ilk sırada bulunmaktadır. İkinci sırayı ise 377,5 milyon dolar ve 76,7 milyon dolar artışla (%26 büyüme) Şili almıştır.

İhracatçılar	İhracat Değeri2010	İhracat Değeri2011	Artış Miktarı	Değişim Oranı
Dünya	1,315,551	1,607,513	291,962	22
ABD	356,467	449,223	92,756	26
Şili	300,782	377,513	76,731	26
Türkiye	147,828	131,042	-16,786	-11
İspanya	68,039	83,001	14,962	22
Avusturya	85,887	76,042	-9,845	-11
Hong Kong	33,807	73,951	40,144	119
İtalya	23,233	44,619	21,386	92
Kanada	29,673	42,649	12,976	44
Macaristan	18,712	37,049	18,337	98
Fransa	19,442	28,988	9,546	49
Yunanistan	20,059	27,455	7,396	37
Özbekistan	24,350	25,701	1,351	6
Belçika	13,265	23,003	9,738	73
Hollanda	23,264	21,698	-1,566	-7
Almanya	13,743	18,906	5,163	38
Avustralya	16,817	17,776	959	6
Polonya	9,367	16,541	7,174	77
Yeni Zelenda	18,008	14,539	-3,469	-19
Arjantin	10,574	13,421	2,847	27
Sırbistan	7,688	12,973	5,285	69
Litvanya	3,019	9,545	6,526	216
Suriye	24,293	7,858	-16,435	-68
Çek Cumhuriyeti	3,887	7,729	3,842	99
Moldova	2,341	6,346	4,005	171
İsveç	6,359	5,147	-1,212	-19
Azerbeycan	2,169	3,811	1,642	76
Bulgaristan	2,271	3,672	1,401	62
Kırgızistan	4,499	3,580	-919	-20
İran	7,880	3,432	-4,448	-56
Romanya	1,153	2,965	1,812	157
Ukrayna	4,558	2,819	-1,739	-38
Danimarka	912	2,493	1,581	173
Lübnan	1,459	2,201	742	51
Slovakya	1,824	1,976	152	8
İngiltere	1,513	1,051	-462	-31

Tablo-3: İhracat Büyüklük Miktarına Göre Dünyada En Fazla Kiraz İhracatı Yapan Ülkeler (000 USD)

Yine Tablo-3'e bakıldığında üçüncü sırada Türkiye'nin bulunduğu görülecektir. Türkiye 2011 yılında 131 milyon dolar ihracatla dünya üçüncüsü olmasına rağmen, 2010 yılına göre Türkiye'nin ihracatı 16,7 milyon dolar ve %11 bir küçülmeye uğramıştır. Kiraz ihracatında Türkiye'nin sözü edilen 2011 küçülmesi, pazarlarda etkin olamamaktan ziyade; coğrafi, iklim ve hasat koşullardan kaynaklandığı düşünülebilir.

Ayrıca **İspanya ve Avusturya** Türkiye'nin kendi bölgesinde yer alan önemli rakipler olarak algılanabilirler. Üstelik İspanya 83 milyon dolar ihracat ve 14,9 milyon ve %22 büyüme ile en tehlikeli rakip görünümündedir. Ancak Avusturya 76 milyon dolar ihracat ile Tablo-3'de 5. sıradadır ve 2011 yılında ihracatında 9,8 milyon dolar (%11) düşüş yaşamıştır.

6. KIRAZ İHRACATINA YÖNELİK TÜRKİYE'YE RAKİP OLAN ÜLKELERİN BELİRLENMESİ

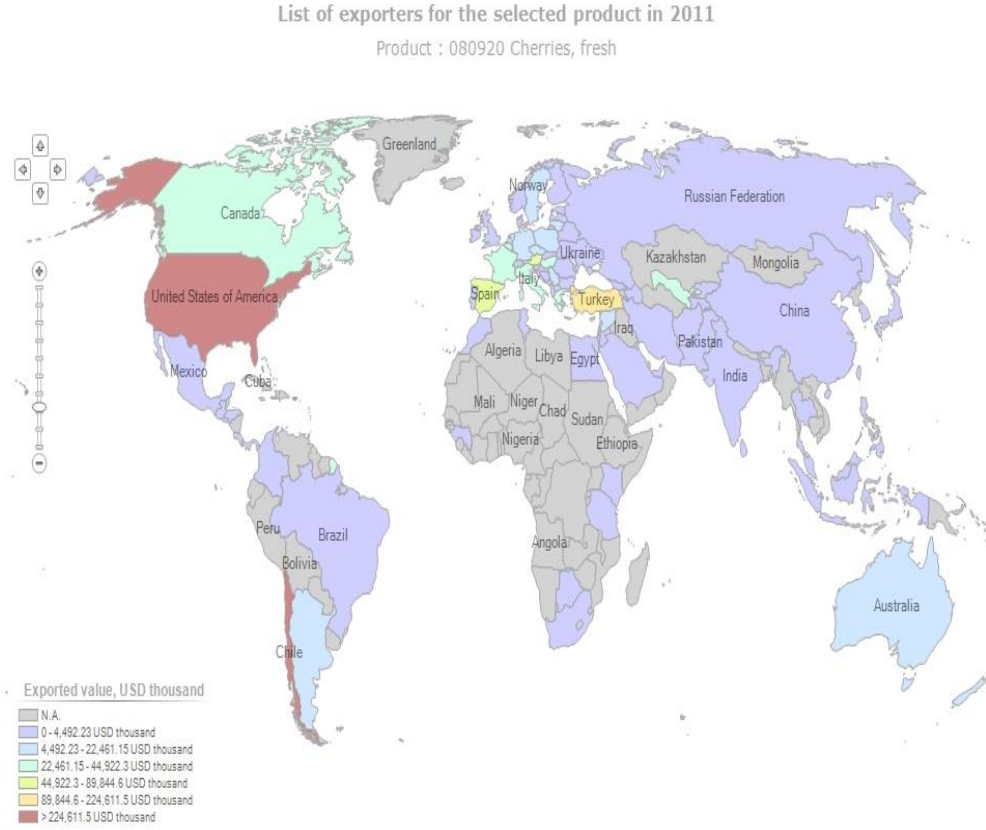
Dünyaya kiraz satışında Türkiye'ye rakip olan ülkelerin tespit edilebilmesi için, özellikle son iki yılda ihracatını artıran ülkeler belirlenmelidir. Bu amaçla Trademap veri tabanından yararlanılarak aşağıdaki tablo geliştirilmiştir.

Tablo-4 incelendiğinde 2010 yılına göre 2011 yılında zaten küresel anlamda kiraz talebi artmış ve bu artış yine küresel olarak yaklaşık 300 Milyon Dolarlık bir pazar büyümesine yol açmıştır. Büyüyen bu pazarda kiraz ihracatını yaklaşık 92,7 Milyon Dolarlık artışla ABD ilk sırayı alırken, 76,7 Milyon Dolar ile ABD'ni Şili takip etmektedir. Bunlara ek olarak, dünyanın önemli kiraz ithalatçısı olan Hong Kong aynı zamanda 2011 yılında kiraz ihracatını yaklaşık 40,1 Milyon Dolar artırmış gözükmesine rağmen, aslında bu artış Hong Kong'un transit ticaretinin arttığına bir göstergesidir.

İhracatçılar	İhracat Değeri2010	İhracat Değeri2011	Artış Miktarı	Oran
Dünya	1,315,551	1,607,513	291,962	22
ABD	356,467	449,223	92,756	26
Şili	300,782	377,513	76,731	26
Hong Kong	33,807	73,951	40,144	119
İtalya	23,233	44,619	21,386	92
Macaristan	18,712	37,049	18,337	98
İspanya	68,039	83,001	14,962	22
Kanada	29,673	42,649	12,976	44
Belçika	13,265	23,003	9,738	73
Fransa	19,442	28,988	9,546	49
Yunanistan	20,059	27,455	7,396	37
Polonya	9,367	16,541	7,174	77
Litvanya	3,019	9,545	6,526	216
Sırbistan	7,688	12,973	5,285	69
Almanya	13,743	18,906	5,163	38
Moldova	2,341	6,346	4,005	171
Çek Cumhuriyeti	3,887	7,729	3,842	99
Arjantin	10,574	13,421	2,847	27
Romanya	1,153	2,965	1,812	157
Azerbeycan	2,169	3,811	1,642	76
Danimarka	912	2,493	1,581	173
Bulgaristan	2,271	3,672	1,401	62
Özbekistan	24,350	25,701	1,351	6
Avustralya	16,817	17,776	959	6
Lübnan	1,459	2,201	742	51
Slovakya	1,824	1,976	152	8
İngiltere	1,513	1,051	-462	-31
Kırgızistan	4,499	3,580	-919	-20
İsveç	6,359	5,147	-1,212	-19
Hollanda	23,264	21,698	-1,566	-7
Ukrayna	4,558	2,819	-1,739	-38
Yeni Zelenda	18,008	14,539	-3,469	-19
İran	7,880	3,432	-4,448	-56
Avusturya	85,887	76,042	-9,845	-11
Suriye	24,293	7,858	-16,435	-68
Türkiye	147,828	131,042	-16,786	-11

Tablo-4: Dünyada Kiraz İhracatını Miktar ve Oran Olarak Artıran Ülkeler (000 USD)

Yukarıdaki ülkelerin artışına rağmen, Tablo-4’de Slovakya’ya kadar olan ülkelerin kiraz ihracatlarını artırdığı görülmektedir. 2011 yılında küresel olarak kiraza olan talebin artmasına rağmen, Türkiye bu artıştan yararlanamamış ve üstelik kiraz ihracatında bir azalış yaşamıştır.

Şekil-1: 2011 Yılı Küresel Kiraz İhracat Haritası

İhracatçılar	İhracat Değeri-2011-Q1	İhracatçılar	İhracat Değeri-2012-Q1
Şili	114,945	Şili	149,356
Yeni Zelenda	14,109	Yeni Zelenda	13,476
Avustralya	11,014	Avustralya	8,479
Güney Afrika	7	Güney Afrika	42

Tablo-5: Güney Yarımkürede Kiraz İhracatını 2011 ve 2012 Yıllarının İlk Çeyrekleri Bazında Miktar Olarak Artıran Ülkeler (000 USD)

Türkiye'nin en büyük rakiplerinden biri olan Şili ile diğer güney yarımküre ülkelerinin 2011 ve 2012 yıllarının ilk çeyrekleri bazında artış miktarları Tablo-5'de gösterilmektedir. Tablo-5 dikkatli bir şekilde incelenirse, Şili kiraz ihracatını hızlı bir şekilde artırmaktadır. 2011 ile 2012 yıllarının ilk çeyrekleri bazında Yeni Zelenda ve Avustralya'nın ihracat değerleri düşerken, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin kiraz ihracatı aynı dönemde 35 Milyon Dolar kadar yükselmiştir.

7. KİRAZ İHRACATINA YÖNELİK TÜRKİYE'NİN OLASI DIŞ PAZARLARININ ANALİZİ

Kiraz ihracatına yönelik olarak Türkiye için olası dış pazarların belirlenebilmesi için tekrar küresel kiraz ithalatının hatırlatılmasında yarar vardır. O halde Tablo-6 incelendiğinde 2011 yılının en büyük ithalatçısı **Hong Kong**'dur. 179.4 milyon dolar ithalat ve 54.9 milyon dolar artışla çok önemli bir pazar olmasına rağmen, Türkiye'ye olan uzaklık önemli bir problem oluşturmaktadır.

Aşağıdaki tabloda 1.5 Milyon Doların üstünde ithalat yapan, 2011'de de 1.5 milyon doların üstünde ve %25 oranında büyümüş ülkeler kırmızı ile renklendirilmiştir. **Hong Kong, Çin, Almanya, Tayvan, Kore, Belçika ve Fransa** bu üç koşula da sahip olan ülkelerdir. Sözü edilen koşullardan ikisini kapsayan ülkeler ise **Kanada, Japonya, İngiltere, Hollanda, Avustralya, Brezilya,**

Singapur, Litvanya, Norveç, Polonya, ve Vietnam olarak tespit edilebilir. Bunlara ek olarak, %100'ün üstünde büyüyen ülkeler ise **Çin, Litvanya, Moldova, Mısır ve Vietnam**'dan oluşmaktadır.

İthalatçılar	İthalat Değeri 2010	İthalat Değeri 2011	Artış Miktarı	Oran %
Dünya	1,286,387	1,598,121	311,734	24
Hong Kong	124,458	179,400	54,942	44
Çin	88,975	178,324	89,349	100
Almanya	89,406	161,551	72,145	81
Kanada	131,204	160,480	29,276	22
Japonya	94,389	104,519	10,130	11
Tayvan	56,865	80,432	23,567	41
İngiltere	66,671	77,675	11,004	17
Kore	33,051	47,890	14,839	45
Hollanda	32,572	35,251	2,679	8
Belçika	20,098	31,775	11,677	58
Fransa	16,978	26,297	9,319	55
Avustralya	18,683	23,146	4,463	24
Brezilya	14,839	18,760	3,921	26
Singapur	11,854	15,186	3,332	28
Litvanya	3,313	9,936	6,623	200
Norveç	6,694	8,914	2,220	33
Polonya	2,799	4,413	1,614	58
Moldova	1,032	4,088	3,056	296
Mısır	1,412	2,930	1,518	108
Vietnam	1,235	2,805	1,570	127

Tablo-6: Küresel Kiraz İthalatı (000 USD)

Tablo-6'ya ek olarak, bir önceki yıla göre ithalattaki büyüme miktarları hedef pazarların tespiti açısından daha da önemlidir. Aşağıda geliştirilen tablo ise 100.000 Doların üzerindeki artışa göre kiraz ithalatçısı ülkeleri 2011 yılındaki büyüme miktarı dikkate alınarak süzmektedir.

İthalatçılar	İthalat Değeri 2010	İthalat Değeri 2011	Artış Miktarı	Oran %
Dünya	1,286,387	1,598,121	311,734	24
Çin	88,975	178,324	89,349	100
Almanya	89,406	161,551	72,145	81
Hong Kong, Çin	124,458	179,400	54,942	44
Kanada	131,204	160,480	29,276	22
Çin Taipei	56,865	80,432	23,567	41
G. Kore Cumhuriyeti	33,051	47,890	14,839	45
Belçika	20,098	31,775	11,677	58
İngiltere	66,671	77,675	11,004	17
Japonya	94,389	104,519	10,130	11
Fransa	16,978	26,297	9,319	55
Litvanya	3,313	9,936	6,623	200
Avustralya	18,683	23,146	4,463	24
Brezilya	14,839	18,760	3,921	26
Singapur	11,854	15,186	3,332	28
Moldova	1,032	4,088	3,056	296
Hollanda	32,572	35,251	2,679	8
Norveç	6,694	8,914	2,220	33
Polonya	2,799	4,413	1,614	58
Vietnam	1,235	2,805	1,570	127
Mısır	1,412	2,930	1,518	108
Estonya	914	2,071	1,157	127
Yunanistan	877	2,025	1,148	131
İspanya	14,351	15,484	1,133	8
Danimarka	6,777	7,857	1,080	16
Tayland	6,180	7,219	1,039	17
Hindistan	52	1,089	1,037	1,994

Ürdün	195	1,170	975	500
Meksika	4,180	5,029	849	20
Kazakistan	228	998	770	338
Venezuela	1,105	1,791	686	62
Hırvatistan	1,169	1,806	637	54
Ukrayna	350	961	611	175
Lüksemburg	2,126	2,704	578	27
Çek Cumhuriyeti	563	1,017	454	81
Macaristan	824	1,268	444	54
Kolombiya	944	1,369	425	45
İtalya	30,999	31,413	414	1
Kamboçya	96	458	362	377
Kıbrıs	1,906	2,205	299	16
Romanya	519	813	294	57
Bahreyn	86	366	280	326
Malta	167	407	240	144
Bosna Hersek	233	448	215	92
Malezya	432	640	208	48
Fransız Polinezyası	288	436	148	51
Andorra	38	145	107	282
Güney Afrika	254	357	103	41

Tablo-7: 2011 Yılında Kiraz İthalatı Yüzbin ABD Doları Üzerinde Artan Dış Pazarlar

Tablo-7 incelendiğinde dünyada 2011 yılında 2010 yılına göre ithalatı yüzbin ABD Doları üzerinde artan 47 ülke bulunmaktadır. Ancak bu artışın devam edip etmediğini daha iyi anlayabilmek için, 2011 ile 2012 yıllarının ilk çeyrekleri de incelenmelidir.

Aşağıdaki tabloda güncel verilere ulaşabilmek için 2011 ile 2012 yıllarının ilk çeyreklerine yönelik olarak bilgilerini Birleşmiş Milletler Comtrade veri tabanına bildirmiş olan ülkelerin kiraz ithalat değişimleri gösterilmektedir. Ancak Tablo-8'e dikkat edilirse söz konusu ithalat değişimleri olumlu ve olumsuz yönde

karışık olarak gösterilmiştir. Türkiye açısından potansiyel dış pazarların belirlenebilmesi için, 2011 ile 2012 yıllarının ilk çeyreklerinde kiraz ithalatının arttığı pazarların ayrı bir tabloda gösterilmesi isabetli olacaktır.

İthalatçılar	İthalat Değeri 2011-Q1	İthalat Değeri 2012-Q1	Artış Miktarı	Oran
Çin	107,827	203,138	95,311	88
ABD	27,963	22,814	-5,149	-18
İngiltere	10,165	12,781	2,616	26
Kanada	9,851	7,336	-2,515	-26
Hollanda	7,105	4,027	-3,078	-43
İspanya	4,532	2,747	-1,785	-39
Tayland	2,288	1,631	-657	-29
Kore	1,655	1,378	-277	-17
Almanya	1,445	1,251	-194	-13
Fransa	855	1,127	272	32
Belçika	618	796	178	29
İtalya	751	681	-70	-9
İrlanda	147	395	248	169
Japonya	178	352	174	98
Litvanya	151	332	181	120
Avusturya	359	273	-86	-24
Portekiz	512	268	-244	-48
Avustralya	16	221	205	1,281
Kolombiya	131	124	-7	-5
Danimarka	95	60	-35	-37
Kıbrıs	85	59	-26	-31
İsveç	67	56	-11	-16
Malta	48	40	-8	-17
Çek Cumhuriyeti	23	22	-1	-4
Yunanistan	47	18	-29	-62
Kosta Rika	9	15	6	67

**Tablo-8: 2011 ve 2012 Yıllarının İlk Çeyreklerinde Kiraz İthalatı
Değişim Miktarları (000USD)**

İthalatçılar	İthalat Değeri 2011-Q1	İthalat Değeri 2012-Q1	Artış Miktarı	Oran %
Çin	107,827	203,138	95,311	88
İngiltere	10,165	12,781	2,616	26
Fransa	855	1,127	272	32
İrlanda	147	395	248	169
Avustralya	16	221	205	1,281
Litvanya	151	332	181	120
Belçika	618	796	178	29
Japonya	178	352	174	98

Tablo-9: 2011 ve 2012 Yıllarının İlk Çeyreklerinde Kiraz İthalatı Artan Ülkeler ve Artış Miktarı (000USD)

Tablo-9’da 2011 ile 2012 yıllarının ilk çeyreklerinde 170 Bin ABD Doları üzerinde ithalat artışı görülen ülkelerin listesi bulunmaktadır. Ancak yine hatırlatmakta yarar vardır ki, henüz ilgili dönemler için önemli sayıda ülke verilerini Comtrade ve Trademap veri tabanlarına bildirmemişlerdir.

Şekil-2: 2011 Yılı Küresel Kiraz İthalatı Haritası

8. ULUSLARARASI KİRAZ TİCARETİNE YÖNELİK BİRİM FİYAT ANALİZİ

Uluslararası ticarete herhangi bir ürünün karşılık bulduğu birim fiyatının bilinmesi rekabet analizleri açısından son derece önemlidir. O halde araştırmaya konu olan kirazın ihracatındaki birim fiyatları da ilgili ülkelerin ihracat değerlerinin ihraç edilen malın ağırlığına bölünmesi ile bulunmaktadır. Bu veri bir taraftan çok genel ve ortalama olmakla beraber diğer taraftan da gerçeğin çok önemli bir noktasına dikkat çekmekte ve ürünün piyasalardaki değerini ve ona yüklenen kıymeti göstermektedir. Bu anlamda aşağıdaki birim fiyatlar tablosu hedef pazarlarımızın belirlenmesinde fonksiyonel rol oynamaktadır.

8.1. Uluslararası Kiraz Ticaretinde İthalata Yönelik Birim Fiyat Analizi

Dünyadaki kiraz alıcısı (ithalatçısı) ülkelerin yıllar itibariyle ton başına ödedikleri değeri gösteren bilgiler Tablo-10'de gösterilmektedir. Söz konusu çalışmada ülkelerin 2011 yılı kiraz ithalat değeri dikkate alınarak, ilgili analizler yapılmıştır. İthalat değerlerinin büyüklüğüne göre sıralanan tabloda, kırmızı renkte gösterilen tablo hücreleri dünya ortalaması olan 3.952 ABD Dolarının üzerinde gerçekleşen pazarların değerlerini vurgulamaktadır. Buna ek olarak, yine Tablo-10'da yeşil renk ile gösterilen hücreler de, dünya ortalaması olan 3.952 ABD Dolarının altında gerçekleşen pazarların değerlerini belirtmektedir.

İthalatçılar	2009 Yılı İthalat Birim Fiyatı \$/Ton	2010 Yılı İthalat Birim Fiyatı \$/Ton	Birim Fiyat \$/Ton	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	2,941	3,545	3,952	1,598,121
Hong Kong	4,674	6,059	5,631	179,400
Çin	6,030	7,929	7,501	178,324
Almanya	1,810	2,297	2,759	161,551
Kanada	3,565	4,808	4,931	160,480
Rusya	1,699	1,984	1,708	137,109

Japonya	7,924	8,574	10,097	104,519
ABD	4,024	4,108	4,060	82,794
Tayvan	4,926	5,238	5,232	80,432
İngiltere	3,785	4,219	4,203	77,675
Avusturya	3,899	3,969	3,771	73,775
Kore	6,591	8,698	9,613	47,890
Hollanda	1,559	1,815	4,252	35,251
Belçika	2,737	2,993	3,716	31,775
İtalya	3,277	3,298	3,416	31,413
Fransa	3,081	2,608	2,485	26,297
Avustralya	4,238	6,476	6,527	23,146
Brezilya	5,598	4,251	4,652	18,760
İspanya	4,839	4,787	5,027	15,484
Singapur	7,080	9,575	9,581	15,186
Litvanya	2,289	3,963	3,684	9,936
Norveç	7,526	6,810	7,861	8,914
İsviçre	2,825	3,783	2,929	8,776
Danimarka	3,540	3,340	3,604	7,857
Tayland	4,405	5,082	4,826	7,219
Portekiz	2,976	3,399	2,999	6,147
Meksika	2,594	4,821	5,676	5,029
İsveç	4,977	5,206	5,072	4,555
Polonya	718	1,540	1,988	4,413
Moldova	1,157	1,509	1,407	4,088
Mısır	1,617	517	4,156	2,930
Vietnam	5,059	8,401	10,054	2,805
Lüksemburg	4,700	5,580	5,587	2,704
Finlandiya	4,436	4,163	4,023	2,643
Birleşik Arap Emirlikleri	2,218	2,405	9,298	2,399
Kıbrıs	4,969	4,582	4,061	2,205
Estonya	1,590	2,374	3,319	2,071
Yunanistan	2,806	2,098	6,408	2,025
Hırvatistan	579	898	1,600	1,806
Venezuela	6,294	11,392	10,353	1,791
Latviya	2,102	2,352	3,184	1,713
Belarus	723	849	810	1,704
İrlanda	5,446	4,429	6,015	1,588
Kolombiya	5,046	6,211	5,826	1,369
Macaristan	1,663	624	1,250	1,268

Slovenya	3,665	3,580	3,603	1,243
Ürdün	5,286	1,612	1,607	1,170
Ekvator	2,353	2,563	2,647	1,149
Hindistan	2,571	1,368	13,962	1,089
Çek Cumhuriyeti	1,541	3,656	2,499	1,017
Kazakistan	1,516	473	1,012	998
Ukrayna	821	1,195	874	961
Bulgaristan	404	931	860	841
Romanya	1,019	1,081	1,600	813
Suudi Arabistan	1,850	1,608	10,712	782
Irak	1,530	1,462	918	723
Yeni Zelenda	5,553	6,989	8,198	664
Malezya	937	927	1,283	640
Slovakya	1,120	2,754	2,467	518
Kamboçya	1,946	1,920	6,543	458
Bosna	366	635	553	448
French Polynesia	10,243	11,077	9,909	436
Malta	5,625	5,567	6,075	407
Bahreyn	597	1,246	1,858	366
Güney Afrika	5,048	5,773	6,611	357
Macao, Çin	1,923	2,331	7,579	288
Panama	4,176	4,692	5,091	280
Filipinler	2,196	1,576	1,345	226
Bahamas	4,632	5,250	5,026	191
Peru	3,605	2,120	2,355	179
Cezayir	755	539	652	152
Kosta Rika	4,500	4,882	5,840	146
Andorra	3,200	3,167	3,452	145
Azerbeycan	413	305	327	142
Uruguay	5,048	4,065	4,600	138
Aruba	6,529	8,786	7,941	135
Yeni kaledonya	12,500	16,750	17,000	119

Tablo-10*: Uluslararası Kiraz Ticaretinde Küresel ve Ülkeler Bazında İthalat Birim Fiyatları

* Tablo-10'daki tüm değerler CIF kıymet türündedir.

Tablo-10 dikkatli bir şekilde incelendiğinde ilk dikkati çeken unsur 2011 yılında kiraz ithalatında dünya ortalamasının 3.952 ABD Doları olduğu ve bu ortalama değerin 2009 yılından itibaren her yıl arttığı gerçeğidir. Sözü edilen tablodaki değerlerin CIF kıymet türünde olmasından dolayı, ilgili rakamlar içerisinde kirazın ithalatçı ülkeye sevk edilmesi sürecindeki navlun ve sigorta masrafları da bulunmaktadır. Bu nedenle Tablo-10'da özellikle Türkiye'ye ulaşım olarak yakın olan pazarların ayrıca analiz edilmesinde yarar vardır.

Türkiye'ye yakın olan büyük pazarların bazılarında kiraz fiyatlarının birim fiyatlarının dünya ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. Örneğin Almanya 2,7 \$/kg, Rusya 1.7\$/kg, ve Avusturya 3.7 \$/kg fiyatlar ile Dünya ortalamasının altında yer almışlardır. Ancak İngiltere (4.2 \$/kg), Hollanda (4.2 \$/kg), İspanya (5.0 \$/kg), Norveç (7.8 \$/kg), İsveç (5.0 \$/kg), Mısır (4.1 \$/kg), Finlandiya (4.0 \$/kg) ve Birleşik Arap Emirlikleri (9.2 \$/kg) pazarlarındaki fiyatlar dünya ortalamasından yukarıda olup, karlı pazarlar olarak düşünülebilirler.

8.2. Uluslararası Kiraz Ticaretinde İhracata Yönelik Birim Fiyat Analizi

Dünyadaki kiraz satıcısı (ihracatçılar) ülkelerin yıllar itibariyle ton başına satış fiyatlarını gösteren bilgiler Tablo-11'de gösterilmektedir. Söz konusu çalışmada ülkelerin 2011 yılı kiraz ihracat değerleri dikkate alınarak, ilgili analizler yapılmıştır. 2011 yılında FOB kıymet türünde Dünya kiraz ihracatının ton başına ortalama fiyatı 4.608 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir ve Tablo-11'de dünya ortalamasının üzerinde performans gösteren ülke pazarları kırmızı renk ile gösterilmektedir. Dünya ortalamasının çok altında (FOB değeri ton başına 1.000 – 3.000 ABD Doları gibi) kiraz ihracatı yapan ülkelerin tablo içerisindeki yerleride yeşil renk ile vurgulanmaktadır. Bunlara ek olarak, Tablo-11'de dünya ortalamasına yakın bir değer ile kiraz ihracatı yapan ülkelerin

hücreleri de mavi renk ile belirtilmektedir. Ayrıca söz konusu tablodaki ülkeler, 2011 yılında yaptıkları toplam ihracat değerine göre sıralanmışlardır.

İhracatçılar	2009	2010	2011	2011 İhracat Değeri (000USD)
	İhracat Birim Değeri\$/Ton	İhracat Birim Değeri\$/Ton	İhracat birim değeri\$/Ton	
Dünya	3,068	3,666	4,608	1,607,513
ABD	4,436	5,543	5,737	449,223
Şili	5,392	6,788	5,807	377,513
Türkiye	2,602	2,264	2,811	131,042
İspanya	3,023	2,788	2,715	83,001
Avusturya	4,149	4,150	3,964	76,042
Hong Kong	4,598	4,927	4,900	73,951
İtalya	4,382	4,419	3,951	44,619
Kanada	4,402	5,700	6,018	42,649
Macaristan	765	933	1,545	37,049
Fransa	3,505	3,595	3,468	28,988
Yunanistan	2,782	2,728	2,884	27,455
Özbekistan	2,116	2,635	2,783	25,701
Belçika	3,344	3,657	4,155	23,003
Hollanda	4,157	4,273	4,551	21,698
Almanya	2,422	2,872	2,148	18,906
Avustralya	8,500	11,843	12,362	17,776
Polonya	1,035	1,398	1,539	16,541
Yeni Zelenda	7,716	11,312	10,132	14,539
Arjantin	4,367	3,827	4,987	13,421
Sırbistan	767	1,085	1,204	12,973
Litvanya	2,325	3,812	3,583	9,545
Suriye	1,636	1,755	1,745	7,858
Çek Cumhuriyeti	728	1,207	1,495	7,729
Moldova	679	989	1,094	6,346
İsveç	3,598	4,450	5,051	5,147
Azerbeycan	977	1,165	1,194	3,811
Bulgaristan	3,069	1,807	1,723	3,672
Kırgızistan	460	558	680	3,580
İran		2,390	1,555	3,432
Romanya	1,166	1,318	1,648	2,965

Ukrayna	1,341	1,378	875	2,819
Danimarka	1,098	4,053	1,649	2,493
Lübnan	797	427	3,434	2,201
Slovakya	4,160	4,090	4,134	1,976
İngiltere	5,943	7,070	5,005	1,051
Armenia	1,147	1,235	1,517	959
Yugoslovyo	799		1,127	867
Singapur	6,192	7,814	7,090	631
Tacikistan	2,296	2,201	2,352	574
Güney Afrika	4,136	4,647	6,286	440
Estonya	2,852	3,724	4,422	367
Latviya	2,549	2,748	3,778	340
Finlandiya	5,185	4,655	4,754	290
Hırvatistan	838	741	397	231
Portekiz	3,141	3,458	4,511	212
Mısır	1,533	1,000	4,089	184
Bosna	704	639	1,230	171

**Tablo-11*: Uluslararası Kiraz Ticaretinde Küresel ve Ülkeler
Bazında İhracat Birim Fiyatları**

Tablo-11 incelendiğinde ilk dikkati çeken unsur kiraz ihracatında FOB kıymet türünde dünya ortalama fiyat ton başına 4.608 ABD Dolarıdır ve Türkiye'nin ortalama kiraz ihracat fiyatı da bu değerin çok altında olup, 2.811 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aslında Türkiye açısından 2.811 ABD Doları fiyatı, Türkiye'nin kiraz için fiyat rekabetinde çok avantajlı olduğunu göstermektedir.

Bunlara ek olarak, ihracata yönelik yukarıdaki birim fiyat tablosu bir başvuru kaynağı olarak da kullanılmalıdır. Örneğin hedef ülkeler gündeme geldiğinde Tablo-11'den hemen ortalama birim fiyatı kontrol edilerek amacımıza uygun hedef ülke olup olamayacağı analiz edilmelidir.

* Tablo-11'deki tüm değerler FOB kıymet türündedir.

9. TÜRKİYE’NİN KİRAZ İHRACATININ ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Şu ana kadar yapılan analizlere ek olarak, kiraza yönelik doğru bir pazar araştırmasının yapılabilmesi için, mevcut şartlar içerisinde Türkiye’nin kiraz ihracatı da incelenmelidir. Burada Türkiye ihracatı, ürün bazında yıllar ve çeyrekler olarak analiz edilmektedir. Ayrıca Türkiye ihracatının geliştiği ülkeler rekabetçilik gücünün irdelenmesi açısından da önemlidir.

O halde acaba Türkiye, geçmiş yıllarda hangi pazarlarda büyümüştür ve bu büyümeyi sürdürebilmiş midir? Bu noktada Türkiye’nin kiraz ihracatında etkin olduğu ve büyüdüğü pazarları belirlemek ilk adımdır. Ancak söz konusu pazarların belirlenmesi sürecinde ihracatta büyümenin gerçekleştiği bazı ülkelerin, ithalatı büyürken bazıları aynı kalmış ve bazılarının da ithalatlarını azaltmış olabilirler.

Yukarıdaki analizler sırasında eğer dünyada kiraz ithalatını azaltmış ancak aynı zamanda Türkiye’den kiraz ithalatını artırmış ülkeler varsa, bu durum Türkiye’nin ilgili ülkelerde son derece etkin ve rekabetçi olduğunu gösterir. Aynı zamanda söz konusu durum, Türkiye açısından krizin fırsata dönüştüğü anlamına da gelebilir. Buna ek olarak, yine söz konusu durum küresel pazar koşullarında Türk kirazının standart, kalite ve fiyat açısından da cazip olduğu anlamına da taşımaktadır.

Türkiye’nin mevcut kiraz ihracatının analizi rekabet gücünü gösterirken, diğer yönden de Türkiye’ye rakip olan ülkelerle hangi niteliklerde rekabet ettiğimizi gösterir. Diğer bir ifadeyle, bazı rakiplerle farklı kalite ve fiyat düzleminde dururken bazıları ile de aynı kulvarda olmamıza rağmen rekabetçilik düzeyimizi karşılaştırma imkânı bulabiliriz.

O halde özellikle yapılan tüm bu analizler sonucunda Türkiye’deki kiraz ihracatçısı işletmeler açısından "hedef pazar" kavramı daha net bir şekilde tanımlanabilecektir. Türkiye’nin

mevcut kiraz ihracatının analizi sonucunda elde edilen bilgilerle, ticari akış ve eğilimlerin birlikte incelenmesi gereksinim duyulan bilgilerin doğruluğunu daha üst düzeylere taşıyacaktır.

İthalatçılar	İhracat Değeri-2010 (000USD)	İhracat Değeri2011 (000USD)	Değişim Miktarı	Değişim Oran %
Dünya	147,828	131,042	-16,786	-11
Almanya	51,614	57,043	5,429	11
Rusya	22,725	17,847	-4,878	-21
Bulgaristan	25,271	14,530	-10,741	-43
İtalya	9,924	9,475	-449	-5
İngiltere	9,850	8,641	-1,209	-12
İsveç	2,643	4,885	2,242	85
Hollanda	8,289	4,433	-3,856	-47
Belçika	6,157	3,799	-2,358	-38
Norveç	2,147	2,270	123	6
Moldova	245	2,076	1,831	747
Fransa	556	2,003	1,447	260
Danimarka	1,998	862	-1,136	-57
Kıbrıs	780	767	-13	-2
Irak	1,674	540	-1,134	-68
Yunanistan	488	524	36	7
Güney Afrika	219	346	127	58
Finlandiya	118	169	51	43
İspanya	2	141	139	6,950
Suudi Arabistan	164	112	-52	-32
Birleşik Arap Emirlikleri	4	97	93	2,325
Polonya	569	86	-483	-85
Kazakistan	30	83	53	177
Avusturya	1,081	82	-999	-92
Ukrayna	64	70	6	9
Hong Kong	0	56	56	

Tablo-12: Türkiye'nin Son İki Yıllık Kiraz İhracatı

Yukarıdaki tabloda Türkiye'nin 2010 ve 2011 yıllarına yönelik olarak Dünyaya ve 50.000 ABD Dolarından yüksek ihracat yaptığı

ülke pazarları gösterilmektedir. Ayrıca yine Tablo-12’de 300.000 ABD Dolarından daha fazla ihracat yapılan ve ihracat artış miktarı 50.000 ABD Dolarından fazla olan ülke pazarlarının tablodaki hücreleri kırmızıyla gösterilmiştir.

Türkiye’nin kiraz ihracatını gösteren Tablo-12’de dikkati çeken ilk özellik, 2010 yılına göre 2011 yılında ülkemizin kiraz ihracatı 16.796.000 ABD Doları (%11) azalmıştır. Ancak sözü edilen kiraz ihracatındaki azalışa rağmen, kiraz ihracatı yapan Türk işletmelerinin büyüdüğü ülke pazarları da söz konusudur.

İthalatçılar	İhracat Değeri 2010 (000USD)	İhracat Değeri 2011 (000USD)	Artış Miktarı (000USD)	Artış Oranı %
Almanya	51,614	57,043	5,429	11
İsveç	2,643	4,885	2,242	85
Norveç	2,147	2,270	123	6
Moldova	245	2,076	1,831	747
Fransa	556	2,003	1,447	260
Güney Afrika	219	346	127	58
Finlandiya	118	169	51	43
İspanya	2	141	139	6,950
Birleşik Arap Emirlikleri	4	97	93	2,325
Kazakistan	30	83	53	177

Tablo-13: Türkiye’nin Son İki Yıllık Kiraz İhracatında Büyüdü Ülke Pazarları

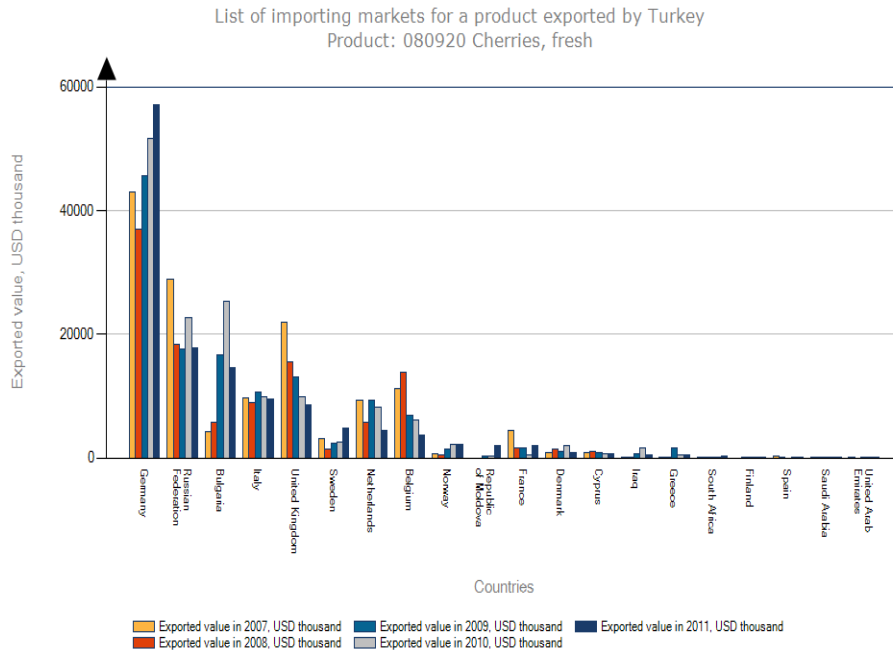
Tablo-13’de 2010 yılına göre 2011 yılında Türkiye’nin kiraz ihracatı düşmesine rağmen, büyüdüğü ülke pazarları ile büyüme rakamları gösterilmektedir. Sözü edilen tabloda büyüyen pazarlar ve ilgili büyüme rakamları kırmızı renk ile tablodaki hücrelerde vurgulanmıştır. O halde Türkiye’nin global kiraz ihracatındaki azalmaya rağmen; özellikle Almanya, İsveç, Norveç, Moldova, Fransa ve Güney Afrika Cumhuriyeti’ne yaptığı ihracatlardaki artışı, sözü edilen ülkelerde Türk işletmelerinin son derece

rekabetçi olduğunu vurgulamaktadır. Bu ülkelere ek olarak; Türkiye'nin Finlandiya, İspanya, Birleşik Arap Emirlikleri ile Kazakistan'da da kiraz ihracatı konusunda etkin ve rekabetçi olduğu rahatlıkla söylenebilir.

İthalatçılar	İhracat Değeri-2010 (000USD)	İhracat Değeri-2011 (000USD)	Artış Miktarı (000USD)	Değişim Oranı %
Almanya	51,614	57,043	5,429	11
İsveç	2,643	4,885	2,242	85
Moldova	245	2,076	1,831	747
Fransa	556	2,003	1,447	260
İspanya	2	141	139	6,950
Güney Afrika	219	346	127	58
Norveç	2,147	2,270	123	6
Birleşik Arap Emirlikleri	4	97	93	2,325
Hong Kong	0	56	56	
Kazakistan	30	83	53	177
Finlandiya	118	169	51	43
Yunanistan	488	524	36	7
İsviçre	0	25	25	
Malezya	0	19	19	
Ukrayna	64	70	6	9
İtalya	9,924	9,475	-449	-5
Polonya	569	86	-483	-85
Avusturya	1,081	82	-999	-92
Irak	1,674	540	-1,134	-68
Danimarka	1,998	862	-1,136	-57
İngiltere	9,850	8,641	-1,209	-12
Belçika	6,157	3,799	-2,358	-38
Hollanda	8,289	4,433	-3,856	-47
Rusya	22,725	17,847	-4,878	-21
Bulgaristan	25,271	14,530	-10,741	-43
Dünya	147,828	131,042	-16,786	-11

Tablo-14: Türkiye'nin Son İki Yıllık Kiraz İhracatındaki Değişim Miktar ve Oranları

Tablo-14’de Türkiye’nin kiraz ihracatı yaptığı tüm ülke pazarlarındaki değişim miktar ve oranları birlikte gösterilmiştir. Buna göre Türkiye Almanya, İsveç, Moldova ve Fransa pazarlarında 2010 yılına göre 2011 yılında 1 Milyon Dolardan fazla büyümüştür. Benzer şekilde Türkiye İspanya, Güney Afrika Cumhuriyeti ile Norveç pazarlarında da 100.000 ABD Dolarından fazla büyüme göstermiştir. Bu pazarlara ek olarak, Türkiye 2011 yılında Birleşik Arap Emirlikleri, Hong Kong, Çin, Kazakistan, Finlandiya, Yunanistan, İsviçre, Malezya ve Ukrayna pazarlarında da büyüdüğü değerlendirilebilir.

Şekil-3: Türkiye’nin Son 5 Yıllık Küresel Kiraz İhracat Değişim Grafiği

İthalatçılar	İhracat Değeri-2009 (000USD)	İhracat Değeri-2010 (000USD)	İhracat Değeri- 2011 (000USD)	Değişim Miktarı (000USD)	Oran %
İspanya	0	2	141	139	6,950
Birleşik Arap Emirlikleri	159	4	97	93	2,325
Moldova	321	245	2,076	1,831	747
Fransa	1,583	556	2,003	1,447	260
Kazakistan	53	30	83	53	177
İsveç	2,347	2,643	4,885	2,242	85
Güney Afrika	188	219	346	127	58
Finlandiya	233	118	169	51	43
Almanya	45,702	51,614	57,043	5,429	11
Ukrayna	13	64	70	6	9
Yunanistan	1,717	488	524	36	7
Norveç	1,519	2,147	2,270	123	6
Kıbrıs	980	780	767	-13	-2
İtalya	10,704	9,924	9,475	-449	-5
Dünya	132,939	147,828	131,042	-16,786	-11
İngiltere	13,044	9,850	8,641	-1,209	-12
Rusya	17,712	22,725	17,847	-4,878	-21
Suudi Arabistan	29	164	112	-52	-32
Belçika	6,926	6,157	3,799	-2,358	-38
Singapur	0	30	18	-12	-40
Bulgaristan	16,681	25,271	14,530	-10,741	-43
Hollanda	9,290	8,289	4,433	-3,856	-47

Tablo-15: Ülkeler Bazında Türkiye'nin Son Üç Yıllık Kiraz İhracatındaki En Büyükten Küçüğe Değişim Oranları

Tablo-14'de aslında Türkiye'nin kiraz ihracatı yaptığı tüm ülke pazarlarındaki değişim miktarları en büyükten küçüğe doğru sıralanarak gösterilmiştir. Ancak oransal bazda hızlı büyüyen pazarların da ayrıca incelenmesi gerektiğinden, yukarıda Tablo-15 geliştirilmiştir.

Tablo-15'de dikkati çeken ilk nokta oransal bazda Türkiye'nin kiraz ihracatı İspanya ve Birleşik Arap Emirliklerinde çok büyük

bir nispette artmıştır. Ancak bu artışlar 2011 yılı öncesi yıllardaki Türkiye'nin söz konusu pazarlara olan ihracatının düşük miktarlarda olmasından kaynaklanmaktadır ve bu nedenle sözü edilen pazarlar izlenmeye devam edilmelidir. Özellikle İspanya kiraz ihracatında aynı zamanda Türkiye'nin rakibidir ve bu ülkenin transit ticaretine yoğunlaşılmalıdır.

Yine Tablo-15'e bakıldığında Moldova 1 milyon doların üstünde ve %747 büyüme oranı ile en önemli pazarlarımızdan biri olarak görünmektedir. Ayrıca Fransa ve Kazakistan %100'ün üstünde büyümeyi başardığımız diğer pazarlardır. Bunlara ek olarak, İsveç, Güney Afrika ve Finlandiya %40 üstünde büyüdüğümüz önemli ülkeler olarak algılanabilirler. Benzer şekilde Almanya ve Ukrayna ise %9'un üstündeki büyümenin gerçekleştiği diğer ülke pazarları olarak düşünülebilirler.

9.1. Kiraz İhracatı Konusunda Türkiye'nin Mevcut Rekabetçiliğinin Analizi

Türkiye'nin kiraz ihracatı konusunda rekabetçilik niteliğinin belirlenebilmesi için, öncelikle konuyla ilgili mevcut durumun incelenmesi gerekir. Bu noktada yıllar itibariyle ortaya çıkan tabloların güncellenmesi ile 2012'nin ilk çeyreğindeki gelişen ülkeleri tespit etmek gerekmektedir. O halde burada 2012 çeyreği 2011 çeyreği ile kıyaslanarak büyüme miktar ve oranlarına ulaşılabilir.

Aşağıdaki tabloda 2011 ve 2012 yıllarının ikinci çeyreklerine göre ilgili veriler Trademap veri tabanından süzölmüştür. Tablo-16'daki bilgiler Türkiye'nin 300.000 ABD Doları üzerinde ihracat yaptığı ve ilgili çeyreklerde miktar olarak 50.000 ABD Doları üzerinde büyüdüğü pazarlara göre yer almaktadır. Buna ek olarak, Türkiye'nin oransal bazda %50'nin üstünde büyüdüğü pazarlarda, Tablo-16'daki hücrelerde kırmızı renk ile boyanarak ayrıca vurgulanmışlardır.

İthalatçılar	İhracat Değeri 2011-Q2 (000USD)	İhracat Değeri/2012- Q2 (000USD)	Değişim Miktarı (000USD)	Değişim Oranı %
Dünya	43,504	89,634	46,130	106
Almanya	16,028	38,610	22,582	141
Bulgaristan	7,541	10,807	3,266	43
İtalya	2,272	7,280	5,008	220
Rusya	6,556	7,060	504	8
Hollanda	1,166	4,344	3,178	273
İngiltere	1,274	4,170	2,896	227
İsveç	2,464	4,040	1,576	64
Norveç	1,752	3,365	1,613	92
Danimarka	670	2,570	1,900	284
Belçika	2,428	2,484	56	2
Moldova	517	1,914	1,397	270
Fransa	81	988	907	1,120
Kıbrıs	359	347	-12	-3
Irak	167	314	147	88
Avusturya	0	263	263	
Belarus	0	171	171	
Finlandiya	0	170	170	
Latviya	0	142	142	
Polonya	0	130	130	
Güney Afrika	121	107	-14	-12
Hong Kong	44	76	32	73
Singapur	10	70	60	600
Malezya	0	57	57	
İsviçre	0	48	48	
Kazakistan	42	23	-19	-45
Türkmenistan	0	22	22	
Azerbeycan	1	16	15	1,500

**Tablo-16: 2011 ve 2012 Yıllarının İkinci Çeyrekleri Bazında
Türkiye'nin Kiraz İhracatındaki Değişim Miktar ve Oranları**

Tablo-16 incelendiğinde; Türkiye'nin kiraz ihracatına yönelik 2011 yılındaki daralmaya rağmen 2011 yılının ikinci çeyreği baz alındığında 2012 yılının ikinci çeyreğinde dünyaya yaptığı ihracat %106 oranında büyüyerek, 46.130.000 ABD Dolarına ulaştığı görülür. Benzer şekilde Türkiye'nin 2012 yılının ikinci çeyreğinde

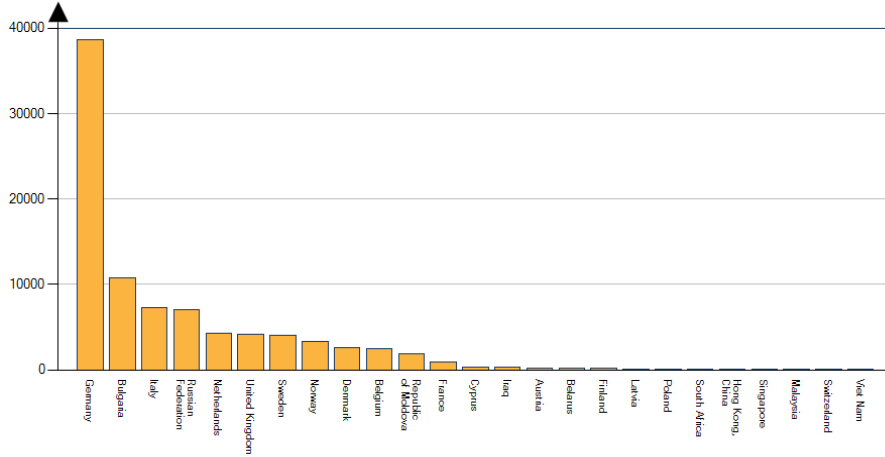
çeşitli ülkelere olan ihracatını artırdığı da ilgili tablodan anlaşılmaktadır. Tablo-16 Türkiye'nin ihracatının en fazla arttığı miktarlar bazında ülkeleri sıralamıştır. Ancak Türkiye'nin büyüdüğü pazarlarda büyükten küçüğe doğru büyüme oranlarının da ayrıca incelenmesi yararlı olacaktır.

İthalatçılar	İhracat Değeri 2011-Q2 (000USD)	İhracat Değeri 2012-Q2 (000USD)	Artış Miktarı (000USD)	Değişim Oranı %
Dünya	43,504	89,634	46,130	106
Almanya	16,028	38,610	22,582	141
İtalya	2,272	7,280	5,008	220
Bulgaristan	7,541	10,807	3,266	43
Hollanda	1,166	4,344	3,178	273
İngiltere	1,274	4,170	2,896	227
Danimarka	670	2,570	1,900	284
Norveç	1,752	3,365	1,613	92
İsveç	2,464	4,040	1,576	64
Moldova	517	1,914	1,397	270
Fransa	81	988	907	1,120
Rusya	6,556	7,060	504	8
Avusturya	0	263	263	
Belarus	0	171	171	
Finlandiya	0	170	170	
Irak	167	314	147	88
Latviya	0	142	142	
Polonya	0	130	130	
Singapur	10	70	60	600
Malezya	0	57	57	
Belçika	2,428	2,484	56	2
İsviçre	0	48	48	
Hong Kong	44	76	32	73
Türkmenistan	0	22	22	
Azerbeycan	1	16	15	1,500
Kıbrıs	359	347	-12	-3
Güney Afrika	121	107	-14	-12
Kazakistan	42	23	-19	-45

**Tablo-17: 2011 ve 2012 Yıllarının İkinci Çeyrekleri Bazında
Türkiye'nin Kiraz İhracatındaki Büyükten Küçüğe Değişim Miktar**

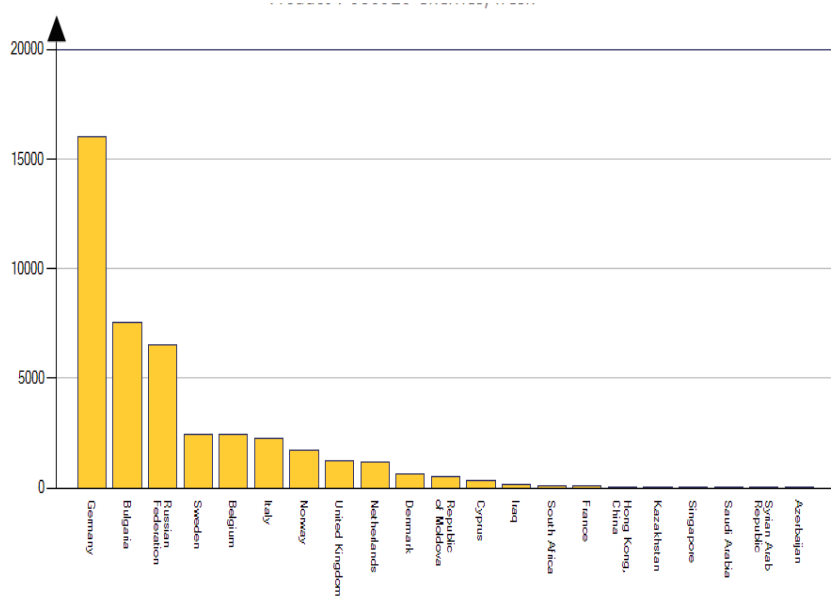
Tablo-17’de yine 2011 yılının ikinci çeyreği baz alınarak, Türkiye’nin 2012 yılı ikinci çeyreğinde gerçekleştirdiği kiraz ihracatı karşılaştırılmaktadır. Sözü edilen tabloda ihracatta artış gösteren ülke pazarlarının artış miktarı büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Öncelikle Türkiye 2012’nin ilk 2 çeyreği bazında 2011 yılının ilk 2 çeyreği ile kıyaslandığında 89,6 milyon dolarlık bir ihracat rakamına ulaşmıştır. Bu bir önceki yılın ihracat rakamına göre 46,1 milyon dolarlık bir artışı ve % 106’lık bir büyümeyi temsil etmektedir.

Ayrıca Almanya, İtalya, Bulgaristan, Hollanda, İngiltere, Danimarka, Norveç, İsveç ve Moldova ülkemizin 1 milyon doların üstünde artış gösterdiği ülkelerdir. Buna ek olarak, Fransa ve Rusya’da 500 bin doların üstünde artış gösterdiğimiz diğer ülkeler olarak görülmektedir. Yine Tablo-17’de Avusturya, Belarus, Finlandiya, Irak, Latviya ve Polonya ise 100 bin doların üstündeki artış gösterilen ülke pazarları olduğu anlaşılmaktadır.

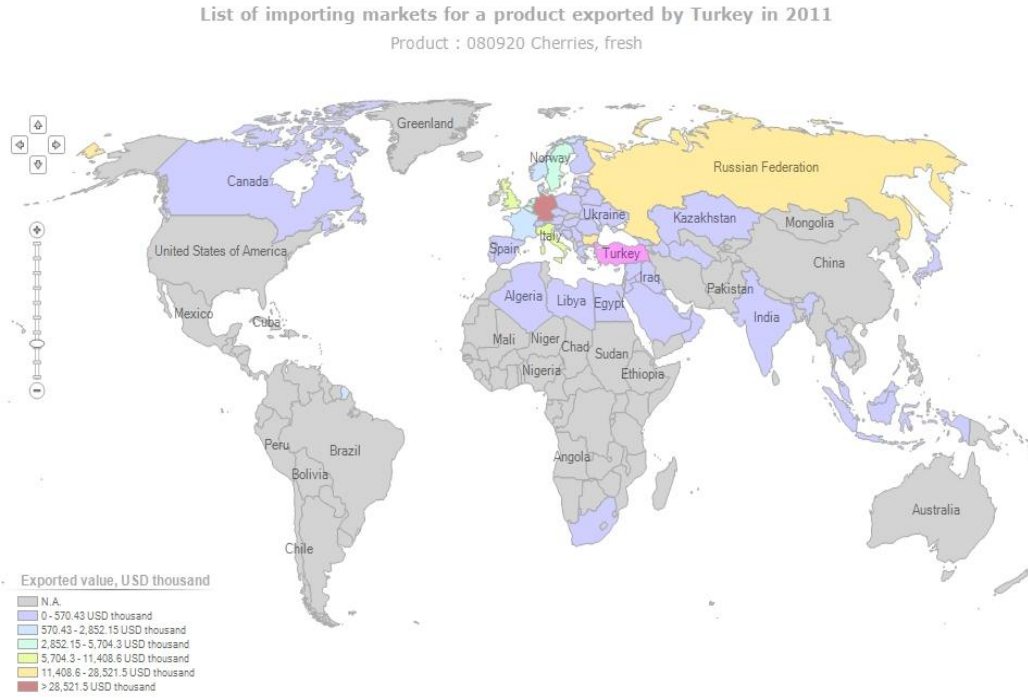

Şekil-4: Türkiye’nin 2012 Yılı İkinci Çeyrek Kiraz İhracat Grafiği

Şekil-4’de Türkiye’nin 2012 yılı ikinci çeyreğine yönelik kiraz ihracatını gösteren grafik bulunmaktadır. Değişimin daha iyi anlaşılabilmesi için Türkiye’nin 2011 yılı ikinci çeyreğine yönelik grafiğinde ayrıca gösterilmesinde yarar vardır.

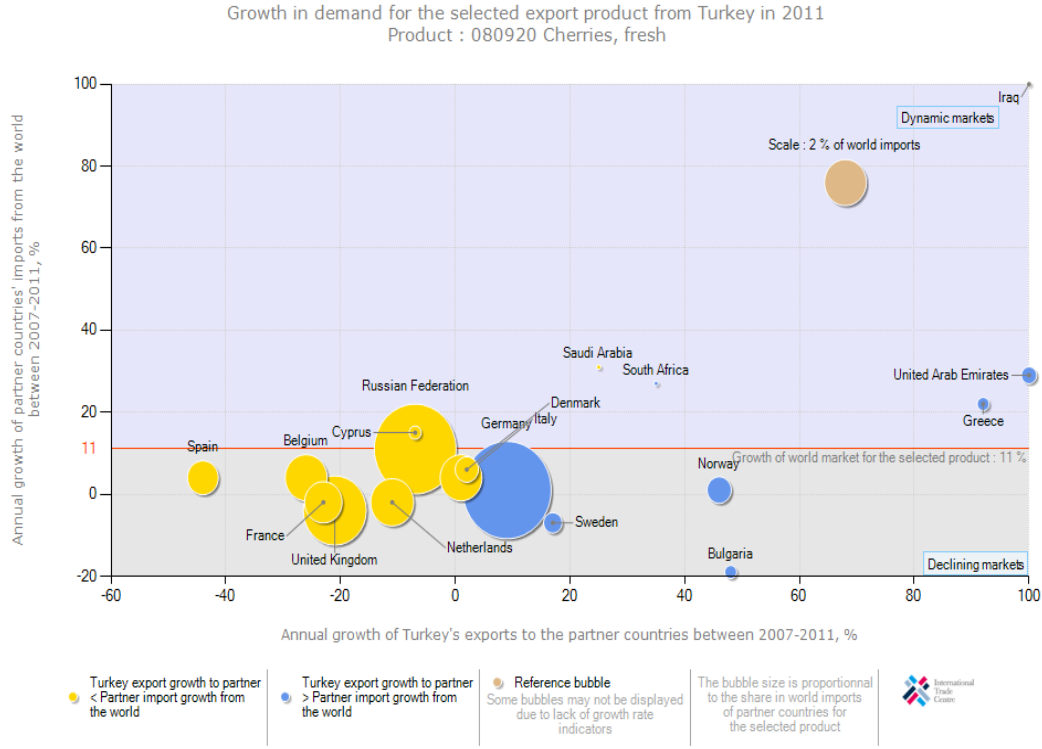

Şekil-5: Türkiye’nin 2011 Yılı İkinci Çeyrek Kiraz İhracat Grafiği

Şekil-6: Türkiye'nin 2011 Yılına Göre Kiraz İhracat Haritası

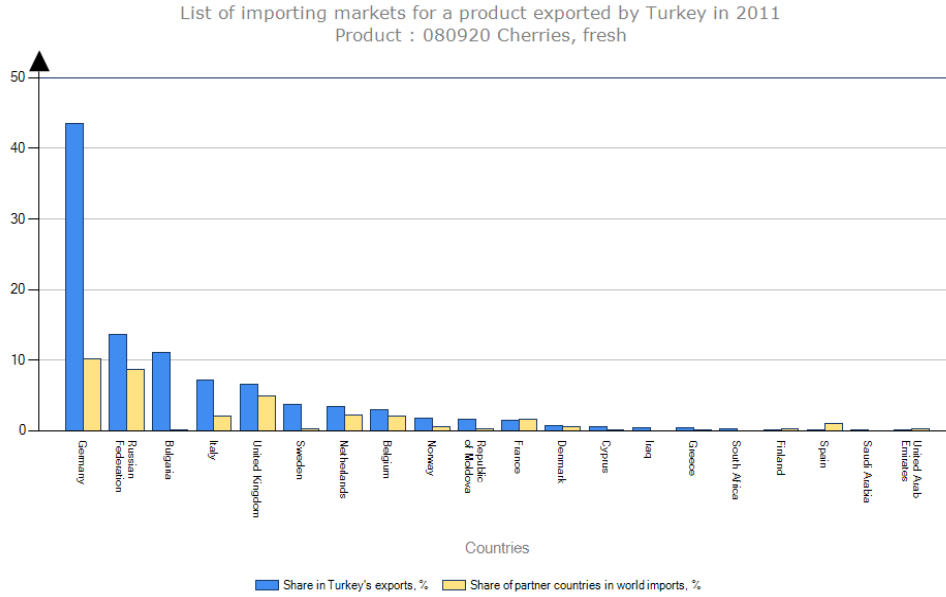
Yukarıdaki Şekil-6'da 2011 yılına göre Türkiye'nin kiraz ihracatı konusunda küresel pazar dağılımı harita üzerinde gösterilmektedir. Söz konusu haritada kiraz ihracatçısı olan ülke (Türkiye) pembe ile vurgulanırken, Türkiye'nin 28 Milyon Doların üzerinde ihracat yaptığı (Almanya) kahverengi ile belirtilmektedir. Haritada sarı renk 5-11 Milyon Dolar, turkuaz renk 2-5 Milyon Dolar arası, mavi renk 0,5-2 Milyon Dolar ve gri renkli ülkeler de 0,5 Milyon Dolar altında ihracat yapılan ülkeleri simgelemektedir.

Şekil-7: Türkiye'nin 2011 Yılına Göre Kiraz İhracatında Rekabetçilik Balonu

Şekil-7'de 2007-2011 yılları arasında Türkiye'nin kiraz ihracat verileri baz alınarak, Türkiye'nin rekabetçilik balonu geliştirilmiştir. Geliştirilen rekabetçilik balonunun en büyük özelliği, Türkiye'nin yüzde olarak hızlı büyüdüğümü pazarları göstermesidir. Ancak ihracat miktarlarının küçük olduğu durumlarda gerçekleşen yüzde artışlar çok büyük çıkmakla birlikte bu durum pazarın gerçeğini tam olarak yansıtmamaktadır. Bu gibi durumlarda ayrıca artış miktarına da bakmak gerekmektedir.

Söz konusu şeklin ortasındaki kırmızı çizgi, kirazın dünyadaki 2007 -2011 yıllarındaki ortalama büyüme oranını göstermektedir ki bu oran yaklaşık %11 olarak hesaplanmıştır. Şekil-7’deki kırmızı çizginin altında ve üstünde yer alan ülkeler bu ortalama büyümeye göre nasıl bir konum içerisinde olduğunu göstermektedir. Mavi balonlar Türkiye’nin oran olarak büyümesinin o ülkenin dünyadan gerçekleşen oransal ithalatından büyük olduğunu vurgular. Sarı renkli balonlar ise aynı dönemde Türkiye ihracatının yüzde olarak büyümesinin dünyanın yüzde olarak büyümesinden küçük olduğu ülkeleri simgelemektedir. Bu çerçevede Türkiye İsveç, Birleşik Arap Emirlikleri, Güney Afrika ve Bulgaristan’da dünyaya göre yüzde olarak daha fazla büyümüştür.

Şekil-8: Türkiye’nin Kiraz İhracatında Olası Hedef Ülkelerin Türkiye’den İthalatları ile Dünyadan İthalatlarının Karşılaştırılması

Şekil-8’de mavi renk olası hedef ülkelerin Türkiye’den kiraz ihracatındaki yüzdelerini sarı renk ise aynı ülkelerin dünya ithalatındaki oranlarını göstermektedir. Bu anlamda Almanya Türkiye kiraz ihracatının %40’dan fazlasını karşılayarak en önemli ülke olmaktadır ancak aynı zamanda da bu durum Türkiye açısından ciddi bir risk anlamı taşımaktadır. Herhangi bir nedenle Almanya’nın Türkiye’den kiraz ithalatında herhangi bir nedenle düşme olması, kiraz ihracatına darbe vuracaktır. Bu tür durumların uluslararası ticarete ve pazarlamada risk olarak algılanması isabetli olur.

Yine Şekil-8 incelendiğinde, Rusya çok yakınımızda ki bir pazar ve ihracatımızdaki payı %12 civarında olmasına paralel olarak dünya ithalatında %10'lara ulaşan bir yüzdeye sahiptir. Bu ülke hedef ülkelerimizden biri olarak değerlendirilmelidir.

TÜRKİYE’NİN KİRAZ İHRACATI					DÜNYANIN KİRAZ İTHALATI				
İthalatçılar	İhracat Değeri2010 (000USD)	İhracat Değeri2011 (000USD)	Değişim Miktarı (000USD)	Oran%	İthalatçılar	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)	Değişim Miktarı (000USD)	Oran %
Dünya	147,828	131,042	-16,786	-11	Dünya	1,286,387	1,598,121	311,734	24
Almanya	51,614	57,043	5,429	11	Almanya	89,406	161,551	72,145	81
Rusya	22,725	17,847	-4,878	-21	Rusya	154,423	137,109	-17,314	-11
Bulgaristan	25,271	14,530	-10,741	-43	Bulgaristan	960	841	-119	-12
İtalya	9,924	9,475	-449	-5	İtalya	30,999	31,413	414	1
İngiltere	9,850	8,641	-1,209	-12	İngiltere	66,671	77,675	11,004	17
İsveç	2,643	4,885	2,242	85	İsveç	4,534	4,555	21	0
Hollanda	8,289	4,433	-3,856	-47	Hollanda	32,572	35,251	2,679	8
Belçika	6,157	3,799	-2,358	-38	Belçika	20,098	31,775	11,677	58
Norveç	2,147	2,270	123	6	Norveç	6,694	8,914	2,220	33
Moldova	245	2,076	1,831	747	Moldova	1,032	4,088	3,056	296
Fransa	556	2,003	1,447	260	Fransa	16,978	26,297	9,319	55
Danimarka	1,998	862	-1,136	-57	Danimarka	6,777	7,857	1,080	16
Kıbrıs	780	767	-13	-2	Kıbrıs	1,906	2,205	299	16
Irak	1,674	540	-1,134	-68	Irak	12,651	723	-11,928	-94
Yunanistan	488	524	36	7	Yunanistan	877	2,025	1,148	131
Güney Afrika	219	346	127	58	Güney Afrika	254	357	103	41
Finlandiya	118	169	51	43	Finlandiya	2,656	2,643	-13	0
İspanya	2	141	139	6,950	İspanya	14,351	15,484	1,133	8
Suudi Arabistan	164	112	-52	-32	Suudi Arabistan	6,877	782	-6,095	-89

Birleşik Arap Emirlikleri	4	97	93	2,325	Birleşik Arap Emirlikleri	4,702	2,399	-2,303	-49
Polonya	569	86	-483	-85	Polonya	2,799	4,413	1,614	58
Kazakistan	30	83	53	177	Kazakistan	228	998	770	338
Avusturya	1,081	82	-999	-92	Avusturya	88,451	73,775	-14,676	-17
Ukrayna	64	70	6	9	Ukrayna	350	961	611	175
Hong Kong	0	56	56		Hong Kong	124,458	179,400	54,942	44
İsviçre	0	25	25		İsviçre	9,477	8,776	-701	-7
Malezya	0	19	19		Malezya	432	640	208	48
Azerbeycan	176	19	-157	-89	Azerbeycan	200	142	-58	-29
Singapur	30	18	-12	-40	Singapur	11,854	15,186	3,332	28
Türkmenistan	100	11	-89	-89	Türkmenistan	487	11	-476	-98
Gürcistan	0	5	5		Gürcistan	1	16	15	1,500
Suriye	15	3	-12	-80	Suriye	77	3	-74	-96
Hindistan	0	2	2		Hindistan	52	1,089	1,037	1,994
Cezayir	0	2	2		Cezayir	103	152	49	48
Japonya	0	0	0		Japonya	94,389	104,519	10,130	11
Litvanya	0	0	0		Litvanya	3,313	9,936	6,623	200
Bahreyn	0	0	0		Bahreyn	86	366	280	326
Slovenya	0	0	0		Slovenya	1,722	1,243	-479	-28
Katar	0	0	0		Katar	654	98	-556	-85
Portekiz	0	0	0		Portekiz	7,924	6,147	-1,777	-22
Sırbistan	4	0	-4	-100	Sırbistan	64	105	41	64
Çek Cumhuriyeti	5	0	-5	-100	Çek Cumhuriyeti	563	1,017	454	81
Endonezya	12	0	-12	-100	Endonezya	12	25	13	108
Estonya	26	0	-26	-100	Estonya	914	2,071	1,157	127
Mısır	32	0	-32	-100	Mısır	1,412	2,930	1,518	108
Lübnan	43	0	-43	-100	Lübnan	64	18	-46	-72
Romanya	115	0	-115	-100	Romanya	519	813	294	57
Hırvatistan	118	0	-118	-100	Hırvatistan	1,169	1,806	637	54
Latviya	137	0	-137	-100	Latviya	2,143	1,713	-430	-20
Belarus	402	0	-402	-100	Belarus	2,173	1,704	-469	-22

Tablo-18: 2011 ve 2012 Yılları Baz Alınarak Türkiye Kiraz İhracatının Büyüdüğü Ülkelerin Küresel Kiraz İthalatı ile Karşılaştırılması

Tablo-18 aslında Türkiye'nin kiraz ihracatına yönelik hedef pazarların belirlenmesinde fonksiyonel olan en önemli iki tablodan biridir. Türkiye'nin fiili ihracat yaptığı ülkelerin dünyadan ithalatlarının aynı satırda gösterilmesi, Türkiye'nin dünyadaki her bir ülkedeki konumunu yıllar itibarıyla açıklayabilmektedir. Yukarıdaki tabloda Türkiye'nin dünya ithalatında oran olarak büyüdüğü ve miktar olarak da önemli bir oran yakaladığı ülkeler kırmızı renk ile simgelenmiştir.

TÜRKİYE’NİN KİRAZ İHRACATI					DÜNYANIN KİRAZ İTHALATI				
İthalatçılar	İhracat Değeri 2010 (000USD)	İhracat Değeri 2011 (000USD)	Değişim Miktarı (000USD)	Oran%	İthalatçılar	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)	Değişim Miktarı (000USD)	Oran %
Dünya	147,828	131,042	-16,786	-11	Dünya	1,286,387	1,598,121	311,734	24
İsveç	2,643	4,885	2,242	85	İsveç	4,534	4,555	21	0
Moldova	245	2,076	1,831	747	Moldova	1,032	4,088	3,056	296
Fransa	556	2,003	1,447	260	Fransa	16,978	26,297	9,319	55
Güney Afrika	219	346	127	58	Güney Afrika	254	357	103	41
Finlandiya	118	169	51	43	Finlandiya	2,656	2,643	-13	0
İspanya	2	141	139	6,950	İspanya	14,351	15,484	1,133	8
Birleşik Arap Emirlikleri	4	97	93	2,325	Birleşik Arap Emirlikleri	4,702	2,399	-2,303	-49

Tablo-19: 2011 ve 2012 Yılları Baz Alınarak Türkiye Kiraz İhracatının Büyüdüğü Ülkelerin Tablo-18’den Süzülerek Belirlenmesi

Dünyadaki kiraz talebinin arttığı hem de kiraz talebi artışı olan ülkelere Türkiye’nin de kiraz ihracatını artırdığı ülke pazarları Tablo-18’den süzülerek, yukarıdaki Tablo-19 geliştirilmiştir. Burada İsveç, Moldova, Fransa, Güney Afrika, Finlandiya, İspanya ve Birleşik Arap Emirlikleri Türkiye’nin oransal olarak daha fazla büyüdüğü ülkeler olarak dikkat çekmektedir. Özellikle İsveç’in dünyadan yaptığı ithalatı sadece 25 bin dolar büyümesine rağmen Türkiye’den yaptığı ithalatı 2.3 milyon dolar büyümüştür. O halde İsveç fiili rekabetçiliğimizin en yüksek olduğu ülkeyi temsil etmektedir.

Benzer şekilde Moldova’da dünyadan yaptığı kiraz ithalatındaki büyüme miktarı 3 milyon dolar iken Türkiye’den gerçekleştirdiği ithalat rakamı aynı dönemde 1.8 milyon doları bulmuştur. Türkiye açısından bu da ciddi bir rekabet gücü anlamı taşımaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri’nin dünya ithalatı 2.3 milyon dolar düşerken ülkemizden yapılan ithalat 93 bin dolar yükselmiştir. Güney Afrika’da da Dünyadan yapılan ithalat miktarı 103 bin dolar yükselirken, Türkiye’den yapılan ithalat 127 bin dolar artmıştır. Finlandiya’nın Dünyadan ithalatı 13 bin dolar azalırken, Türkiye aynı dönemde bu pazarda 51 bin dolarlık bir

ihracat artışı sağlamıştır. Kiraz ithalatında Fransa toplam alımını 9.3 milyon dolar artırırken, bunun 1.4 milyon doları gibi büyük bir bölümünü Türkiye’den tedarik etmiştir.

DÜNYANIN KİRAZ İTHALATI (Çeyrekler)					TÜRKİYE’NİN KİRAZ İHRACATI (Çeyrekler)				
İthalatçılar	İthalat 2011/Q1 (000USD)	İthalat 2011/Q2 (000USD)	Değişim Miktarı (000USD)	Oran%	İthalatçılar	İhracat 2011/Q1 (000USD)	İhracat 2011/Q2 (000USD)	Değişim Miktarı (000USD)	Oran %
Almanya	1,445	58,306	56,861	3,935	Almanya	16,028	38,610	22,582	141
İngiltere	10,165	27,433	17,268	170	İngiltere	1,274	4,170	2,896	227
Avusturya	359	23,577	23,218	6,467	Avusturya	0	263	263	
Belçika	618	14,757	14,139	2,288	Belçika	2,428	2,484	56	2
İtalya	751	12,765	12,014	1,600	İtalya	2,272	7,280	5,008	220
Hollanda	7,105	10,570	3,465	49	Hollanda	1,166	4,344	3,178	273
İsviçre	84	7,491	7,407	8,818	İsviçre	0	48	48	
Norveç	5	5,226	5,221	104,420	Norveç	1,752	3,365	1,613	92
Fransa	855	4,685	3,830	448	Fransa	81	988	907	1,120
Danimarka	95	4,311	4,216	4,438	Danimarka	670	2,570	1,900	284
Singapur	2,249	3,120	871	39	Singapur	10	70	60	600
Polonya	35	2,161	2,126	6,074	Polonya	0	130	130	
İsveç	67	2,069	2,002	2,988	İsveç	2,464	4,040	1,576	64
Finlandiya	9	1,142	1,133	12,589	Finlandiya	0	170	170	
Latviya	14	967	953	6,807	Latviya	0	142	142	
Romanya	22	450	428	1,945	Romanya	0	3	3	
Bulgaristan	2	403	401	20,050	Bulgaristan	7,541	10,807	3,266	43
Malezya	140	98	-42	-30	Malezya	0	57	57	
Gürcistan	0	13	13		Gürcistan	0	4	4	
Kazakistan			0		Kazakistan	42	23	-19	-45

Tablo-20: 2011 Yılıının 1. ve 2. Çeyrekleri Baz Alınarak Türkiye Kiraz İhracatının Büyüdüğü Ülkelerin Küresel Kiraz İthalatı ile Karşılaştırılması

Türkiye’nin kiraz ihracatında büyüdüğü ülke pazarları 2011 yılının 1. ve 2. çeyrekleri baz alınarak dünya ithalatı ile birlikte Tablo-20’de karşılaştırılmaktadır. Tablo-20’nin en büyük özelliği ilgili karşılaştırmayı çeyrekler bazında yaparak ve 2012 yılındaki eğilimleri bize sunarak ileriye yönelik projeksiyon yapmamızı sağlamaktadır. Ancak şu an itibariyle hala oldukça eksik veri söz konusudur. Bazı ülkelerin verileri henüz gelmemiştir. Bu anlamda 2 ay sonra bu rakamların güncellenmesi daha net sonuçlar ortaya çıkaracağı değerlendirilebilir. Ayrıca kirazın 2012 yılında GTİP’inin değişmiş olması da bazı sorunlar getirmektedir. Hala

bazı ülkelerde eski GTİP belirli ölçülerde kullanılmaktadır. Bu da rakamlar arasında farklılıklar oluşturmaktadır. Bütün bunlara rağmen yukarıdaki ilgili tablolardan Türkiye'nin rekabetçi olduğu ülke pazarları belirlenebilir.

Yukarıdaki tablolar birlikte incelendiğinde, Almanya'nın dünya ithalatı 2100 yılında 72,1 milyon dolar artarken (%81) Türkiye'nin aynı dönemde Almanya ihracatı 5,4 milyon dolar artmıştı. (%11). Çeyreklerin incelendiği tabloya bakılırsa, Almanya çeyrekler itibariyle de Türkiye'nin ihracatının büyümeye devam ettiği bir ülke olmayı sürdürmüş durumdadır. Almanya 2011 1. çeyreği ile kıyaslandığında 2012 2. çeyreğinde 56,8 milyon dolar ithalat artışının 22,5 milyon dolarını Türkiye'den gerçekleştirmiş durumdadır. O halde Almanya pazarı rekabet gücümüzün arttığı bir pazar olarak değerlendirilebilir. Ancak tüm bu olumlu koşullara rağmen, daha önce vurgulandığı gibi Almanya'da herhangi bir nedenle oluşacak kiraz ithalatı düşüşü, Türkiye için önemli bir tehdit olarak yansımaktadır. Bu anlamda Almanya'ya benzer pazarlarda da rekabet gücümüzün değerlendirilerek daha geniş ülkeler yelpazesinde hedef pazarlara girmek riskleri azaltan bir strateji olarak düşünülebilir.

Fransa'nın dünyadan ithalatı 2011 yılında 9,3 milyon dolar artarken (%55) bu ülkenin Türkiye'den ithalatı da 1,4 milyon dolar (%260) artmış durumdadır. Benzer şekilde Fransa'da da Türkiye'nin rekabet gücünün yüksek olduğu söylenebilir. Ve ayrıca bu pazarda çeyrekler bazında Türkiye'nin ihracat artış eğilimi de devam etmiştir. Fransa'nın dünyadan ithalatı 2012 2. çeyreğinde 3,8 milyon dolar (%448) artarken, aynı dönemde Fransa'nın Türkiye'den ithalatı 907 bin dolar artmıştır (%1,120).

2011 yılı itibariyle Moldova, Norveç, İspanya, Güney Afrika ve İsveç Türkiye'nin yüksek oranda rekabetçi olduğu pazarlardır. Bu pazarlardan Moldova 2012 yılının 2. Çeyreğinde Türkiye'den

1.9 milyon dolarlık ithalat yapmıştır ve bu pazar Türkiye'nin mutlak rekabetçi olduğu bir ülke pazarıdır.

Bunlara ek olarak, Norveç çeyreklerde 5.2 milyon dolar artışın 1.6'sını Türkiye'den karşılamış bir pazar olarak öne çıkmaktadır. İsveç pazarı daha da rekabetçi olmayı başardığımız bir pazardır ve ithalatının 2 milyon dolarlık artışın 1.5 milyon doları ülkemize aittir. Danimarka 2012 2. çeyreği itibarıyla rekabet gücümüzün olduğu pazarlardandır. Bu pazardaki 4.2 milyon dolarlık artıştan, Türkiye 1.9 milyon dolarlık bir pay almayı başarmıştır.

Bulgaristan ülke pazarı kiraz ihracatında Türkiye için özel bir öneme sahiptir. Türkiye çeyreklerdeki ihracatını 3.2 milyon dolar artırmayı başarmıştır. Bu anlamda Bulgaristan rekabet düzeyimizin en yüksek olduğu bir pazardır (yansıma veri kullanılmıştır).

Ayrıca İngiltere, Fransa, Hollanda ve Singapur ülke pazarlarının ithalatlarına dikkat edilirse, 2012 nin 2. çeyreği itibarıyla Türkiye'den gerçekleşen büyüme oranları aynı ülkelerin dünyadan yaptıkları ithalatın büyüme oranlarından daha yukarı da gerçekleşmiştir. Bu da bu pazarları önemli kılmaktadır. İngiltere pazarında kiraz ithalatında 17.2 milyon dolarlık artışın 2.8 milyon dolarını gerçekleştiren Türkiye'nin pazardaki potansiyeli daha da fazladır.

Hollanda çeyreklerde en çok rekabetçi olduğumuz ülkelerden biri olarak değerlendirilebilir. Bu ülkenin dünyadan ithalatı 3.4 milyon dolar artarken, aynı ülkeye Türkiye'nin ihracatı ise 3.1 milyon dolar büyümüştür.

Belçika çeyreklerde çok rekabetçi olamadığımız ancak rekabetçi olabileceğimiz bir pazar görünümündedir. Fakat İtalya, 12 milyon artışın 5 milyon dolarını aldığımız bir Pazar olarak önemini artırmıştır.

Singapur uzak olmasına rağmen büyümeyi sürdürdüğümüz bir pazardır ve gözlenmesi gerekmektedir. Buradaki yükselmeler uzak pazarlar açısından bir model oluşturabilir.

9.2. Kiraz İhracatı Konusunda Türkiye'nin Etkin Olamadığı Fırsat Pazarlar

2012 2. çeyreği bazında incelemeler yapıldığında, Türkiye'ye yakın olan Belçika, İsviçre, Polonya ve Finlandiya kaçırılan fırsat pazarlar olarak düşünülebilirler.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2012-1. çeyrek (000USD)	İthalat Değeri 2012-2. çeyrek (000USD)
Türkiye		130
Avusturya	8	
Şili	60	
Almanya	2	
Yunanistan	0	
Hollanda	19	

Tablo-21: 2012 Yılı'nın 1. ve 2. Çeyrekleri Baz Alınarak Polonya'nın Kiraz İthalat Değerleri

Tablo-21 incelendiğinde Polonya'ya 2012 1. çeyreğinde Türkiye sadece 130 bin dolarlık bir ihracat yapmış görünmektedir. Aynı şekilde Avusturya ülke pazarı için, yansıma veriler kullanılarak ilgili analiz yapıldığında aşağıdaki tablodan da anlaşılabileceği gibi benzer bir durum Avusturya içinde söz konusu olmaktadır.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2012-1. çeyrek (000USD)	İthalat Değeri 2012-2. çeyrek (000USD)
Türkiye		263
Almanya	111	
İtalya	1	
Hollanda	6	
Yeni zelanda	57	
İspanya	4	

Tablo-22: 2012 Yılı'nın 1. ve 2. Çeyrekleri Baz Alınarak Avusturya'nın Kiraz İthalat Değerleri

Yukarıdaki tablo incelendiğinde Avusturya pazarı yansıma verilerine göre ise Türkiye’den 2. Çeyrek de sadece 263 bin dolarlık bir ithalat yapmış görünmektedir.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2012-1. çeyrek (000USD)	İthalat Değeri 2012-2. çeyrek (000USD)
Dünya	153	10,152
İtalya	1	8,064
Fransa	54	999
İspanya	0	641
Greece	0	200
Türkiye	0	155
Almanya	56	75
Portekiz	0	15
ABD	0	3
Hollanda	0	0
Avustralya	30	0
Şili	12	0

**Tablo-23: 2012 Yılı'nın 1. ve 2. Çeyrekleri Baz Alınarak
İsviçre'nin Kiraz İthalat Değerleri**

Tablo-23’de 2012 yılının 2. çeyreği baz alınarak, İsviçre’nin kiraz ithalat değerleri gösterilmektedir. Buna göre İsviçre ilgili dönemde dünyada toplam 10.1 milyon dolarlık kiraz ithalatı yapmış ve bunun sadece 155 bin dolarını Türkiye’den gerçekleştirmiştir. Yine söz konusu tablo incelendiğinde, burada ki en önemli rakip İtalya’dır. O halde İsviçre ülke pazarına girmenin yolu, İtalyan rakiplerimizi iyi değerlendirmekten geçmektedir.

10. ULUSLARARASI KİRAZ TİCARETİNDE TÜRKİYE’NİN RAKİPLERİ OLAN İSPANYA VE ŞİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Çeşitli amaçlarla geliştirilen tablolara dikkat edilirse, İspanya ve Şili küresel kiraz ticaretinde aslında Türkiye’nin en büyük rakipleridir. Bu noktada söz konusu ülkeler ile Türkiye’nin

ihracat performanslarının karşılaştırılabilmesi için, İspanya ve Şili'nin uluslararası kiraz ticareti ayrıca analiz edilmelidir.

Bu değerlendirme kapsamında öncelikle kirazın uzak pazarlara gidip gitmediğinin ve bunun maliyetlerinin ve rekabetçiliğinin incelenmesi gerekmektedir. Kirazın uzak pazarlara nakliyesinde yaşanan zorluklar hedef pazarları daraltmaktadır. Ancak bu konuda uzak pazarlara kiraz girişleri de olmaktadır. Bu konuda özellikle Şili önemli bir örnektir ve mevsim farklılıklarını kullanarak çok uzak noktalara uçakla kiraz sevkiyatı yapabilmektedir.

Daha önce Kanada İtalya'dan hiç kiraz ithal etmemiş olmasına rağmen, Kanada'nın 2011 yılında İtalya'dan yaptığı ithalat 145 bin dolar olmuştur. Türkiye Avustralya pazarına 2011 yılında 29 bin dolarlık kiraz ihracatı gerçekleştirmiştir. Yine Türkiye Hong Kong'a 2011'de 56 bin dolarlık kiraz ihracatı yapmıştır.

Acaba bu gelişmeler geçici eğilimler midir? Yoksa çok kaliteli kirazları pazarın en üst ve pahalı bölümlerine uçak ile göndermek mümkün olabilir mi? Bu soru ilgili araştırmanın kapsamında olmamakla birlikte kısmen de olsa incelenmesinde yarar vardır.

İhracatçılar	2010	2011
	İthalat birim fiyatı Dolar/Ton	İthalat birim fiyatı Dolar/Ton
Dünya	8,698	9,613
ABD	8,515	9,600
Yeni Zelanda	12,642	12,679
Avustralya	14,000	13,036
Özbekistan	4,000	4,321
Hollanda	12,400	14,000

Tablo-24: 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Güney Kore'nin Kiraz İthalat Birim Fiyat Değerleri

Daha önce de açıklandığı gibi örneğin Güney Kore 2011 yılındaki 47.8 milyon dolarlık kiraz alımının çok büyük kısmını ABD'den yapmakla birlikte diğer bölüm Yeni Zelanda, Avustralya, Özbekistan, Hollanda, Kanada, Çin, Singapur ve

Tayland dan ithal edilmiştir. Üstelik 2011 yılı ortalama kiraz ithalatı birim fiyatı 9.6 \$/kg olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin 2011 birim fiyatı ise 2.8 \$/kg olarak gerçekleşmiştir. Buna ek olarak, diğer ihracatçıların birim fiyatları ise Tablo-24'de gösterilmektedir.

Şimdi aşağıda yapılacak çalışma çerçevesinde, uzak bir pazar olan Güney Kore pazarına Türk işletmelerinin kiraz ihracatı konusunda rekabetçi olup olamayacakları test edilecektir. Dünyanın ABD'den sonra 2. büyük kiraz ihracatçısı olan Şili (2011'de 377 milyon dolar) Türkiye için en önemli rakiplerden biridir. Aşağıdaki tablo Şili'ye uzak olan pazarlara Şili'nin yaptığı ihracatları göstermektedir.

İthalatçılar	İhracat Değeri-2010 (000USD)	İhracat Değeri-2011 (000USD)	İhracat Birim Değer USD/Ton
Dünya	300,782	377,513	6,788
İngiltere	9,902	12,428	5,250
İspanya	9,534	6,957	7,437
Hollanda	6,215	6,324	6,310
Fransa	3,210	2,536	10,594
İtalya	2,779	2,034	11,726
Rusya	1,131	1,542	7,158
Singapur	906	1,226	6,292
Almanya	2,156	1,202	8,045
Kanada	3,106	1,160	5,109
Birleşik Arap Emirlikleri	238	718	9,520
Suudi Arabistan	448	541	4,870
Belçika	210	117	11,667
Portekiz	145	110	5,800
İsveç	0	17	
Domanik Cumhuriyeti	14	10	7,000
Katar	13	9	6,500
Yunanistan	22	8	7,333
Türkiye	10	8	10,000

Tablo-25: 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Şili'nin Uzak Pazarlara Kiraz İhracat Değerleri ve Birim Fiyatları

Tablo-25’de Şili’nin uzak pazarlara yaptığı kiraz ihracatına yönelik ihracat değerleri ile birim fiyatlar gösterilmektedir ve bu tabloda birim fiyatın 6,7USD/kg üzerinde olan ülke pazarları sarı renk ile boyanarak vurgulanmıştır.

Yine Tablo-25 incelendiğinde, Şili Türkiye’ye de 8.000 dolarlık kiraz ihraç etmiş ve birim fiyat 10\$/kg olarak gerçekleşmiştir. İşte bu noktada yapılacak ikinci bir analiz vardır ki, bu da Şili’nin bu ihracatı hangi aylarda yaptığı sorusunun cevaplandırılmasıdır. Şili kiraz ihracatı aralık, ocak ve şubat aylarında gerçekleştirilmektedir. O halde Şili kışın turfanda kiraz satarak bu yüksek değerlere ulaşabilmektedir. Bizlerde onların ülkelerine turfanda kiraz satabilir miyiz? Ve/veya uçakla bu sevkiyatlar gerçekleştirilebilir mi?

Bu arada önemli bir bilgi olarak, Şili’den yapılmış bir ihracat aksiyonunu açıklanmasında yarar vardır. Şili’li kiraz ihracatçısı bir firma 02.06.2011 tarihinde Luftansa havayollarına ait bir uçak ile net ağırlığı 600 kg. olan taze kirazları 3,527 ABD Dolarından Rusya’ya satmıştır (birim fiyat 5.8 dolar/kg). Bu aksiyon için Luftansa havaolları firmasına birim başına 3,192 dolar nakliye ödenmiş ve kirazın birim fiyatı 5,32USD/kg olmuştur. Bu kiraz ihracatçısı işletmeler için önemli bir veridir ve değerlendirilmelidir.

Şili’ye benzer şekilde aşağıdaki tabloda, İspanya’nın kiraz ihracatına yönelik bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Söz konusu tabloda 2011 yılı itibariyle, İspanya’nın 1 Milyon Doların üzerinde ihracat yaptığı ülke pazarları sarı renk ile boyanarak vurgulanmıştır. Buna göre İspanya aslında lojistik olarak kendisinden uzak pazarlara büyük miktarlarda ihracatları bulunmamaktadır. Ancak buna rağmen İspanya’nın Brezilya, Hong Kong ve Venezuela ülke pazarlarına giriş yaptığı ve söz konusu ülkelere 1 Milyon Doların altında ihracat yaptığı görülmektedir.

İthalatçılar	İhracat Değeri- 2009 (000USD)	İhracat Değeri- 2010 (000USD)	İhracat Değeri- 2011 (000USD)
Dünya	83,685	68,039	83,001
İngiltere	25,234	22,928	31,934
İtalya	14,140	9,972	10,538
Almanya	13,319	6,483	8,009
Belçika	7,545	6,033	5,435
Fransa	7,446	6,021	5,286
Portekiz	4,037	7,987	4,771
Rusya	1,379	1,200	4,588
Hollanda	5,664	3,897	4,485
Polonya	862	384	2,011
Litvanya	1,053	1,091	1,027
Cezayir	324	562	961
Latviya	826	271	720
Estonya	254	140	709
İsveç	121	75	399
Finlandiya	150	427	303
İspanya	76	88	253
Çek Cumhuriyeti	138	83	196
Danimarka	198	76	195
Yunanistan	207	15	188
Avusturya	184	35	167
Andorra	30	38	145
Hong Kong	14	0	93
Slovenya	67	9	91
Gibraltar	4	2	57
Brezilya	12	4	48
Bulgaristan	11	7	37
Kıbrıs	0	0	37
Hırvatistan	5	25	32
Macaristan	2	4	31
Morocco	6	9	30
Kazakistan	0	0	29
Romanya	25	29	21
Slovakya	3	26	21
Belarus	64	49	19
Ukrayna	0	0	17
Malezya	0	0	17
Singapur	0	8	17
Venezuela	0	0	15
Lüksemburg	74	10	12
Katar	4	0	11
Suudi Arabistan	0	0	11

Tablo-26: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İspanya'nın Kiraz İhracat Değerleri

11. ULUSLARARASI KİRAZ TİCARETİNDE TÜRKİYE’NİN İHRACATININ ARTTIĞI ÜLKELER İLE FIRSAT PAZARLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkiye’nin kiraz konusunda rekabetçi olup ihracatını artırdığı ülke pazarları ile yeteri kadar etkin olamayıp kaçırdığı fırsat pazarların birlikte analiz edilmesi stratejik kararların verilmesinde fonksiyonel rol oynar.

Aşağıdaki tablolarda hem Türkiye’nin kaçırdığı fırsat pazarlardan bazıları hem de rekabetçi olduğumuz pazarların durumu daha detaylı incelenmektedir. Öncelikli olarak Türkiye ihracatı, ithalat ülkesinin dünyadan yaptığı ithalat, Türkiye’nin dünya ihracatı rakamları yıllar itibariyle verilmektedir. Böylece hem fiili durum hem de “potansiyel açık” ortaya çıkmaktadır. Türkiye ilgili ülkenin ihtiyacının ne kadarını karşılamaktadır? Ayrıca o ülkenin ithalatı hiç artmasa bile hala bir potansiyel var mıdır? Sorularının karşılığı ise “*potansiyel ticaret hacmi*” sütununda gösterilmektedir. Bu pazarın fiili büyüklüğünü göstermesi açısından orta ve uzun vadeli stratejiler için temel teşkil edebilir.

Yukarıda kısaca açıklanan yaklaşım çerçevesinde konuyla ilgili ülke pazarlarının analizleri aşağıda yapılmaktadır. Bu bağlamda öncelikle Avusturya’dan başlanmıştır.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	90,170	88,451	73,775
Türkiye	79,909	76,033	61,345
İtalya	1,684	2,737	3,194
Almanya	3,902	5,153	2,465
İspanya	1,832	2,579	2,455
Sırbistan	780	664	1,909
Macaristan	1,589	1,069	1,698
Bosna	0	0	219

**Tablo-27: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Avusturya’nın
Kiraz İthalat Değerleri**

Türkiye ihracatı Avusturya (000USD)			Avusturya'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
1,259	1,081	82	90,170	88,451	73,775	132,939	147,828	131,042	88,911	87,370	73,693

**Tablo-28: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Avusturya'nın
Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması**

Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre Türkiye'nin Avusturya'ya 080920 GTİP'indeki kiraz ihracatı 2011 yılında 82 bin dolar olarak görülürken, Eurostat istatistiklerinde Avusturya'nın aynı yıl Türkiye'den ihracatı 61.3 milyon dolar olarak gözükmemektedir. Bu durumda Türkiye Avusturya'ya 61.3 milyon dolarlık kiraz ihracatı yapmış olsa bile hala 12 milyon dolarlık potansiyel bir hacimden söz edilebilir. 82 bin doları temel alındığında ise ortada 73.6 milyon dolarlık bir pazar söz konusu olmaktadır. Rakamlar konusundaki bu tür uyumsuzluklar TÜİK ve diğer Avrupalı istatistik veri yayınlayan kurumlar arasında çözülecek bir konudur.

Aşağıda benzer şekilde İsviçre ülke pazarı için gerekli analizler yapılmıştır.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	7,049	9,477	8,776
Fransa	3,432	2,823	4,398
İtalya	1,867	3,710	2,470
Almanya	1,274	1,408	1,099
İspanya	153	536	393
Hollanda	88	426	94
ABD	130	147	84
Şili	6	0	75
Türkiye	18	37	54
Arjantin	0	0	37

**Tablo-30: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İsviçre'nin Kiraz
İthalat Değerleri**

Türkiye ihracatı İsviçre (000USD)			İsviçre'nin Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
0	0	25	7,049	9,477	8,776	132,939	147,828	131,042	7,049	9,477	8,751

**Tablo-31: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İsviçre'nin
Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması**

Yukarıdaki tablolar incelendiğinde, İsviçre tam anlamı ile kaçırılan bir fırsat pazar niteliğindedir. İsviçre 2011 yılında dünyadan 8.7 milyon dolarlık kiraz ithal ederken, Türkiye'nin bu ülkeye aynı dönemde ihraç ettiği rakam 100 bin doların altındadır. O halde İsviçre'nin 8.7 milyon dolarlık bir potansiyeli vardır ve buradaki boşluğu Türkiye'nin rakipleri olan Fransa, İtalya ve Almanya doldurmaktadır. Bu noktada Almanya aslında İsviçre'ye yönelik transit ticaret yapmaktadır ve Almanya önemli bir rakip olarak düşünülebilir. Üstelik Almanya'nın İsviçre'ye ihracatında 2011 yılı birim fiyatı 1.16 \$/kg'dır.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	2,418	2,799	4,413
Macaristan	1,269	747	1,746
İspanya	667	426	1,312
Yunanistan	41	320	446
Sırbistan	0	0	186
Fransa	3	3	183
Türkiye	100	593	160
İtalya	9	54	158

**Tablo-32: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Polonya'nın
Kiraz İthalat Değerleri**

Türkiye ihracatı Polonya (000USD)			Polonya'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
94	569	86	2,418	2,799	4,413	132,939	147,828	131,042	2,324	2,230	4,327

**Tablo-33: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Polonya'nın
Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması**

Tablo-33'e göre Polonya ile uluslararası kiraz ticaretindeki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 4.3 milyon dolar civarındadır. Polonya ülke pazarı için Türkiye'nin rakipleri Macaristan, İspanya ve Yunanistan olarak belirlenebilir. Bu nedenle Polonya ülke pazarına yönelik kiraz ihracatında yapılacak rakip analizlerinde özellikle bu üç ülkeye ayrıca odaklanılmalıdır.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	2,542	2,656	2,643
Hollanda	42	117	1,372
Almanya	399	312	447
İspanya	866	1,144	236
Türkiye	650	200	166
Belçika	77	219	106
Yunanistan	319	450	97
Estonya	1	0	95
Fransa	40	38	88
Bulgaristan	8	0	20
İsveç	0	79	17

Tablo-34: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Finlandiya'nın Kiraz İthalat Değerleri

Türkiye ihracatı Finlandiya (000USD)			Finlandiya'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
233	118	169	2,542	2,656	2,643	132,939	147,828	131,042	2,309	2,538	2,474

Tablo-35: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Finlandiya'nın Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Yukarıdaki tablo incelendiğinde Finlandiya ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle 2.4 milyon dolar civarındadır. İsveç ve Norveç ülke pazarlarında Türkiye'nin rekabet gücü kıyaslandığında, Finlandiya'da da daha üst noktalarda ihracat rakamlarına ulaşmak mümkün gözükmemektedir. Finlandiya ülke pazarında Türkiye'nin rakipleri Hollanda, Almanya ve İspanya'dır. Almanya'nın Finlandiya'ya ihracat birim fiyatı ise

oldukça yüksektir. 4.6 \$/tondur ve transit ticaret olarak gerçekleşmektedir.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	92,897	89,406	161,551
Avusturya	25,598	28,541	45,478
İtalya	12,205	8,719	36,689
Macaristan	7,467	9,678	22,917
Hollanda	6,256	12,400	12,367
İspanya	17,146	8,184	12,068
Fransa	5,102	2,540	6,148
Yunanistan	8,181	8,413	5,722
Çek Cumhuriyeti	1,201	1,722	3,858
Türkiye	1,594	2,464	3,559
Polonya	1,384	890	2,457
Sırbistan	1,107	1,144	2,238
Belçika	1,029	1,142	1,729
İsveç	45	101	1,376
Kanada	451	591	1,347
Şili	1,017	999	1,199
Slovenya	0	649	1,004
İngiltere	155	178	498
Danimarka	699	0	416
ABD	1,321	355	179
Bulgaristan	417	286	165
Romanya	86	175	113
Yeni Zelanda	51	56	24

Tablo-36: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Almanya'nın Kiraz İthalat Değerleri

Türkiye ihracatı Almanya (000USD)			Almanya'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
45,702	51,614	57,043	92,897	89,406	161,551	132,939	147,828	131,042	47,195	37,792	73,999

Tablo-37: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Almanya'nın Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Avusturya örneğinde olduğu gibi veriler arasındaki tutarsızlık Almanya için de geçerlidir. Türkiye 2011 yılında Almanya'ya 3.5 milyon dolarlık ihracat yaptığını bildirirken Almanya bunun 57 milyon dolar olduğu beyan etmektedir. Aradaki fark mantıksal bir

çerçeveye oturmamaktadır. 57 milyon dolar doğru kabul edilse bile hala 73 milyon dolarlık bir potansiyel hacim söz konusudur.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	20,878	16,978	26,297
İspanya	7,556	6,140	6,974
Şili	3,556	3,026	4,558
Türkiye	1,815	908	3,465
Almanya	2,153	1,364	2,986
ABD	1,786	928	2,363
Belçika	813	1,386	2,037
İtalya	86	1,178	796

Tablo-38: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Fransa'nın Kiraz İthalat Değerleri

Türkiye ihracatı Fransa (000USD)			Fransa'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
1,583	556	2,003	20,878	16,978	26,297	132,939	147,828	131,042	19,295	16,422	24,294

Tablo-39: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Fransa'nın Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Tablo-39 incelendiğinde, Fransa ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 24.2 milyon dolardır. Şili'nin Fransa'ya 2011 yılı ihracatı 4.5 milyon dolardır(Kasım, Aralık Ocak aylarında). Ayrıca ABD'den yapılan ithalat ise temmuz ve ağustos aylarında gerçekleşmiştir ve 2.3 milyon dolardır. Bu malların bir kısmı muhtemelen havayolu ile taşınmış olmalıdır. Bu bize uzak mesafelerden kiraz taşınabileceğini göstermektedir.

ABD'nin temmuz birim fiyatı 5.7 \$/kg (CIF fiyat üzerinden) iken Türkiye'nin aynı ayında ihracat birim fiyatı 4.3 \$/kg'dır (CIF değer üzerinden). Ağustos ayında ABD'nin birim fiyatı 7.1\$/kg (CIF fiyat üzerinden) iken Türkiye'nin aynı dönemde ihracat birim fiyatı 4.6 \$/kg'dır (CIF değer üzerinden). Aslında bu fiyat düzeyleri açısından Türkiye Fransa pazarında rekabetçi bir fiyat üstünlüğüne sahiptir ve potansiyel ticaret hacmine ulaşabilir.

Ayrıca transit ticaret (re-export) yapan Almanya’da, Fransa pazarında bizim için rakiptir.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	6,615	6,694	8,914
Türkiye	2,854	3,464	4,392
ABD	3,266	2,768	3,485
Kanada	19	101	404
Belçika	0	108	178

Tablo-40: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Norveç’in Kiraz İthalat Değerleri

Türkiye ihracatı Norveç (000USD)			Norveç’in Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
1,519	2,147	2,270	6,615	6,694	8,914	132,939	147,828	131,042	5,096	4,547	6,644

Tablo-41: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Norveç’in Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Tablo-41’e bakıldığında aslında Türkiye’nin Norveç pazarı için yaklaşık 6,6 milyon dolarlık bir potansiyel ticaret hacmi bulunmaktadır. Norveç pazarında da Türkiye’nin en büyük rakibi ABD olup, karışımıza yine uzak bir ülkenin ihracat örneği çıkmaktadır.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	12,702	14,351	15,484
Şili	7,599	6,246	6,837
Fransa	301	882	2,160
Hollanda	1,353	1,866	1,951
Arjantin	1,697	2,054	1,253

Tablo-42: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İspanya’nın Kiraz İthalat Değerleri

Türkiye ihracatı İspanya (000USD)			İspanya'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
0	2	141	12,702	14,351	15,484	132,939	147,828	131,042	12,702	14,349	15,343

Tablo-43: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İspanya'nın Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Uluslararası kiraz ticaretinde İspanya Türkiye'nin önemli bir rakibi olmasına rağmen, Tablo-43 incelendiğinde kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 15.3 milyon dolar civarındadır. İspanya kiraz ithalatının önemli bir kısmını Şili ve Fransa'dan yapmaktadır. Bu nedenle İspanya ülke pazarı dikkatlice izlenmelidir.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	212	254	357
Türkiye	179	194	336
İsrail	0	0	20
Almanya	4	0	0
Morocco	4	0	0
İspanya	24	28	0

Tablo-44: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Kiraz İthalat Değerleri

Türkiye ihracatı G.Afrika (000USD)			G.Afrika'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
188	219	346	212	254	357	132,939	147,828	131,042	24	35	11

Tablo-45: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Tablo-45'e bakıldığında Güney Afrika Cumhuriyeti ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 11 bin dolardır. Bu ülkeye sadece Türkiye ve İsrail kiraz satmaktadır ve bu noktada Güney Afrika ülke pazarı Türk işletmeleri tarafından geliştirilebilir.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	3,389	4,534	4,555
Danimarka	792	861	1,401
Almanya	337	494	580
İspanya	97	112	508
Hollanda	935	654	485
Belçika	437	689	440
Türkiye	130	691	369

Tablo-46: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İsveç'in Kiraz İthalat Değerleri

Türkiye ihracatı İsveç (000USD)			İsveç'in Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
2,347	2,643	4,885	3,389	4,534	4,555	132,939	147,828	131,042	1,042	1,891	?

Tablo-47: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İsveç'in Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Tablo-47 incelendiğinde, İsveç'te de Almanya ve Avusturya'da olduğu gibi istatistiksel rakamlarda tutarsızlık bulunmaktadır. Ancak buradaki rakamlar Almanya ve Avusturya'daki durumun tersinedir. İsveç'e kiraz ihracatı konusunda Türkiye'nin verdiği rakam 2011 yılı itibariyle 4.8 milyon dolar olurken, İsveç kaynaklarına göre aynı dönemde Türkiye'den yapılan kiraz ithalatı sadece 369 bin dolardır. İsveç ülke pazarında transit ticaret yapan Almanya ile Hollanda dolaylı rakiplerimiz, üretici İspanya ise doğrudan rakip ülke pozisyonundadır.

Türkiye ihracatı İngiltere (000USD)			İngiltere'nin Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
13,044	9,850	8,641	69,043	66,671	77,675	132,939	147,828	131,042	55,999	56,821	69,034

Tablo-48: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İngiltere'nin Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	69,043	66,671	77,675
İspanya	22,217	20,456	30,687
Şili	8,576	8,598	13,063
ABD	10,862	12,412	11,537
Türkiye	13,379	10,767	8,372
Hollanda	1,423	1,706	2,666
Fransa	2,816	2,611	2,361
Kanada	2,269	2,748	2,269
Arjantin	2,389	1,779	2,090
Almanya	1,336	958	851
Belçika	299	782	726
Yunanistan	1,844	1,962	702
İsveç	395	846	635
İtalya	905	808	575

**Tablo-49: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İngiltere'nin
Kiraz İthalat Değerleri**

Aslında İngiltere ülke pazarı Türkiye açısından en verimli pazarlardan birisidir. Tablo-49'a bakıldığında, İngiltere ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 65 milyon dolar civarındadır. Bu ülkede en büyük rakibimiz 30.6 milyon dolarla İspanya'dır. Hollanda ve Fransa Türkiye açısından kiraz konusunda İngiltere'deki diğer rakip ülkelerdir.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	36,131	32,572	35,251
Şili	7,462	7,071	8,839
İspanya	4,750	5,632	7,460
Belçika	3,597	3,860	4,281
Yunanistan	8,571	6,625	3,932
Almanya	3,152	2,139	2,575
Fransa	1,855	1,833	1,994
ABD	1,132	908	1,760
Kanada	1,389	1,082	1,562
Türkiye	2,699	2,175	1,103

**Tablo-50: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Hollanda'nın
Kiraz İthalat Değerleri**

Türkiye ihracatı Hollanda (000USD)			Hollanda'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
9,290	8,289	4,433	36,131	32,572	35,251	132,939	147,828	131,042	26,841	24,283	30,818

**Tablo-51: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Hollanda'nın
Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması**

Avusturya, Almanya ve İsveç ülke pazarlarında da olduğu gibi Hollanda pazarında da rakamlar arasında farklılıklar söz konusudur. Tablo-51 ve Tablo-50 incelendiğinde Türkiye kiraz ihracat rakamını 4.4 milyon dolar olarak belirtirken, Hollanda Türkiye'den yaptığı ihracatı 1.1 milyon dolar olarak göstermektedir. Bu durum muhtemelen GTİP numarasındaki değişiklikten kaynaklanmaktadır.

Tablo-51'e bakıldığında Hollanda ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 30.8 milyon dolar civarındadır. Bu da ciddi bir potansiyel demektir. Ayrıca Hollanda'nın ithal ettiği tüm kirazı kendi iç piyasasında tüketmediği bir kısmını transit ticarete (re-export) yönlendirdiği unutulmamalıdır. Hollanda ülke pazarında Türkiye'nin rakipleri İspanya, Belçika, Yunanistan, Almanya ve Fransa olarak tespit edilebilir.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009 (000USD)	İthalat Değeri 2010 (000USD)	İthalat Değeri 2011 (000USD)
Dünya	35,809	30,999	31,413
İspanya	16,902	10,311	11,514
Türkiye	5,880	9,765	8,964
Almanya	2,469	2,028	3,258
Fransa	3,625	2,682	2,813
Şili	2,637	2,416	2,141

**Tablo-52: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İtalya'nın Kiraz
İthalat Değerleri**

Türkiye ihracatı İtalya (000USD)			İtalya'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
10,704	9,924	9,475	35,809	30,999	31,413	132,939	147,828	131,042	25,105	21,075	21,938

Tablo-53: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle İtalya'nın Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Tablo-53 dikkatlice incelendiğinde İtalya ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 21.9 milyon dolar civarındadır. 2011 yılındaki 9.4 milyon dolarlık ihracatımız ile Türkiye hemen İspanya'nın arkasından gelmektedir ve Almanya ve Fransa'yı geride bırakmış durumdadır. Ancak Almanya ve Hollanda'da olduğu gibi, İtalya'nın da transit ticaret yaptığı unutulmamalıdır.

İhracatçılar	İthalat Değeri 2009	İthalat Değeri 2010	İthalat Değeri 2011
Dünya	8,056	6,777	7,857
Türkiye	1,180	2,067	2,867
Almanya	2,890	2,519	2,226
İtalya	353	173	687
Hollanda	1,605	528	668
Yunanistan	798	986	493
Fransa	563	173	399
İspanya	462	146	194
ABD	0	112	182
Belçika	84	47	72

Tablo-54: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Danimarka'nın Kiraz İthalat Değerleri

Türkiye ihracatı Danimarka (000USD)			Danimarka'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
1,097	1,998	862	8,056	6,777	7,857	132,939	147,828	131,042	6,959	4,779	6,995

Tablo-55: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Danimarka'nın Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

Danimarka ülke pazarı kiraz konusunda Tablo-55'de incelendiğinde kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 6.9 milyon dolardır. Tablo-54'de Danimarka'nın

kendi ithalat verilerine göre 2011 yılında 2.8 milyon dolarla Türkiye bu ülkede en büyük ihracatçı görünümündedir ve onu Almanya ve İtalya izlemektedir. Türkiye verilerine göre ise sadece 862 bin dolarlık bir ihracat gerçekleşmiştir. O halde diğer yakın ülkelerle de kıyaslandığında kiraz ihracatı konusunda Danimarka ülke pazarında daha fazla pazar payına sahip olunabilir.

Türkiye ihracatı Rusya'nın (000USD)			Rusya'nın Dünyadan İthalatı (000USD)			Türkiye ihracatı Dünya (000USD)			Potansiyel Ticaret Hacmi (000USD)		
Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Değer 2009	Değer 2010	Değer 2011	Potansiyel 2009	Potansiyel 2010	Potansiyel 2011
17,712	22,725	17,847	131,586	154,423	137,109	132,939	147,828	131,042	113,874	125,103	113,195

Tablo-56: 2009, 2010 ve 2011 Yılları İtibariyle Rusya'nın Potansiyel Ticaret Hacminin Hesaplanması

İthalatçılar	İhracat Değeri- 2012-Q2
Dünya	89,634
Almanya	38,610
Bulgaristan	10,807
İtalya	7,280
Rusya	7,060
Hollanda	4,344
İngiltere	4,170
İsveç	4,040

Tablo-57: 2012 Yılı İlk 6 Aylık Verilere Göre Rusya'nın Kiraz İthalat Değeri

Tablo-56 incelendiğinde Rusya ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle 113.1 milyon dolar gibi dev bir fırsatı sunmaktadır. Bu nedenle mutlaka Türk İşletmeleri kiraz ihracatı konusunda Rusya ülke pazarına ayrı bir önem verip, çok iyi odaklanmalıdırlar. Üstelik TÜİK verilerine göre 2012 yılının 6. ayına kadar Türkiye'nin kiraz ihracatı bu ülkeye 7 milyon doları bulmuştur.

12. ULUSLARARASI KİRAZ TİCARETİ KONU-SUNDA DÜNYA TİCARET DENGESİ

Belirli bir ürün bazında ülkelerin küresel ticarette ihracat ile ithalat rakamları arasındaki fark, o ülkenin ilgili ürün bazında dış ticaret dengesini göstermektedir. Sözü edilen denge ile ihracat ve ithalat rakamları özellikle hedef pazar seçiminde fonksiyonel rol oynar.

Araştırmaya konu kiraz olduğundan, kirazda ihracat ile ithalat arasındaki farkı gösteren aşağıdaki tablo hedef pazarların tespiti açısından önemli bir gösterge sunmaktadır. İthalatı ihracattan fazla olan ülkeler yani ticari açıkları eksi gösterenler sürekli pazar olma özelliği taşımaktadırlar. Elbette bu pazarlardaki söz konusu durum değişebilir ve/veya ülke deki üretim ihracat yapılmısa da güçlü olabilir. Bunlarda hedef pazarlarda aksiyon yaparken dikkate alınması gereken diğer özelliklerdir.

İthalatçılar	Ticari Belirleyiciler					
	İthalat Değeri 2011 (000USD)	Ticari denge 2011 (000USD)	Birim Fiyat (\$/Ton)	Değerdeki artış 2007-2011 (%)	Değerdeki artış 2010-2011 (%)	Dünya İhracatındaki oranı (%)
Dünya	1,598,118	9,396	3,952	11	27	100
Çin	178,324	-178,323	7,501	176	100	11
Almanya	161,551	-142,645	2,759	1	81	10
Rusya	137,109	-137,109	1,708	11	-11	9
Kanada	160,480	-117,831	4,931	9	22	10
Hong Kong	179,400	-105,449	5,631	39	44	11
Japonya	104,519	-104,514	10,097	12	11	7
Tayvan	80,432	-80,426	5,232	10	41	5
İngiltere	77,675	-76,624	4,203	-4	17	5
Kore	47,890	-47,890	9,613	9	45	3
Brezilya	18,760	-18,757	4,652	24	26	1
Singapur	15,186	-14,555	9,581	25	28	1
Hollanda	35,251	-13,553	4,252	-2	8	2
Norveç	8,914	-8,811	7,861	1	33	1
Belçika	31,775	-8,772	3,716	4	58	2
İsviçre	8,776	-8,703	2,929	10	-7	1
Tayland	7,219	-7,219	4,826	21	17	1
Portekiz	6,147	-5,935	2,999	8	-22	0
Avustralya	23,146	-5,370	6,527	24	24	1
Danimarka	7,857	-5,364	3,604	6	16	1
Meksika	5,029	-5,029	5,676	4	20	0
Vietnam	2,805	-2,805	10,054	122	128	0
Mısır	2,930	-2,746	4,156	59	108	0
Lüksemburg	2,704	-2,602	5,587	8	27	0

Birleşik Arap Emirlikleri	2,399	-2,383	9,298	29	115	0
Finlandiya	2,643	-2,353	4,023	0	0	0
Kıbrıs	2,205	-2,205	4,061	15	16	0
Venezuela	1,791	-1,791	10,353	66	62	0
Estonya	2,071	-1,704	3,319	3	127	0
Belarus	1,704	-1,620	810	-6	-22	0
Hrvatistan	1,806	-1,575	1,600	15	54	0
İrlanda	1,588	-1,551	6,015	-8	-13	0
Latviya	1,713	-1,373	3,184	-12	-20	0
Kolombiya	1,369	-1,369	5,826	28	45	0
Slovenya	1,243	-1,194	3,603	-3	-28	0
Ekvator	1,149	-1,149	2,647	5	-42	0
Ürdün	1,170	-1,135	1,607	13	500	0
Hindistan	1,090	-1,084	13,974	59	148	0
Kazakistan	998	-998	1,012	96	361	0
Suudi Arabistan	781	-775	10,847	31	10	0
Irak	723	-723	918	582	-57	0
Malezya	640	-574	1,283	22	48	0
Kamboçya	458	-458	6,543	29	-24	0
Malta	407	-407	6,075	1	144	0
Litvanya	9,936	-391	3,684	-2	200	1
Bahreyn	366	-364	1,858	11	326	0
Macao, Çin	288	-288	7,579	22	177	0
Panama	280	-280	5,091	17	53	0
Bosna	448	-277	553	-29	92	0
Filipinler	226	-226	1,345	9	-22	0
Bahamas	191	-191	5,026	20	52	0
Peru	179	-179	2,355	24	13	0
Cezayir	152	-152	652	30	48	0
Kosta Rika	146	-145	5,840	-1	-12	0
Yeni kaledonya	119	-119	17,000	12	-11	0
Mauritius	49	-49	4,900	119	4	0
Honduras	43	-43	3,583	4	-9	0
Endonezya	25	-25	3,571		108	0
Güney Afrika	357	83	6,611	27	41	0
Gürcistan	16	107	667	31		0
İsveç	4,555	592	5,072	-7	0	0
Slovakya	518	1,458	2,467	25	-2	0
Ukrayna	961	1,858	874	38	175	0
Romanya	813	2,152	1,600	2	57	0
Lübnan	17	-17		4	-82	0
Moldova	4,088	2,258	1,407	79	296	0
Avusturya	73,775	2,267	3,771	-3	-17	5
Fransa	26,297	2,691	2,485	-2	55	2
Bulgaristan	841	2,831	860	-19	-12	0
Kırgızistan	3	3,577				0
Azerbeycan	142	3,669	327		-29	0
Çek Cumhuriyeti	1,017	6,712	2,499	37	81	0
Suriye	3	-3	1,000		-80	0

Polonya	4,413	12,128	1,988	14	58	0
Sırbistan	105	12,868	1,265	-9	64	0
İtalya	31,413	13,206	3,416	4	1	2
Arjantin	27	13,384	27,000	-37	-27	0
Yeni Zelanda	664	13,875	8,198	-11	0	0
Yunanistan	2,025	25,430	6,408	22	131	0
Macaristan	1,268	35,781	1,250	13	54	0
İspanya	15,484	67,517	5,027	4	8	1
Türkiye	16	131,026	2,667	-49	-50	0
ABD	82,794	366,429	4,060	3	0	5
Şili	9	377,504	4,500	-3	-85	0

Tablo-58: Kirazda Dünya Ticaret Dengesi

Yukarıdaki tabloda uluslararası ticarette ülkelerin kiraz konusunda dış ticaret dengesi gösterilmektedir ve ilgili ülkenin olumlu veya olumsuz yöndeki dış ticaret dengesinin bulunduğu sütun sarı renk ile boyanmıştır.

Tablo-58’de sarı renk ile boyanan ve ilgili ülkenin uluslararası kiraz ticareti konusunda ticari dengesini gösteren sütuna dikkat edilirse, olumsuz yönde ticari açığın büyük olduğu ülkeden küçük olduğu ülkeye doğru sıralamanın yapıldığı görülecektir. Buna göre “Ticari Açık” büyüklük sıralamasına göre Almanya, Rusya, İngiltere, Kore, Hollanda, Norveç, Belçika, İsviçre, Birleşik Arap Emirlikleri, Finlandiya, Danimarka ve Portekiz ilk sıralarda yer almaktadırlar. Bunlar aynı zamanda Türkiye’ye yakın pazarlardır. Bu sıralamadaki Kore bize mesafe olarak uzak olmasına rağmen bu türden pazarları denemek isteyen firmalar açısından hedef olarak belirlenebilir.

Söz konusu tabloda görülebileceği gibi özellikle Almanya ticari açığına rağmen yaptığı transit ticaret ile bazı pazarlarda ciddi bir rekabet yapabilmektedir. Buna ek olarak, Rusya hem çok büyük hem yakın hem de açığı büyük olan ülkedir ve kirazda dünya ticaretindeki payı ise %9 civarındadır. Rusya ülke pazarı 2007-2010 döneminde %11 büyümüş 2010-2011 döneminde %11 düşmesine rağmen çeyrekler bazında büyümeye başlamıştır. Ancak kirazın birim fiyatı 1.7\$/kg ile düşük seviyededir.

İngiltere 76 milyon dolarlık açık, 2010-2011 döneminde %17 büyüme ve 4.2 \$/kg ile çok önemli bir pazar niteliğindedir. Ayrıca Güney Kore 47 milyon dolarlık açık, 2010-2011 döneminde %45 büyüme ve 9.6 \$/kg ile uzak olmasına rağmen denemeye değer bir pazar özelliği taşımaktadır. Hollanda, Norveç, Belçika, İsviçre, Portekiz, Danimarka ve Finlandiya Avrupa'nın açık veren ülkeleridir. İsviçre ve Portekiz hariç 2010-2011 döneminde de büyümeyi sürdürmüşlerdir.

İsveç, Ukrayna ve Romanya kiraz ticaretinde artı veren ülkeler olmalarına rağmen buralarda da ciddi ithalat rakamlarına ulaşılmaktadır. Dikkat çeken bir şekilde Türkiye, İtalya ve Bulgaristan gibi ticari dengesi artı olan bu iki ülkede de önemli bir rekabetçilik gücü gösterebilmiştir. Bu değerlendirilmesi gereken bir durumdur ve buradan yapılacak modellemeler ile diğer yakın pazarlarda da uygun pazarlama stratejileri ile Türkiye'nin rekabet gücü daha da artırılabilir.

13. SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Uluslararası kiraz ticaretinde dünya ithalat pazarı yaklaşık 1.6 milyar dolar civarındadır. Pazar 2011 yılına göre 311.7 milyon dolar artmış ve %24 civarında bir büyüme kaydetmiştir.

2011 yılının en büyük ithalatçısı Hong Kong'dur. 179.4 milyon dolar ithalat ve 54.9 milyon dolar artışla çok önemli bir pazardır. Hong Kong, Çin, Almanya, Tayvan, Kore, Belçika ve Fransa bu sıralamada en üstte yer alan ülkelerdir.

Kanada, Japonya, İngiltere, Hollanda, Avustralya, Brezilya, Singapur, Litvanya, Norveç, Polonya, Moldova, ve Vietnam büyümede ikinci kategori de değerlendirilecek ülkeler olarak ele alınabilir. Çin, Litvanya, Moldova, Mısır ve Vietnam ülke pazarları kiraz ithalatına yönelik %100'ün üzerinde büyümüş pazarlardır.

Uluslararası kiraz ihracatında ABD 449,2 milyon dolar ve %92,7 büyüme oranı ile dünya ihracatında ilk sırayı almaktadır. İkinci sırada da 377,5 milyon dolar ve 76,7 milyon dolar artışla (%26 büyüme) Şili bulunmaktadı. Türkiye 131 milyon dolar ihracatla ABD ve Şili'den sonra kiraz ihracatında dünya üçüncüsü olup, 2011 yılında 16,7 milyon dolar ve %11 bir küçülmeye uğramıştır.

İspanya ve Avusturya Türkiye'nin ihracat faaliyetleri bölgesinde yer alan önemli rakiplerlerindendir. Özellikle İspanya 83 milyon dolar ihracat ve 14,9 milyon ve %22 büyüme ile en tehlikeli rakip konumundadır. Avusturya 76 milyon dolar ihracat ile dünyada 5. sıradadır ve 2011 yılında 9,8 milyon dolar azalmıştır.

Kiraz ithalatı yapan ülkelerin birim fiyatları önemli bir kriterdir. Yakın pazarlarımızdan Almanya 2,7 \$/kg, Rusya 1.7\$/kg, ve Avusturya 3.7 \$/kg ile Dünya ortalamasının altında yer alırken yakınlarımızdaki diğer pazarların ortalamaları oldukça yüksektir. Söz konusu ülkeler ile ithal birim fiyatları aşağıdaki gibidir;

- İngiltere 4.2 \$/kg
- Hollanda 4.2 \$/kg
- İspanya 5.0 \$/kg
- Norveç 7.8 \$/kg
- İsveç 5.0 \$/kg
- Mısır 4.1 \$/kg
- Finlandiyaiya 4.0 \$/kg
- Birleşik Arap Emirlikleri 9.2 \$/kg

Türkiye ihracatı 2011 yılında 131 milyon dolar olurken bir önceki seneye göre 16,7 milyon dolar ve %11 oranında düşüş yaşamıştır. Buna rağmen Türkiye 'nin 2011 yılı itibariyle 1 milyon dolardan fazla arttığı ülkeler Almanya, İsveç, Moldova ve Fransa'dır. İspanya, Güney Afrika ve Norveç ise 100 bin doların üstündeki pazarlardır.

Norveç, Birleşik Arap Emirlikleri, Hong Kong, Çin, Kazakistan, Finlandiya, Yunanistan, İsviçre, Malezya ve Ukrayna ise Türkiye'nin 2011 yılı itibariyle büyüdüğü pazarlar olarak değerlendirilebilir.

Diğer yönden İspanya ve Birleşik Arap Emirlikleri pazarları yüzde binin üstünde büyümelerine rağmen izlenmeye devam edilmesi gereken pazarlardır. İspanya en önemli rakiplerimizden biri olmasına karşın aynı zamanda bu pazara girmeyi başardığımız ve faaliyette bulunduğumuz bir pazardır.

Bunlara ek olarak Moldova 1 milyon doların üstünde ve %747 büyüme oranı ile en önemli pazarlarımızdan biri olarak görünmektedir. Fransa ve Kazakistan %100'ün üstünde büyümeyi başardığımız pazarlardır. İsveç, Güney Afrika ve Finlandiya %40 üstünde büyüdüğümüz pazarlardır. Almanya ve Ukrayna ülke pazarları ise %9'un üstündeki büyümenin gerçekleştiği yerlerdir.

13.1. Türkiye'nin Fiili Rekabetçiliğinin Değerlendirilmesi

Öncelikle Türkiye 2012 yılının ilk altı ayında 2011 yılının ilk altı ayı ile kıyaslandığında 89,6 milyon dolarlık bir ihracat rakamına ulaşmıştır. Bu bir önceki yılın ihracat rakamına göre 46,1 milyon dolarlık bir artışı ve % 106 'lık bir büyümeyi temsil etmektedir.

Almanya, İtalya, Bulgaristan, Hollanda, İngiltere, Danimarka, Norveç, İsveç ve Moldova ülkemizin 1 milyon doların üstünde kiraz ihracat artış gösterdiği ülkelerdir. Fransa ve Rusya'da 500 bin doların üstünde artış gösterdiğimiz ülkeler arasında bulunmaktadır.

Bunlara ek olarak, Avusturya, Belarus, Finlandiya, Irak, Latviya ve Polonya ise 100 bin doların üstündeki artış gösterilen diğer ülke pazarlarıdır. Türkiye İsveç, Birleşik Arap Emirlikleri, Güney Afrika ve Bulgaristan pazarlarında dünyaya göre yüzde

olarak daha fazla büyümüştür. Rusya ise çok yakınımızda ki bir Pazar olmasına rağmen ihracatımızdaki payı %12 civarında olmasına karşın dünya ithalatında %10'lara ulaşan bir yüzdeye sahiptir. Bu ülke hedef ülkelerimizden biri olarak değerlendirilmelidir.

13.2. Türkiye'nin Kiraz İhracatının Küresel Ortamda Karşılaştırılması

İsveç, Moldova, Fransa, Güney Afrika, Finlandiya, İspanya ve Birleşik Arap Emirlikleri Türkiye'nin oransal olarak daha fazla büyüdüğü ülkeler olarak dikkat çekmektedir. İsveç'in dünyadan yaptığı kiraz ithalatı sadece 25 bin dolar büyümesine rağmen Türkiye'den yaptığı ithalatı 2.3 milyon dolar büyümüştür. İsveç fiili rekabetçiliğimizin en yüksek olduğu ülkelere birini temsil etmektedir.

Moldova'da dünyadan büyüme miktarı 3 milyon dolar iken ülkemizden yaptığı ithalat rakamı 1.8 milyon doları bulmuştur. Bu da ciddi bir rekabet gücü anlamı taşımaktadır. Ayrıca Birleşik Arap Emirlikleri'nin dünya ithalatı 2.3 milyon dolar düşerken ülkemizden yapılan kiraz ithalatı 93 bin dolar yükselmiştir. Benzer şekilde Güney Afrika'da da Dünyadan yapılan ithalat miktarı 103 bin dolar artarken Türkiye'den yapılan ithalat 127 bin dolar artmıştır. Yine Finlandiya'da Dünya ithalatı 13 bin dolar azalırken Türkiye aynı pazarda 51 bin dolarlık bir artış sağlamayı başarmıştır. Fransa'da ise 9.3 milyon dolarlık artışın 1.4 milyon dolarını Türkiye'den karşılamıştır.

Ayrıca daha önceki yıllar itibariyle büyüme tablosunda Almanya'nın dünya ithalatı 2010 yılında 72,1 milyon dolar artarken (%81) Türkiye'nin aynı dönemde Almanya ihracatı 5,4 milyon dolar artmıştı. (%11). Almanya ülke pazarı çeyrekler itibariyle de artışımıza devam ettiğimiz önemli bir ülke olmayı sürdürmüştür. Almanya 2011 1. çeyreği ile kıyaslandığında 2012 2.

çeyreğinde 56,8 milyon dolar ithalat artışının 22,5 milyon dolarını Türkiye’den gerçekleştirmiş durumdadır. O halde Almanya ülke pazarı rekabet gücümüzün arttığı bir pazar olarak değerlendirilmektedir. Daha önce vurgulandığı gibi Almanya’da herhangi bir nedenle oluşacak bir düşüş önemli bir tehdit olarak yansıyacaktır. Bu anlamda Almanya’ya benzer pazarlarda da rekabet gücümüzün değerlendirilerek daha geniş ülkeler skalasında hedef pazarlara girmek riskleri azaltan bir strateji olacaktır ve kiraz ihracatında Türkiye bu duruma göre bir strateji geliştirmelidir.

Fransa’nın dünyadan ithalatı 2011 yılında 9,3 milyon dolar artarken(%55) Türkiye’den ithalatı ise 1,4 milyon dolar (%260) artmış durumdadır. Bu ülkede rekabetçiliğimizin de yüksek olduğu söylenebilir. Çeyrekler de artış eğilimi devam etmiştir. Fransa’nın dünyadan ithalatı 2012 2. Çeyreğinde 3,8 milyon dolar(%448) artarken Türkiye’den ithalatı 907 bin dolar artmıştır (%1,120).

2011 yılı itibariyle Moldova, Norveç, İspanya, Güney Afrika ve İsveç Ülkemizin yüksek oranda rekabetçi olduğu pazarlardır. Bu pazarlardan Moldova 2012 yılının 2. çeyreğinde Türkiye’den 1.9 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Bu ülke pazarı mutlak rekabetçi olduğumuz bir pazardır.

Norveç çeyreklerde 5.2 milyon dolar artışın 1.6’sını almayı başardığımız bir Pazar olarak öne çıkmaktadır. İsveç pazarı daha da rekabetçi olmayı başardığımız bir pazardır ve bu pazarda 2 milyon dolarlık artışın 1.5 milyon doları ülkemize aittir.

Bulgaristan ise çok özel önemdedir. Türkiye çeyreklerdeki ihracatını 3.2 milyon dolar artırmayı başarmıştır. O halde Bulgaristan rekabet düzeyimizin çok yüksek olduğu bir pazardır (burada yansıma veri kullanılmıştır)

İngiltere, Fransa, Hollanda ve Singapur 2012 nin 2. Çeyreği itibariyle Türkiye’den gerçekleşen büyüme oranları aynı ülkelerin dünyadan yaptıkları ithalatın büyüme oranlarından daha yukarıda gerçekleşmiştir. Bu da bu pazarları önemli kılmaktadır.

İngiltere pazarında 17.2 milyon dolarlık artışın 2.8 milyon dolarını gerçekleştiren Türkiye'nin pazardaki potansiyeli daha da fazladır. Hollanda çeyreklerde en çok rekabetçi olduğumuz ülkelerden biri olarak değerlendirilebilir. Dünya ithalatı 3.4 milyon dolar artarken Türkiye ihracatı ise 3.1 milyon dolar büyümüştür.

Belçika çeyreklerde çok rekabetçi olamadığımız ancak rekabetçi olabileceğimiz bir pazar görünümündedir. İtalya ise 12 milyon dolarlık artışın 5 milyon dolarını aldığımız bir pazar olarak önemini artırmıştır.

Singapur uzak olmasına rağmen girmeyi sürdürdüğümüz bir pazardır ve gözlenmesi gerekmektedir. Buradaki yükselmeler uzak pazarlar açısından bir model oluşturabilir.

Danimarka 2012 2. Çeyreği itibariyle rekabet gücümüzün olduğu pazarlardan biridir. 4.2 milyon dolarlık artıştan Türkiye 1.9 milyon dolarlık bir pay almayı başarmıştır. Buna karşılık 2012 2. çeyreği bazında yakınımızda olan Belçika, İsviçre, Polonya ve Finlandiya ise ıskaladığımız fırsat pazarları olarak görülmektedir

13.3. Türkiye'nin Kiraz İhracatını Artırdığı Ülkelerin Değerlendirilmesi

Yukarıda açıklanan analizler yeniden gözden geçirildiğinde, İsviçre tam anlamı ile kaçırılan bir fırsat pazar niteliğindedir. 2011 yılında dünyadan 8.7 milyon dolarlık kiraz ithal eden İsviçre'ye Türkiye'nin ihraç ettiği rakam 100 bin doların altındadır. Bu ülke ile 8.7 milyon dolarlık bir potansiyel vardır ve rakiplerimiz Fransa, İtalya ve Almanya'dır. Almanya ise önemli sayılacak bir ihracatçı değildir ve bir anlamda Türkiye'den ithal ettiği kirazları İsviçre'ye transit ticaret vasıtasıyla sevk etmektedir. Ayrıca Almanya'nın İsviçre'ye yaptığı kiraz ihracatında 2011 yılı birim fiyatı 1.16 \$/kg'dır.

Polonya ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 4.3 milyon dolar civarındadır. Türkiye'nin Polonya'daki rakipleri Macaristan, İspanya ve Yunanistan olarak belirlenebilir. Polonya'ya yapılaak ihracat operasyonlarında söz konusu bu 3 ülkenin firmaları iyi analiz edilmelidir. Ayrıca Polonya'ya 2012 1. çeyreğinde Türkiye'den sadece 130 bin dolarlık bir ihracat yapılmış görülmektedir.

Finlandiya ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle 2.4 milyon dolar civarındadır. İsveç ve Norveç'te ki rekabet gücümüz kıyaslandığında Finlandiya'da da daha üst noktalara çıkmamız zor olmayacaktır. Finlandiya'daki rakiplerimiz ise Hollanda, Almanya ve İspanya'dır. Almanya'nın Finlandiya'ya ihracat birim fiyatı ise oldukça yüksektir (4.6 \$/kg). Ancak burada unutulmamalıdır ki, Hollanda ve Almanya ağırlıklı olarak kiraz konusunda transit ticaret yapmaktadır.

Yukarıdaki ilgili çalışmalarda hatırlanacağı üzere, Avusturya örneğinde olduğu gibi Almanya içinde ilgili istatistiki veriler arasındaki tutarsızlık vardır. Türkiye 2011 yılında Almanya'ya 3.5 milyon dolarlık ihracat yaptığını bildirirken Almanya bunun 57 milyon dolar olduğu beyan etmektedir. Aradaki fark mantıksal bir çerçeveye oturmamaktadır. 57 milyon dolar doğru kabul edilse bile hala 73 milyon dolarlık bir potansiyel hacim söz konusudur.

Fransa ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 24.2 milyon dolar civarındadır. Yine Fransa'da transit ticaret yapan Almanya, Fransa'daki rakiplerimizden biridir. Şili'nin Fransa'ya 2011 yılı ihracatı 4.5 milyon dolardır.(Kasım Aralık Ocak aylarında) Keza ABD'den yapılan ithalat ise temmuz ve ağustos aylarında gerçekleşmiştir ve 2.3 milyon dolardır. Bu mallar muhtemelen havayolu ile taşınmış olmalıdır. Bu bize uzak mesafelerden kiraz taşınabileceğini göstermektedir.

ABD'nin temmuz birim fiyatı 5.7 \$/kg (CIF fiyat üzerinden) iken Türkiye'nin aynı ayında ihracat birim fiyatı 4.3 \$/kg'dır (CIF

değer üzerinden). ABD'nin Ağustos ayında kirazla ilgili gerçekleşen birim fiyatı 7.1\$/kg'ken (CIF fiyat üzerinden), Türkiye'nin aynı ayda ihracat birim fiyatı 4.6 \$/kg (CIF değer üzerinden) olarak gerçekleşmiştir. Aslında bu durum önemli bir rekabetçi üstünlük olarak düşünülebilir.

Norveç ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 4.5 milyon dolar civarındadır. Bu ülkede de en büyük rakibimiz ise 3.4 milyon dolar ile ABD'dir. Yine burada uzak bir ülkeden Norveç ülke pazarına yapılan bir ihracat örneği görülmektedir.

İspanya ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 15.3 milyon dolar olarak gerçekleştirmiştir. İspanya aynı zamanda Türkiye'nin önemli bir rakiplerindendir ve 15.4 milyon dolarlık ithalatını Şili ve Fransa'dan gerçekleştirmiştir. Bu ülkedeki Türkiye'nin 2011 yılındaki 141 bin dolarlık kiraz ticareti ise izlenmelidir.

Güney Afrika ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 11 bin dolar civarındadır. Sadece Türkiye ve İsrail kiraz satmaktadır. Bu Pazar bu anlamı ile geliştirilebilecek bir pazardır.

İsveç ülke pazarına yönelik istatistiksel verilerde yine bir tutarsızlık vardır ancak bu defa Almanya ve Avusturya'daki durumun tersi bir durum söz konusudur. İsveç ülke pazarına yönelik kiraz ihracatında Türkiye'nin verdiği rakam 2011 yılı itibariyle 4.8 milyon dolarken, İsveç kaynaklarına göre aynı dönemde Türkiye'den yapılan ithalat sadece 369 bin dolardır. Almanya, İspanya ve Hollanda bu ülkedeki rakiplerimizdir ancak Almanya ile Hollanda'nın ağırlıklı olarak transit ticaret yaptıkları da unutulmamalıdır.

İngiltere Türkiye açısından en verimli pazarlardan birisidir ve bu ülke ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle yaklaşık 65 milyon dolar civarındadır. Türkiye'nin İngiltere

pazarında en büyük rakibi 30.6 milyon dolarla İspanya gözükmemektedir. Hollanda ve Fransa İngiltere ülke pazarında Türkiye'nin diğer rakipleridir.

Hollanda ülke pazarına yönelik olarak da, istatistiksel verilerde bir uyumsuzluk vardır. Türkiye Hollanda'ya kiraz ihracat rakamını 4.4 milyon dolar olarak belirtirken, Hollanda Türkiye'den yaptığı ithalatı 1.1 milyon dolar olarak göstermektedir. Bu farklılık muhtemelen ülkelerin kiraza yönelik değişik GTİP numarası kullanımından kaynaklanmaktadır. Hollanda ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibarıyla yaklaşık 30.8 milyon dolar civarındadır ve bu rakam ciddi bir potansiyel demektir. Sözü edilen ülkede Türkiye'nin rakipleri İspanya, Belçika, Yunanistan, Almanya ve Fransa olarak belirlenebilir.

Yapılan analizler göstermiştir ki, İtalya ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibarıyla yaklaşık 21.9 milyon dolar civarındadır. 2011 yılındaki 9.4 milyon dolarlık ihracatımız ile Türkiye hemen İspanya'nın arkasından gelmektedir ve bu ülke pazarında Almanya ve Fransa'yı geride bırakmış durumdadır.

Danimarka ile kirazdaki potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibarıyla yaklaşık 6.9 milyon dolar civarındadır. Bu ülkenin ithalat verilerine göre 2011 yılında 2.8 milyon dolarla Türkiye en büyük ihracatçı görünümündedir ve onu Almanya ve İtalya izlemektedir. Ancak Danimarka ülke pazarında Türkiye verilerine göre ise sadece 862 bin dolarlık bir ihracat gerçekleşmiştir. Diğer yakın ve benzer ülkeler kıyaslandığında Danimarka pazarında Türk kiraz ihracatçısı işletmeler daha fazla pazar payına sahip olabilirler.

Uluslararası kiraz ticaretinde Rusya'nın potansiyel ticaret hacmi 2011 yılı itibarıyla yaklaşık 113.1 milyon dolar kadardır ve bu çok büyük bir potansiyel demektir. O halde Rusya pazarı çok iyi analiz edilmeli ve değerlendirilmelidir. Bu noktada araştırmanın sonunda Rusya ile ilgili çok önemli ithalatçı adresleri de

verilmiştir. Bunlara ek olarak, Rusya ülke pazarına Türkiye 2012 yılının ilk 6 ayında 7 milyon dolar kadar ihracat yapmıştır.

“Ticari Açık” büyüklük sıralamasına göre Almanya, Rusya, İngiltere, Kore, Hollanda, Norveç, Belçika, İsviçre, Birleşik Arap Emirlikleri, Finlandiya, Danimarka ve Portekiz önem taşımaktadır. Bunlar aynı zamanda Türkiye’ye yakın pazarlardır. Söz konusu sıralamadaki Güney Kore Türkiye’ye mesafe olarak uzak olmasına rağmen bu türden pazarları denemek isteyen firmalar açısından hedef olarak belirlenebilir.

Yine ilgili analizlerden anlaşılacağı üzere, özellikle Almanya uluslararası kiraz ticaretinde ticari açığına rağmen bir çok ülke pazarında ciddi bir şekilde rekabetçi olabilmektedir ve Almanya ağırlıklı olarak transit ticaret yapmaktadır.

Türkiye’ye yakın olan Rusya hem çok büyük hemde küresel kiraz ticaret dengesi açığı fazla olan bir ülkedir. Uluslararası kiraz ticaretinde Rusya’nın payı %9 civarında olup, 2007-2010 döneminde %11 büyümüştür. Bu pazar 2010-2011 döneminde %11 düşmesine rağmen, 2012 yılının çeyrekleri bazında büyümeye başlamıştır ve kirazın birim fiyatı 1.7\$/kg ile düşük bir seviyededir.

İngiltere 76 milyon dolarlık açık, 2010-2011 döneminde %17 büyüme ve 4.2 \$/kg ile çok önemli bir pazar niteliğindedir. Güney Kore 47 milyon dolarlık açık, 2010-2011 döneminde %45 büyüme ve 9.6 \$/kg ile uzak olmasına rağmen denemeye değer bir pazar niteliği taşımaktadır.

Bunlara ek olarak, Hollanda, Norveç, Belçika, İsviçre, Portekiz, Danimarka ve Finlandiya kiraz konusunda Avrupa’nın en fazla dış ticaret açığı veren ülkeleridir. Sözü edilen ülkelere İsviçre ve Portekiz hariç 2010-2011 döneminde de büyümeyi sürdürmüşlerdir.

İsveç, Ukrayna ve Romanya ise artı veren ülkelerdir ancak buralarda da ciddi ithalat rakamlarına ulaşıldığı dikkatlerden kaçmamalıdır. Bu noktada konunun ilginç yönü Türkiye, İtalya ve Bulgaristan gibi ticari dengesi artı olan bu iki ülkede de önemli bir rekabetçilik gücü gösterebilmiştir. Buradaki durum değerlendirilmeli ve isabetli yapılacak modellemelerle diğer yakın pazarlarda da uygun pazarlama stratejileri ile Türkiye'nin rekabet gücü artırılmalıdır.

13.4. Türkiye'nin Kiraz İhracatında Odaklanabileceği Potansiyel Hedef Pazarlar

Kiraz ihracatı yapan Türk işletmeleri imkan ve kaynakları ile amaçlarına uygun olarak değişik kriterlerle, olası hedef pazarlarını belirleyebilirler. Bu noktada Türkiye'nin kiraz ihracatında değişik kriterler ile yoğunlaşılacak olası hedef ülke pazarları aşağıda açıklanmaktadır.

O halde öncelikle uluslararası kiraz ticaretinde büyük hacimli pazarların sıralanmasında yarar vardır. Şu ana kadar yapılan çalışmalar ışığında, hacim olarak büyük ülke pazarları şunlardır;

- Hong Kong (179.4 milyon dolar)
- Çin (178.3 milyon dolar)
- Almanya (161,5 milyon dolar)
- Kanada (29,2 milyon dolar)
- Japonya (10,1 milyon dolar)
- Tayvan (23,5 milyon dolar)
- İngiltere (11 milyon dolar)
- Güney Kore (14,8 milyon dolar)
- Hollanda (12,6 milyon dolar)
- Belçika (11,6 milyon dolar)
- Fransa (9,3 milyon dolar)
- Avustralya (4,4 milyon dolar)
- Brezilya (3,921 milyon dolar)
- Singapur (3,3 milyon dolar)

- Litvanya (6,6 milyon dolar)
- Norveç (2,2 milyon dolar)
- Polonya (1,6 milyon dolar)
- Moldova (3,0 milyon dolar)
- Mısır (1,5 milyon dolar)
- Vietnam (1,5 milyon dolar)

Daha önce yapılan potansiyel ticaret hacimleri dikkate alındığında, yine uluslararası kiraz ticaretinde olası hedef ülke pazarları aşağıdaki gibi tercih edilebilir. Bunlar;

- Rusya (113.1 milyon dolar)
- Almanya (73.9 milyon dolar)
- Avusturya (73.6 milyon dolar)
- İngiltere (69 milyon dolar)
- Hollanda (30.8 milyon dolar)
- Fransa (24.2 milyon dolar)
- İtalya (21.9 milyon dolar)
- İspanya (15.3 milyon dolar)
- İsviçre (8.7 milyon dolar)
- Danimarka (6.9 milyon dolar)
- Norveç (4.5 milyon dolar)
- Polonya (4.3 milyon dolar)
- Finlandiya (2.4 milyon dolar)

Özellikle yüksek karlılığı amaçlayan ve kiraz ihracatı yapan Türk işletmeleri için, birim fiyatlar (CIF türünde) bazında aşağıdaki ülke pazarları olası hedef pazarlar olarak düşünülebilir. O halde söz konusu ülkeler de şunlardır;

- Birleşik Arap Emirlikleri (9.2 \$/kg)
- Norveç (7.8 \$/kg)
- İspanya (5.0 \$/kg)
- İsveç (5.0 \$/kg)
- İngiltere (4.2 \$/kg)
- Hollanda (4.2 \$/kg)
- Mısır (4.1 \$/kg)
- Finlandiya (4.0 \$/kg)

Mevcut koşullar içerisinde Türkiye'nin kiraz ihracatı yükse olan pazarlar dikkate alınarak, bazı işletmeler olası hedef ülke pazarları belirleyebilirler. Bu durumda da hali hazırda zaten Türkiye'nin önemli değerlerde ihracat yaptığı ülke pazarları da aşağıdaki gibidir;

- Almanya (51,6 milyon dolar)
- Rusya (17,8 milyon dolar)
- Bulgaristan (14,5 milyon dolar)
- İtalya (9,4 milyon dolar)
- İngiltere (8,6 milyon dolar)
- İsveç (4,8 milyon dolar)
- Hollanda (4,4 milyon dolar)
- Belçika (3,7 milyon dolar)
- Norveç (2,2 milyon dolar)
- Moldova (2,0 milyon dolar)
- Fransa (2,0 milyon dolar)
- Danimarka (862 bin dolar)
- Kıbrıs (767 bin dolar)
- Irak (540 bin dolar)
- Yunanistan (524 bin dolar)
- Güney Afrika (346 bin dolar)
- Finlandiya (169 bin dolar)
- İspanya (141 bin dolar)
- Suudi Arabistan (112 bin dolar)
- Birleşik Arap Emirlikleri (97 bin dolar)
- Polonya (86 bin dolar)
- Kazakistan (83 bin dolar)
- Avusturya (82 bin dolar)

Bunlara ek olarak, uluslar arası kiraz ticaretinde, hem oransal ve hem de miktarsal bazda büyüyen ülke pazarları olası hedef pazarlar olarak algılanabilirler. O halde nispi ve miktar olarak büyüyen pazarlar da şunlardır;

- Hong Kong (54,9 milyon dolar ve % 44)
- Çin (89,3 milyon dolar ve %100)
- Almanya (72,1 milyon dolar ve %81)

- Kanada (29,2 milyon dolar ve % 22)
- Japonya (10,1 milyon dolar ve %11)
- Tayvan (23,5 milyon dolar ve %41)
- İngiltere (11,0 milyon dolar ve %17)
- Kore (14,8 milyon dolar ve %45)
- Hollanda (2,6 milyon dolar ve %8)
- Belçika (11,6 milyon dolar ve %58)
- Fransa (9,3 milyon dolar ve %55)
- Avustralya (4,4 milyon dolar ve %24)
- Brezilya (3,9 milyon dolar ve %26)
- Singapur (3,3 milyon dolar ve %28)
- Litvanya (6,6 milyon dolar ve %200)
- Norveç (2,2 milyon dolar ve %33)
- Polonya (1,6 milyon dolar ve %58)
- Moldova (3,0 milyon dolar ve %296)
- Mısır (1,5 milyon dolar ve %108)

Uluslararası kiraz ticaretinde güncel tüketim ve eğilimleri baz alınarak, olası hedef pazarlarını belirlemek isteyen işletmeler içinde, 2012 yılının ilk 6 ayında büyüyen ülke pazarları, olası hedef pazarlar olarak gösterilebilir. 2012 yılının ilk 6 ayına yönelik olarak verileri bulunan ve büyüyen pazarlar da aşağıda sıralanmaktadır. Bunlar;

- Almanya (3,9 milyon dolar)
- İngiltere (17,2 milyon dolar)
- Avusturya (23,2 milyon dolar)
- Belçika (14,1 milyon dolar)
- İtalya (12,0 milyon dolar)
- Hollanda (3,4 milyon dolar)
- İsviçre (7,4 milyon dolar)
- Norveç (5,2 milyon dolar)
- Fransa (3,8 milyon dolar)
- Danimarka (4,2 milyon dolar)
- Singapur (871 bin dolar)
- Polonya (2,1 milyon dolar)
- İsveç (2,0 milyon dolar)
- Finlandiya (1,1 milyon dolar)

- Latviya (953 bin dolar)
- Romanya (428 bin dolar)
- Bulgaristan (401 bin dolar)

SONSÖZ

Akşehir kirazına yönelik olarak yapılan ihracat pazar araştırmasında, aslında ihracatçı işletmeler için stratejik bir yol haritası geliştirilmeye çalışılmıştır. Şimdi gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda kiraz ihracatı yapan işletmeler için hedef olabilecek ülke pazarlarını tespit etmek son derece kolaylaşmıştır.

Uluslararası pazarlamada “*Hedef Pazar*” tespiti işi dış ticaretin en önemli bölümüdür. Yukarıdaki veriler ışığında her firma kendi amaçlarına göre hedef pazarlarını belirleyebilir. Örneğin yüksek kar marjı bekleyen ve kaliteye yatırım yapmış veya yapmaya niyetli işletmeler birim fiyatların büyük olduğu pazarlarla odaklanabilirler. Özellikle ilk defa ihracat yapacak bazı firmalar için de büyüme miktar ve oranlarının artmış olduğu ülkeleri kendilerine hedef pazarlar olarak belirleyebilirler. Uzun dönemde ülkelere derinlemesine girmek isteyen işletmeler fiili potansiyellerin büyük olduğu ülkelere gözlerini çevirmelidirler. Kısacası ilgili Türk işletmelerinin amaç ve beklentilerine göre bu çalışmanın verileri kullanılarak hedef pazarlar tespit edilebilir.

Ayrıca hangi sektörde faaliyette bulunursa bulunsun, ihracat pazarlamasında bir “*Türk Stili*” bulunmaktadır. Aktif ihracatçı Türk işletmeleri ile ihracat yapmayı amaçlayan diğer Türk işletmeleri zaten kendi bünyelerinde bulunan doğal iletişim araç ve etkinliklerini kaybetmeden, isabetli stratejik yaklaşımlarla küresel boyutlarda çok büyük işler yapma imkan ve yeteneklerine sahiptirler. Bu noktada Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılında hedeflenen 500 Milyar Dolarlık ihracat rakamı, işte bu ruh ve inançla yakalanacaktır.

EK-1
ULUSLARARASI KİRAZ TİCARETİNDE
POTANSİYEL MÜŞTERİLER VE İLETİŞİM
BİLGİLERİ

-A.B.D.-

CLEAR LAKE LUMBER INC
Adres: Mill St 16434 Spatansburg
Tel: +1 814 654-7156
E-posta: sales@clearlakelumber.com
Web: www.clearlakelumber.com

GROWER DIRECT MARKETING L.L.C.
Adres: 2097 BEYER LANE STOCKTON, CA.95215
FAX:209-931-7920

FARMS CO.RT USA
Adres: 1742 MANHATTAN AVE, SUITE C
GROVER BEACH
PHONE: 805-473-1320

ALL FRESH PRODUCE
Adres: 901 EAST E. ST., WILMINGTON, CA.
90744 PHONE: 310-380-6337

BENGARD MARKETING INC.
Adres: 4525 HIGHLAND SPRINGS RD LAKEPORT
C.A 95453
KAREN@BENGARD.US

CFI JFK
Adres: 220 LAWRENCE AVENUE LAWRENCE, NY
11559 USA
MAIL:BRUCHE@CFI-JFK.COM

DAMCO.NEW YORK

Adres: 230-79 INTL AIRPORT CENTER BLVD, BL
JAMAICA/QUEENS/NEW YORK NY 11413 UN

DAMCO.USA HOUSTON

Adres: 530 WELLS FARGO DRIVE, HOUSTON
TEXAS 77090-4044, HOUSTON, TEXAS

DAMCO.USA INC.

Adres: 5192 SOUTHRIDGE PARKWAY
ATLANTA, GA 30349

DAMCO.USA LOS ANGELES

Adres: 680 KNOX STREE, SUITE 200, TORRANCE
CALIFORNIA 90503, LOS ANGELES, CA

DAVID OPPENHEIMER CO.

Adres: 262 CHAPMAN ROAD BELLEVUE BLD.
SUITE 204 NEWARK, DE 19702

DELMAR INTL INC.

Adres: 6 GREEK LANE - EDISON
NEW JERSEY - U.S.A. 08817
PHONE 173265010000165 FAX 173265001

FARMS CO.RT USA

Adres: 1742 MANHATTAN AVE. SUITE C GROVER
BEACH CALIFORNIA 93433 U.S.A.

FRU VEG MARKETING INC.

Adres: 2300 NW 102 AVENUE, MIAMI FLORIDA
33172 PHONE:305-5911766

FRUVEG MARKETING

Adres: 2300 NW 102 AVENUE DORAL FL 33172
305-591-7766 FAX:305-591-7665

GIUMARRA RIO VISTA LTD.

Adres: 1601 G.OLYMPIC BLVD.BUILDING 400,
SUITE 408 LOS ANGELES, CA 90021
TEL:213-6272900 FAX:213-0230

GRANT J HUNT CO.

Adres: 7307 A EDGEWATER DRIVE,OAKLAND,CA
94621 PH: 1-541296-5007

IMPERIAL FROZEN FOODS

Adres: 99 PACIFIC STREET
MONTEREY
CALIFORNIA 93940 UNITED STATES

JAC VANDENBERG INC.

Adres: SOUTH WESTCHESTER EXECUTIVE PARK 10
CORPORATE BOULEVARD YONKERS,NY 1070
FAX:1-914-9640 5901

PRODUCE SERVICES OF AMERICA INC.

Adres: KING & ESSEX STS GLOUCESTER CITY
NEW YERSEY 08030 PHONE:(856)456 158
CHERRERA@PSAEAST.COM

REGATTA TROPICALS LTDA

Adres: 1742 MANHATTAN AVE.SUITE C
GROVER BEACH, CA 93433
PH:805-473-1320 FAX:805-473-1323

SIERRA PRODUCE

Adres: 123 EGG HARBOR ROAD, SUITE 507
SEWELL, NJ08080 PHILADELPHIA USA

STANLEY ORCHARDS SALES INC.

Adres: 2044 ROUTE 32, SUITE 6
MODENA, NY 12548

UNITED APPLE SALES L.L.C.

Adres: PO BOX 503, 99 WEST AVENUE
LYNDONVILLE, NY 14098 USA
PHONE:585-765-2460-FAX:585-765-9710

WILLIAM H. KOPKE JR. INC.

Adres: 1000 NORTHERN BLVD SUITE
200 GREAT NECK, NY 11021
FX:516-328-6874

-BELÇİKA-**EX-EN IMPORTMAATSCHAPPIJ WEISS BVBA**

Adres: Kempenarestraat 52
2860 Sint-Katelijne-Waver
Antwerpen
Tel: +32 15 55 20 11
Fax: +32 15 55 30 02
E-posta: jweiss@weiss.be
Web: www.weiss.be

-BULGARİSTAN-**ADRI OOD**

Adres: ul. Zhitnitsa 5 ent. A, fl. 2
1612 Sofia
Tel: +359 2 9555207
Fax: +359 2 9555638
E-posta: adri@gbg.bg
Web: www.agroborsa.com/adri/

MEGAFRUIT OOD

Adres: bul. Patriarh Evtimii 36a
1000 Sofia
Tel: +359 2 9813775
Fax: +359 2 9816435
E-posta: office@megafruit-bg.com
Web: www.megafruit-bg.com

KUMINIANO FRUIT OOD

Adres: ul. Iskra 8
4120 s. Katunitsa, reg. Plovdiv
Tel: +359 3117 2291
Fax: +359 3117 2061
E-posta: office@kuminianofruit.com
Web: www.kuminianofruit.com

-FRANSA-

LORIFRUIT

Adres: Quartier lesHauches
26270 Loriol Sur Drome
Drome / Rhone-Alpes
Tel: +33 4 75 61 11 00
Fax: +33 4 75 61 67 08
E-posta: lorifruit@wanadoo.fr

BLUE WHALE

Adres: M.I.N. BP 417
82004 Montauban
Tel: +33 5 63 21 56 56
Fax: +33 63 21 56 59
E-posta: contact@blue-whale.com
Web: www.blue-whale.com

LES VERGERS D'ANJOU

Adres: R.D. 94 La Ripterie
49480 St. Sylvain d Anjou
Maine-et-Loire / Pays de Loire
Tel: +33 2 41 93 62 00
Fax: +33 2 41 93 62 10
E-posta: info@coopva.com

-G. KORE-**COSTCO.WHOLE SALE**

Adres: 150-103, 65, Yangpyeongdong 3-ga, Yeongdeungpo-gu,
02-2630-2722
kwlee@costcokr.com

DOLE KOREA

Adres: 135-090, #159-1, Samseong-dong, Gangnam-gu, SEOUL,
02-2040-3888
Dolekorea@kotis.net

FRUIT BANK CO., LTD.

Adres: 138-160, 99-7, Garak-dong, Songpa-gu, SEOUL, KOREA
02-403-7100

FRUTERIA INC.

Adres: 138-714, F5 Fire Fighting Benefit Society Bldg., 9
02-403-5260
fruteria@hanmail.net

GLOBAL TRADING CO., LTD.

Adres: 138-160, RM 2-18, CHUNGKA B/D, 60, KARAK-DONG
SONGPA-
02-408-0193
jamesryu76@hanmail.net

JINWON TRADING CO., LTD.

Adres: 157-740, Rm617, Agricultural & Marine Products Cir
02-715-0711
johnoh@netsgo.com

JUMBO FRESH FRUITS INC.

Adres: 138-160, Room 1106, Garak ID Tower, 99-7, Garak-do
02-3402-3939
jumbff@hanmail.net

KOREA INDUSTRIAL CO., LTD.

Adres: 601-010, #1212-11, Choryang-dong, Dong-gu, Busan,
051-466-0005
daehan407@hotmail.com

LEES MARKETING INC.

Adres: 320-952, 8-1, Ogang-ri Gwangseok-myeon, Nonsan-si,
041-733-2117
leesmkt@hotmail.com

LOTTE INTL CO., LTD.

Adres: 135-280, 997-2, DAECHE-DONG, KANGNAM-KU,
SEOUL
02-3459-9600
webmaster@lottetrading.com

LS NETWORKS CO., LTD.

Adres: 621-200, 360-1, , Gimhae-si, Gyeongsangnam-do (Seo
02-799-7175
mjs1982@lsnetworks.com

PACIFIC RIM INTL BROKERAGE INC.

Adres: 137-130, Room 807, AT Center, 232, Yangjae-dong, S
02-6300-2688
general@prib.co.kr

Sangil Oversea trading Co.LTD.

Adres: 138-160, 99-6, Garak-dong, Songpa-gu, SEOUL, 138-1
02-407-3565
sangiloverseatrad@yahoo.co.kr

SHINSEGAE FOOD SYSTEM CO., LTD.

Adres: 100-881, Mesa Bldg. Hoehyeondong 1-ga, Jung-gu, SE
02-3397-6024

SOOIL COMMERCE & TRANSPORT INC.

Adres: 138-160, 124-11, Garak-dong, Songpa-gu, Seoul, 138-
02-409-8967/8
sooil@soback.kornet21.net

-HOLLANDA-**AXFLOW BV**

Adres: Bolderweg 2
13320 Almere
Tel: +31 36 5381211
Fax: +31 36 5314004
E-posta: axflow@axflow.nl
Web: www.axflow.nl

-İNGİLTERE-**MIDLAND ACCESS PLATFORM LTD**

Adres: Unit 4 Lutterworth Road
Leicester
E-posta: steve@midlandaccessplatforms.co.uk
Web: www.midlandaccessplatforms.co.uk

GO NATURALWOOD LTD

Adres: 149 Pleck Road
Walsall
Tel: +44 870 7506646
Fax: +44 870 7506645
E-posta: michael@gonaturalwood.com
Web: www.gonaturalwood.com

ACCESS PARTS (ACCESS PARTS&REPAIRS)

Adres: Unit C2 Yockleton
Shrewsbury
E-posta: info@accessparts.co.uk
Web: www.accessparts.co.uk

ACCESS PLUS SCOTLAND LTD

Adres: MCGOWAN House Lundholm
Stevenston
E-posta: jmarriottqaccess-plus.co.uk
Web: www.access-plus.co.uk

C V HIRE CENTRE LTD CV HIRE CENTRES LTD

Adres: 24 Wyken Avenue
Coventry
E-posta: davewebster@cvhirecentres.com
Web: www.cvhirecentres.com

CAKEYCAKEY

Adres: 62 Dales Drive
Wimborne
E-posta: cakeycakey@fsmail.net
Web: www.cakeycakeyweddingcakes.co.uk

R F LIFTING & ACCESS LTD

Adres: Unit 18 Carrock Road
Wirral
E-posta: sales@rflifting.co.uk
Web: www.rflifting.co.uk

-İSVEC-**BRÖDERNA SMEDBERG AB**

Adres: Fabriksg 6
33017 Rydaholm
Tel: +46 472 205 10
Fax: +46 472 251 41
E-posta: eskil@smedbergs.com
Web: www.smedbergs.com

-İSVİÇRE-**JUCKER FARMART AG**

Adres: Dordstrasse 23
8607 Aathal-Seegraben
Zurich
Tel: +41 44 934 34 84
Fax: +41 44 934 34 85
E-posta: info@juckerfarmart.ch
Web: www.juckerfarmart.ch

KVT-KOENIG AG

Adres: Lagerstrasse 8
8953 Dietikon
Tel: +41 44 7433333
Fax: +41 44 7406566
E-posta: info@kvt-koenig.com
Web: www.kvt-koenig.com

-ITALYA-

DR. FRANCO PIGNATARO, SRL

Adres: Strada provinciale per Triggiano
70016 Noicattaro
Bari / Peuglia
Tel: +39 080 4785964
Fax: +39 080 4785993
E-posta: info@pignataro.it
Web: www.pignatarosrl.com

-MOLDOVA-

ANDE-TRANS SRL

Adres: str. Mihalcea Hincu, 108
3401 Raionul Hincesti
Tel: +373 26924282
Fax: +373 22 283373
E-posta: ande_trans@yahoo.com

MINGIR-AGRO SA

Adres: 3436 Mingir
Raionul Hincesti
Tel: +373 26976230
Fax: +373 26976230
E-posta: mingiragro@yahoo.com

AGRO BELSTA SRL

Adres: str. Liviu Deleanu 7/1 of. 50
2071 Chisinau
Tel: +373 22 511428
Fax: +373 22 514677
E-posta: sua.7@mail.ru

MATINAL SRL

Adres: str. A. Sciusev, 4
2001 Chisinau
Tel: +373 22 270110
Fax: +373 22 271809
E-posta: matinal@arax.md

ENERGIA SRL

Adres: str. Stefan cel Mare 175
5945 Rautel
Tel: +373 231 28181
Fax: +373 259 54999
E-posta: energiabl@mail.ru

PRORIOM SRL

Adres: str. Calea Iesilor 15
2069 Chisinau
Tel: +373 22 592161
Fax: +373 22 592161
E-posta: proriom_bachus-dava@mail.ru

VITALITIFRUCT-EXPO SRL

Adres: str. Tudor Vladimirescu 65
2003 Durlesti
Tel: +373 22 586317
Fax: +373 22 586474
E-posta: vitalitifruct@mail.ru

-POLONYA-

REAL SA

Adres: ul. Brezka 76
08-102 Siedlce
Mazowieckie
Tel: +48 25 6445941
Fax: +48 25 6445941
E-posta: sekretariat@realisa.pl
Web: www.realisa.pl

SOWO SPÓŁDZIELNIA OGRODNICZA; WARZYWA-OWOCE

Adres: ul. Mikołajczyka 25
41-200 Sosnowiec
Śląskie
Tel: +48 32 2925369
Fax: +48 32 2664654
E-posta: so-wo@wp.pl

FRUKTOSAD SP. ZOO Adres:

Adres: Ratoszyn 94
24-350 Opolski
Lubelskie
Tel: +48 81 8293011
Fax: +48 81 8293011
E-posta: fruktosad@fruktosad.pl
Web: www.fruktosad.pl

TWARDZIK SP.J.

Adres: ul. Hierowskiego 2
40-750 Katowice
Śląskie
Tel: +48 32 2020894
Fax: +48 32 2020894
E-posta: twardzik@twardzik.com.pl
Web: www.twardzik.com.pl

**ZACHODNIOPOMORSKIE CENTRUM HURTOWE
ROLHURT DARIUSZ JAKUBOWSKI SPOLKA ZOO**

Adres: Przeclaw 150
72-005 Policki
Zachodniopomorskie
Tel: +48 91 3117811
Fax: +48 91 3117811
E-posta: rolhurt@rolhurt.pl
Web: www.rolhurt.pl

**OSRODEK INTEGROWANEJ PRODUCKJI OWOCOW W
OPATOWKU**

Adres: Cienia Pierwsza 1/8
62-860 Opatowek
Tel: +48 62 7618010
Fax: +48 62 7618010
E-posta: sadownictwo.janiak@neostrada.pl

**SPOLDZIELNIA OGRODNICZO-PSZCZERLARSKA W
LIKWIDACJI**

Adres: ul. Topolowa 23a
58-309 Walbrzych
Dolnoslaskie
Tel: +48 74 8415141
Fax: +48 74 6642357
E-posta: sopwh@vp.pl

ROS-SWEET SP. ZOO

Adres: ul. Podzwierzyniec 27 A
37-100 Lancut
Podkarpackie
Tel: +48 17 2286471
Fax: +48 17 2286171
E-posta: office@ros-sweet.pl
Web: www.ros-sweet.pl

SUN-SAD SP. ZOO

Adres: Nowo Grobice ul. Grojecka 7
05-650 Grojecki
Mazowieckie
Tel: +48 48 6615084
Fax: +48 48 6615082
E-posta: sunsad@sunsad.pl
Web: www.sunsad.pl

SPOLDZIELNIA PRACY HANDLOWO-PRODUKCYJNA

Adres: ul. Przemysłowa 15
14-300 Morąg
Ostrodzki / Warmińsko-Mazurskie
Tel: +48 89 7574217
Fax: +48 89 7574217

**WOJEWODZKA SPOLDZIELNIA OGRODNICZO-
PSZCZELARSKA**

Adres: ul. Radomska 4
42-200 Częstochowa
Śląskie
Tel: +48 34 3627385
Fax: +48 34 3627300
E-posta: wsop@wsop.com.pl
Web: www.wosp.com.pl

ROLNO-SPOZYWCZY RYNEK HURTOWY SA

Adres: ul. Lubelska 65
26-600 Radom
Mazowieckie
Tel: +48 48 3652195
Fax: +48 48 3653140
E-posta: rsrh.radom@interia.pl
Web: www.rsh-radom.pl

OGROD POD WIERZBAMI SP ZOO SP.K.

Adres: ul. Autostrada Poznanska 1
71-001 Szczecin
Zachodniopomorskie
Tel: +48 91 4350506
Fax: +48 91 4350506
E-posta: ogrod@ogrodpodwierzdami.pl
Web: www.ogrodpodwierzdami.pl

-ROMANYA-**NOVA-TIM**

Adres: Strada FC Ripensia 29
300584 Timisoara
Timis
Tel: +40 256 486710
Fax: +40 256 486708
E-posta: office_nova@yahoo.com
Web: www.novatim.ro

MANOR IMPEX

Adres: Splaiul Unirii 162
040042 Bucureşti
Tel: +40 21 3195434
Fax: +40 21 3195437
E-posta: andra@manorlaborator.ro
Web: www.manorlaborator.ro

ESAB

Adres: Strada Mihai Viteazu 78
545300 Reghin
Tel: +40 742137000
Fax: +40 265511419
E-posta: office@sucmerom.ro

GRUPUL DE FIRME OMEGA – TEHNOTON

Adres: Calea Chisinaului 43

700179 Iași

Tel: +40 232 23 39 00

Fax: +40 232 23 17 40

E-posta: staff@tehnoton.com

Web: www.tehnoton.com

MAREX

Adres: Soseaua Buzaului Km 7

810295 Braila

Tel: +40 239 64 46 88

Fax: +40 239 68 11 50

E-posta: secretariat@marex.ro

Web: www.marex.ro

VENUS 2000 IMPEX

Adres: Piara Alba Iulia 4 et. 3 ap 031104 Bucuresti

Tel: +40 21 316 59 02

Fax: +40 21 316 59 05

E-posta: venus2000@venus2000.ro

Web: www.venus2000.ro

-RUSYA-

Agro Plus

Adres: 460520, Orenburg., Orenburg, RN, S.NEZHINKA,

UL.SOLNECHNAYA, 2

372 129

"IMPULSE Fruit" Ltd

Adres: 194017,. PETERSBURG, PR.SKOBELVSKY, 10 Lit.

POM.12-H

456-22-65

"MERCURY" Ltd.

Adres: 196084, St. Petersburg, nab.Bypass channel, D.88, LIT.D
313-44-33

ALKADARSKY Shamsudin BADRUDINOVICH

Adres: 368 760, EP-Sulaiman Stalsky district, S.KASUMKENT,
UL.TOLSTOGO D.16
8-928-5404499

ASTRA company `M`

Adres: 127238, Moscow, NIZHNELIHOBORSKY 3RD AVE, 8A
8-985-784-22-67

Avia Ltd.

Adres: 142007, Moscow reg., Domodedovo,
MKR.AVIATIONNY, Akademika Koroleva, D
8(925)827-86 8 (925) 827-86

CASPIAN-IMPEX LTD

Adres: 414032, Astrakhan, STR.Tabloid 10, of. 52
522 743

CJSC "Tander"

Adres: 350002, RUSSIA, Str.Levanevskogo 185
(495) 6624434

Company Dixie LOGISTICS

Adres: 142271, Moscow reg., Serpukhov district., RP proletarian,
CENTRAL AVE, D 24
8-951-705-33-03

DAWN LLC

Adres: 192286, CITY, ST, PROSPECT OF FAME 29, Lit,
POM.6-H
456-22-65

Elikon GROUP LTD

Adres: 127254, Russia, Moscow, PR.OGORODNY, 5, p.7
8-499-340-01-21

Frescoes Ltd.

Adres: 115054 CITY, st.Dubininskaya HOUSE 57, p. 1
8-915-003-78-67

FRUIT LOGISTICS LTD

Adres: 129343, Moscow, PR.BERINGOV, 4
89208632738

GEREYBEGOV Nasir DZHEHFEROVICH

Adres: 368,608, RESP.DAGESTAN, Derbent, UL.TAGIEVA
d.37 KV.18
89280554559

GLOBAL TRADE LTD

Adres: 117525, CITY, st. Chertanovsky, 21, KOR.3
8-925-006-32

Golden Dragon Ltd

Adres: 690012, Primorsky Territory, Vladivostok, Kalinin Str.,
D.241
274-03-35

GRAND METRO GROUP LTD

Adres: 610000, Kirov., Kirov, Moskovskaya, 4, K.615
89191770832

IMPORT EXPRESS LTD

Adres: 109382, CITY MOSCOW UL.MARIUPOLSKAYA, 6,
OF.28
(925) 006-32

IMPULSE FRUIT LLC

Adres: 194017,, PETERSBURG, PR.SKOBELVSKY, 10 Lit.
POM.12-H
456-22-65

IP AMIR MAGOMED ABDULMUSLIMOVICH

Adres: 368000, Dagestan, G.IZBERBASH, Mayakovskogo D.90
89289517294

IP BABULYAN Garik Tigranovich

Adres: 353730, Punjab, CT.Kanevsky, STR. BLACK SEA, 49
(8634) 33-69-11

IP Bigler YAGADIN BIGLEROVICH

Adres: 368,783, RESP.DAGESTAN, Magaramkent RN,
S.KIRKA,
4-82-62 4-82-62

IP GORBUNOVA Aqsa VLADIMIROVNA

Adres: 363310, North Ossetia-Alania, Ardon RN, S.RASSVET,
Kalinina, 22
51-27-77

IP HUSEYNOV GADZHIRADZHAB GUSENOVICH

Adres: 368,622, RD, Derbent RN,, S.CHINAR, Tereshkova street,
6
8928-546 45

IP KALACHEV Nikolai Andreyevich

Adres: 344082, Rostov region., Rostov-on-Don, PER.BRATSKY,
35, KV.23 270-08-74

IP Kokoeva Nona GEORGIEVNA

Adres: 362910, North Ossetia-Alania, POS.ZAVODSKOY,
UL.16-line treatment, 12
512 777

IP MAGARAMOV BESLAN MAGOMEDSHERIFOVICH

Adres: RESP.DAGESTAN, Makhachkala, P.TURALI TZB, 1,
KV.1
8 (87240) 48238

IP MAGOMEDOV GAMZAT Musaevich

Adres: RESP.DAGESTAN, GERGEBILSKY RN, S.GERGEBIL,
4-87-77 4-87-77

IP Maharramov IKMET Sawada OGLU

Adres: 170028, Russia, Tver, ul.Ordzhonikidze 52, block 2, kv.32
8-903-034-77-77

IP SHERKULOV Hakkulov NORKULOVICH

Adres: 630049, VAT, Novosibirsk, RED prospect, 188, ap.6
+79137346897

IP SITNIKOV Leonid

Adres: 610001, Kirov Region, Kirov, Gorkogo, 59, KV.85
78-64-41

IP TATARHANOV Murad Magomedovich

Adres: 368115, RD Kizilyurt district, S.ZUBUTLI-MIATLI,
Lenin, 79
89882044907

IP Zakharov Sergei Mikhailovich

Adres: 142021, Moscow region, Domodedovo, md. AIRCRAFT
ST. Ilyushin, 9, K.1, KV.60
8-926-220-74-44

Jose Eduardo DZHUNUSALIEV

Adres: NOVOSIBIRSK, SC "Hilokskaya"
334-05-22

JSC "AYSEL"

Adres: 192241, RUSSIA, ST PETERSBURG,
UL.SOFIYSKAYA, 60 KORP.31
3318504

JSC "TK-HOLDING"

Adres: 101000, Moscow reg., Moscow, Krivokolenny, 14,
building 1, OF.31-32
+79137346897

LOGIC LLC FRUIT

Adres: 198095, CITY, ST, Marshala Govorovo, 35, literary,
POM.7N
335-11-75

LTD ASTRA M

Adres: 127238, Moscow, NIZHNELIHOBORSKY 3RD AVE, 8A
8-985-784-22

LTD ROYAL IMPORTS

Adres: 127273, MOSCOW, SIGNAL DRIVE, 16, p.2
8-(495) 921-4

Ltd. "AGAVE"

Adres: 191014 SAINT-PETERSBURG, Nekrasov, 36, literary
327-62-28

Ltd. "AGROFRESH"

Adres: 404143, Volgograd Region., RP Srednyaya Akhtuba
ST.Kuznetsk, 42
(84479) 52-2-52

Ltd. "AGROGRUPPIMPORT"

Adres: 127254, Fs, Moscow, pr.Horticultural, 5, p.7
8 (499) 340-01-21

Ltd. "Almeria"

Adres: 198328,, PETERSBURG, PR.KUZNETSOVA 29, Lit,
POM. 7-H
456-22-65

Ltd. "Amiantov"

Adres: 127254, Russia, Moscow, PR.OGORODNY, 5, p.7
8-499-340-06-04

Ltd. "ANS"

Adres: 198152,, St. Petersburg, UL.KRASNOPUTILOVSKAYA,
12LIT.APOM.26N

Ltd. "ASTRUMSTROY"

Adres: 127015, Russia, Moscow, ul.Butyrskaya, 2, page 2
56 77 30

Ltd. "Fruit Logistic"

Adres: 129343, Moscow, PR.BERINGOV, 4
89208632738

Ltd. Agrofood SERVICE

Adres: 142000, Domodedovo, md.AIRCRAFT ST. Ilyushin, 1-A,
office 10
89263244122

Ltd. AGROGRUPPIMPORT

Adres: 127254, Russia, Moscow, pr.Horticultural, 5, p.7
20.09.2010

Ltd. FRUKTIMPORT

Adres: 141207, Moscow reg., Pushkin, UL.NADSONOVSKAYA,
D. 24, office 20 (495) 620-98 -

Ltd. GLAVPRODIMPORT

Adres: 119530, Moscow, Ochakovsky HIGHWAY, 32
89857642386

Ltd. GLOBAL IMPORTS

Adres: 117639, CITY, MOSCOW, Balaklava AVE., 5a, p.1
(925) -006-32

Ltd. Green Market

Adres: 105094, Russia, Moscow, ul.GOLYANOVSKAYA, 3a,
K.3, putting
(495) 6873554

Ltd. GRINGLEYD

Adres: 238310, Kaliningrad, Gurievskaya RN, P.MALOE Isakov
UL.GUREVSKAYA, 1A
89521138939

Ltd. MARFRUT

Adres: 119049, MOSCOW, RUSSIA ul.Leninskaya AVE, 4,
STR.1A
(499) 142-81 -

Ltd. MOSTRADA

Adres: 115516, RUSSIA, Moscow, ul. LUGANSK, 4, Bldg. 1
(495) 444-65 -

Ltd. MEDESAN

Adres: 308023, Belgorod. Belgorod, STR. STUDENT, 30
(47261) 47593

Ltd. PETROFRUKT

Adres: 195067, RUSSIA, St. Petersburg, Nepokorenyh Avenue
d.63 KORP.34/11-N
89724711

Ltd. Prodimport

Adres: 121357, RUSSIA, Moscow, ul. Verey, 29, p.154
(495) 232-06 -

Ltd. Stupinskaya 1

Adres: 109382, CITY MOSCOW UL.MARIUPOLSKAYA, 4
page 2, office 1
8-925-006-32-41

Ltd. SUN FRESH

Adres: 109029, Moscow, Mikhailovsky AVE-D, 1, p.16
8 (909) -154-3

Ltd. THEMIS

Adres: 111401, RUSSIA, Moscow, st.1ST VLADIMIR, 15,
building 1
89168773692

MARKET GROUP LLC

Adres: 107113, Russia, Moscow, PL SOKOLNICHESKAYA, D 4
A(495) 943-08 -

MOST Ltd.

Adres: 236006, Kaliningrad Region., Kaliningrad,
AVE. MOSCOW, 182, office 332
89062330155

PARMA Ltd.

Adres: 105568,. Str. Chechulin, 11, block 2, POM.1, KOMN.4
+7 (916) 513-10-58

PETERSBURG Food Company Ltd.

Adres: 190000., ST PETERSBURG, PER.PIROGOVA 7,
POM. 2-H
456-22-65

SP AS HARUTYUNYAN

Adres: 107207,, st. BAIKAL, 32, KV.87
8-903-116-36-50

Trading House Mercury

Adres: 127106, Russia, Moscow, UL.GOSTINICHNAYA, 3
(495) 782-92

TRANSIT TRADE LTD

Adres: 308017, Belgorod. Belgorod, UL.KOROCHANSKAYA,
D.132B
89102284378

VECTOR Ltd.

Adres: 236011, Kaliningrad., Kaliningrad, 75
UL.SUDOSTROITELNAYA
65-60-21

Veles Ltd. TRADE

Adres: 109004, Moscow, ul. Earth Wall, 64, p. 2
89166017123

-UKRAYNA-**Ltd Triad System**

Adres: 02092, Kiev, vul.Alma-Ata ,14-a

Ltd. LIGHT

Adres: 68001, Odessa region., Illichivsk vul.Prymorska, d. 46

PE Lobirayt

Adres: 08300, Kiev region, Borispyl in
ul.Kyyivskyy way 84.Ukrayina

PRIVATE ENTERPRISE

Adres: Ellie 33024, Rivne
region., Rivne, str. Staritskogo, bud.21A

Private enterprise Euroservice 2000

Adres: 02217, Kiev, vul.Zakrevskoho, bud.22

Trading House ZANAVI

Adres: 04214, Kiev, Dnipro ul.Geroev, 34. Ukraine.

EK-2
ULUSLARARASI KİRAZ TİCARETİNDE ÇEŞİTLİ
ÜLKELERİN TÜRK KİRAZINA UYGULADIKLARI
GÜMRÜK VERGİ ORANLARI

ÜLKE ADI	VERGİ ORANI	ÜLKE ADI	VERGİ ORANI
AFGANİSTAN	16.00%	HAİTİ	20.00%
ABD	0.00%	HIRVATİSTAN	11.67%
ALMANYA	0.00%	HİNDİSTAN	30.00%
ANGOLA	10.00%	HOLLANDA	0.00%
ANTİGUA VE BARBUDA	40.00%	HONDURAS	15.00%
ARJANTİN	10.00%	HONG KONG	0.00%
ARNAVUTLUK	5.00%	İNGİLTERE	0.00%
ARUBA	0.00%	İRAN	90.00%
AVUSTRALYA	0.00%	İRLANDA	0.00%
AVUSTURYA	0.00%	İSPANYA	0.00%
AZERBAYCAN	4.22%	İSRAİL	14.02%
BAHAMALAR	35.00%	İSVEÇ	0.00%
BAHREYN	0.00%	İSVİÇRE	27.81%
BANGLADEŞ	25.00%	İTALYA	0.00%
BARBADOS	40.00%	İZLANDA	0.00%
BELARUS	3.75%	JAMAİKA	40.00%
BELÇİKA	0.00%	JAPONYA	8.50%
BELİZE	40.00%	KAMERUN	3.33%
BENİN	20.00%	KANADA	0.00%
BERMUDA	5.00%	KARADAĞ	17.50%
BHUTAN	50.00%	KATAR	0.00%
BİRLEŞİKARAP EMİRLİKLERİ	0.00%	KAZAKİSTAN	3.75%
BOLİVYA	15.00%	KENYA	25.00%
BOSNA HERSEK	0.00%	KIBRIS R.K.	0.00%
BOTSVANA	4.00%	KIRGIZİSTAN	10.00%
BREZİLYA	10.00%	KİRİBATİ	30.00%
BRUNEİ	0.00%	KOLOMBİYA	15.00%
BULGARİSTAN	0.00%	KOMBOÇYA	30.00%
BURKİNA FASO	20.00%	KOMORLAR	5.00%
BURUNDİ	7.00%	KONGO	30.00%
CABO VERDE	30.00%	KONGO D.C.	20.00%
CEZAYİR	30.00%	KOSOVA	10.00%
CİBUTİ	1.00%	KOSTA RİKA	14.00%
ÇAD	30.00%	KOVEYT	0.00%
ÇEK CUMH.	0.00%	KÜBA	10.00%
ÇİN	10.00%	LAOS	30.00%
DANİMARKA	0.00%	LESOTO	4.00%

DOĞU TIMOR	2.50%	LETONYA	0.00%
DOMİNİK CUMH.	20.00%	LİBYA	0.00%
DOMİNİKA	40.00%	LİHTENŞTAYN	13.27%
EKVADOR	25.00%	LİTVANYA	0.00%
EKVATORAL GİNE	30.00%	LMALAVİ	25.00%
EL SALVADOR	15.00%	LÜBNAN	70.00%
ENDONEZYA	5.00%	LÜKSEMBURG	0.00%
ERİTRE	25.00%	MACARİSTAN	0.00%
ERMENİSTAN	10.00%	MADAGASKAR	20.00%
ESTONYA	0.00%	MAKAO	0.00%
ETİYOPYA	30.00%	MAKEDONYA	45.00%
FAS	49.00%	MALDİVLER	15.00%
FİJİ	5.00%	MALEZYA	5.00%
FİLDİŞİ SAHİLİ	20.00%	MALİ	20.00%
FİLİPİNLER	7.00%	MALTA	0.00%
FİNLANDIYA	0.00%	MAURİTİUS	0.00%
FRANSA	0.00%	MAYOTTE	5.00%
FRANSIZ POLİNEZYASI	10.00%	MEKSİKA	20.00%
G. KORE	24.00%	MISIR	5.00%
GABON	30.00%	MIKRONEZYA	3.00%
GAMBİYA	20.00%	MOĞOLİSTAN	5.00%
GANA	20.00%	MOLDOVA	13.33%
GİNE	20.00%	MONSERRAT	40.00%
GİNE BİSSEAU	20.00%	MORİTANYA	0.00%
GRENADA	40.00%	MOZAMBIK	20.00%
GUATEMALA	15.00%	MYANMAR	15.00%
GUYANA	40.00%	NABİMYA	4.00%
GÜNEY AFRİKA	4.00%	NEPAL	10.00%
GÜRCİSTAN	0.00%	NİJER	20.00%
NİJERYA	20.00%	SURİNAM	40.00%
NIKARAGUA	15.00%	SURİYE	50.00%
NORVEÇ	15.17%	SUUDİ ARABİSTAN	0.00%
ÖZBEKİSTAN	30.00%	SVAZİLİLAND	4.00%
PAKİSTAN	25.00%	ŞİLİ	6.00%
PALAU	0.00%	TACİKİSTAN	10.00%
PANAMA	1.00%	TANZANYA	25.00%
PAPUA YENİ GİNE	25.00%	TAYLAND	40.00%
PARAGUAY	10.00%	TAYVAN	7.50%
PERU	6.00%	TOGO	20.00%
POLONYA	0.00%	TONGA	15.00%
PORTEKİZ	0.00%	TRİNİDAD VE TOBAGO	40.00%
ROMANYA	0.00%	TUNUS	150.00%
RUANDA	25.00%	TUVALU	0.00%
RUSYA	3.75%	TÜRKMENİSTAN	20.00%

SENEGAL	20.00%	UGANDA	25.00%
SEYŞELLER	0.00%	UKRAYNA	5.00%
SİRBİSTAN	17.50%	UMMAN	0.00%
SİERRA LEONE	20.00%	URUGUAY	10.00%
SİNGAPUR	0.00%	ÜRDÜN	29.00%
SLOVAKYA	0.00%	VANUATU	25.00%
SLOVENYA	0.00%	VENEZUELA	15.00%
SOLOMAN ADALARI	10.00%	VİETNAM	20.00%
SRI LANKA	30.00%	YEMEN	25.00%
ST KİTTS VE NEVİS	15.00%	YENİ ZELANDA	0.00%
ST LUCİA	30.00%	YUNANİSTAN	0.00%
ST VINCENT VE GRENADİNLER	40.00%	ZAMBİYA	25.00%
SUDAN	40.00%	ZİMBABVE	40.00%

KAYNAKÇA

- <http://www.trademap.org>
- <http://comtrade.un.org>
- <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
- <http://www.tuik.gov.tr>
- * Araştırma raporundaki tüm tablolar yukarıda açıklanan web sayfalarındaki ilgili veri tabanlarının bir veya birkaçından süzme ve yansıma veriler kullanılarak, yazarlar tarafından geliştirilmiştir.
- ** Araştırma raporunda bulunan potansiyel müşteri listesi çok sayıdaki canlı talep hatlarından ağırlıklı olarak gümrüklerde işlem yapanlar ayıklanarak belirlenmiştir.

* Tabloların Kaynakları

** Potansiyel Müşteri Listesi